

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet
Odsjek za sociologiju

PROGRAM PREDDIPLOMSKOGA STUDIJA SOCIOLOGIJE

Zagreb, veljače 2005.

1. Uvod

Odsjek za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu osnovan je 1963. godine i djeluje neprekidno već četrdeset i dvije godine. Isprva utemeljen kao dvopredmetni studij, sredinom se 70-tih proširio i na jednopredmetno usmjerenje čime se omogućilo da se u okvirima sociologije razvije niz tzv. posebnih sociologija, te da se omogući brže i suvremeniji razvoj struke u pravcu novih znanstvenih spoznaja.

Osim Odsjeka za sociologiju u Hrvatskoj postoje još neki po strukturi srodni studiji ali se može reći da je studij sociologije do danas obrazovao veliku većinu kadrova u struci koji se bave nizom važnih pitanja društva, društvene strukture, društvenih promjena, društvenih odnosa itd. Sadržaj studija obuhvaća i niz aktualnih i relevantnih aspekata u vidu tzv. posebnih sociologija.

a) Razlozi pokretanja studija

Sveučilišni studij sociologije danas je prisutan na gotovo svim sveučilištima širom svijeta. Rijetka je pojava da se sociologija na nekom sveučilištu predaje samo kao opći predmet na nenastavnim fakultetima.

Rijetke su studijske grupe i kod nas i u svijetu na kojima sociologija bilo kao opći predmet, bilo kao niz predmeta koji obrađuju pojedine probleme vezane uz različite struke (sociologija odgoja i obrazovanja, sociologija kulture, sociologija znanja i znanosti, sociologija politike, ekonomska sociologija itd.) ne bi našla svoje mjesto u korpusu različitih znanstvenih područja.

Nadalje, teško je zamisliti nastavnički fakultet na kojemu studenti nemaju mogućnost upoznati svoje vlastito društvo i teoretska promišljanja suvremenih fenomena (u različitim oblastima društvenog života a pogotovo obrazovanju) za koje se stručno pripremaju.

Danas u Hrvatskoj, sociologija se u vidu niza različitih predmeta i kolegija, predaje na različitim fakultetima izvan Filozofskog fakulteta (Pravni fakultet, Fakultet političkih znanosti, Ekonomski fakultet, Medicinski fakultet, Elektrotehnički, Strojarski, Građevinski, Prehrambeno – tehnološki, Poljoprivredni).

Posljednjih petnaestak godina u Hrvatskoj se pojavio niz novih razloga za reaktualizaciju sociologije kao jedne od najvažnijih disciplina koje analiziraju društvo i društvene odnose. Naša zemlja, naime prolazi kroz tranzicijski period bremenit društvenim promjenama koje je potrebno stručno valorizirati, znanstveno istražiti, objektivno komentirati kao i procijeniti moguće smjerove razvoja. Osim toga, mnoge tranzicijske zemlje, a posebno Hrvatsku, karakterizira multikulturalnost u najširem smislu riječi kao i raznolikost konfesionalne, etničke, nacionalne itd. pripadnosti što znači da je sve potencijalne probleme koji nastaju iz njihovih interakcija potrebno pažljivo istražiti i analizirati kako bi se preduprijedili potencijalni konflikti koji često prate društva takvog tipa. Osmišljavanje razvoja suvremenog društva nezamislivo je bez uloge sociologije kao znanosti i sociologa kao stručnjaka koji su tu znanost temeljito izučili.

Novije društvene promjene popraćene su fenomenima kao što su nezaposlenost, droga, agresivnost, nekontrolirano širenje naselja, starenje populacije, zagađivanje okoliša itd. Sve to zahtijeva sustavna

istraživanja i koncipiranje rješenja za koja upravo studij sociologije osposobljava buduće stručnjake različitih profila i usmjerenja..

Nova društvena zbilja zahtijeva i neke promjene na planu obrazovanja, a posebno na planu obrazovanja budućih analitičara društva. To znači, da se što prije trebaju reformirati i osuvremeniti istraživačka, savjetodavna i edukativna zadaća programa studija sociologije.

Upravo je to nakana prijedloga koji podastiremo.

Sociolozi svoja znanja primjenjuju u širokom spektru organizacija i ustanova kao što su poduzeća (organizacija i marketinška istraživanja), javni mediji (radio, TV, tisak), državne institucije u kojima svojim znanjem omogućavaju njihovo bolje funkcioniranje. Rad sociologa pridonosi oblikovanju društvenih potencijala razvoja. Osim toga, sociolozi se zapošljavaju kao nastavnici niza predmeta u srednjim školama i na fakultetima. U posljednjih desetak godina, diplomirani sociolozi našli su svoje mjesto i u privatnom sektoru poglavito na planu istraživanja tržišta, ispitivanja javnog mnijenja za potrebe sredstava javnog informiranja te različitih državnih institucija i službi. Nevladine organizacije sve češće angažiraju diplomirane sociologe kao savjetnike za društvena pitanja i kao eksperte za istraživanje društvenih fenomena. Posebno mjesto sociolozi nalaze u državno administrativnim službama kao stručnjaci za društveno planiranje i razvoj.

Program studija sociologije što ga predlažemo u većoj je ili manjoj mjeri usporediv s nizom programa uglednih visokoškolskih ustanova i sveučilišta kao što su:

- Yale Sociology Department <http://www.yale.edu/socdept/undergrad.html>
- Heinrich Heine Universität Dusseldorf
- Universität Bremen, Institut für Soziologie
- London School of Economics and Political Science
- Department of Sociology at the University of Bristol
- Department of Sociology, College of Letters and Science, University of Wisconsin-Madison
- Department of Sociology, Division of Social Sciences, College of Letters & Science, University of California, Berkeley <http://sociology.berkeley.edu/>

b) Dosadašnja iskustva predlagača u provođenju ekvivalentnih ili sličnih programa

U četrdeset i dvije godine svoga postojanja Odsjek za sociologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu prošao je nekoliko faza koje su smisao, društvenu i znanstvenu opravdanost studija i struke obogatila novim programima u okviru kojih su se razvile mnoge posebne discipline a posebno neki aspekti struke. Tako je primjerice razvoj sociologije kao znanosti otvorio potrebu da se i na studiju sociologije ozbiljnije razvije metodologija kao okosnica svake ozbiljne znanstvene analize.

Odsjek za sociologiju u posljednjem je razdoblju pokrenuo niz aktualnih predmeta i kolegija (socijalna ekologija, sociologija religije, sociologija etničkih odnosa, sociologija znanja i znanosti, sociologija spolnosti, sociologija roda, sociologija vojske i rata itd.).

Prijedlog ovog programa sadrži niz novih kolegija, a koncipiran je tako da putem izbornih kolegija otvara mogućnost za daljnje aktualiziranje nastavnog plana i programa.

c) Mogući partneri izvan visokoškolskog sustava

Stručni profil diplomiranog sociologa omogućuje mu nezaobilaznu ulogu u svakom istraživačkom projektu u kojem se ispituje društvo, društvene institucije odnosno fundamentalni i aktualni problemi društva. Također je nezaobilazna uloga sociologa u istraživanju javnoga mnijenja, zatim u različitim ekspertnim timovima vezanim uz državne institucije poput ministarstava i drugih institucija državne uprave te različitih agencija koje rješavaju specifične društvene probleme.

Dodajmo naposljetku, da je jedno od recentnijih područja na kojem su sociolozi već duže vrijeme angažirani povezano s različitim oblicima migriranja stanovništva koje je potrebno znanstveno i stručno pratiti a sociologija migracija je disciplina koja osposobljava stručnjake upravo toga profila.

Istraživačka, znanstvena i nastavna suradnja moguća je sa sljedećim partnerima izvan visokoškolskog sustava: znanstveni instituti (IDIS, IMO, IMIN itd.), domaće i međunarodne strukovne organizacije, srodni fakulteti i odsjeci u zemlji i inozemstvu.

d) Otvorenost studija prema pokretljivosti studenata

Uzevši u obzir dosadašnju eksplikaciju značaja sociologije kao discipline kao i studija sociologije ne bi trebalo posebno obrazlagati da je preddiplomski studij sociologije poželjan za nastavak studija na različitim područjima, posebno društveno humanističkih znanosti. Naime, nema discipline u kojoj bi se predmet bavljenja relevantno analizirao bez socioloških aspekata. Zbog toga se u ovome planu i programu predlažu mnogi kolegiji koji su po strukturi interdisciplinarni te time dostupni studentima gotovo svih fakulteta i smjerova. Ne treba smetnuti s uma da je sociologija i dosad nalazila svoje mjesto u izrazito velikom broju studijskih programa i to ne samo društveno humanističkih nego i prirodoslovnih, tehničkih, medicinskih i ostalih znanosti.

Očekujemo da će predmete i kolegije koje predlažemo birati ne samo studenti drugih studijskih grupa već da će i naši studenti sa znanjima koje steknu u preddiplomskom studiju sociologije biti vrsni i na mnogim drugim studijima i studijskim grupama.

Napominjemo također, da su mnogi naši kolegiji dostupni studentima najrazličitijih struka i profila. Poštujući načelo pokretljivosti, predlažemo program koji će našim studentima omogućiti da vlastitim odabirom interdisciplinarno povezuju sadržaje različitih struka, kao što očekujemo da će studenti drugih struka odabirati niz predmeta koje nudimo kao izborne.

2. Opći dio

2.1. Naziv studija

Jednopedmetni preddiplomski studij sociologije

Dvopedmetni preddiplomski studij sociologije

2.2. Nositelj studija i izvođač studija

Nositelj studija: **Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.**

Izvođač studija: **Odsjek za sociologiju.**

2.3. Trajanje studija

6 semestara (3 godine).

2.4 Uvjeti upisa na studij

Uvjeti upisa na preddiplomski jednopedmetni ili dvopedmetni studij:

- završeno srednjoškolsko obrazovanje, položen razredbeni ispit ili državna matura, sukladno zakonskim odredbama te odredbama Sveučilišta i matičnog fakulteta.

2.5 Preddiplomski studij

Cilj je preddiplomskog studija sociologije upoznati studenta s osnovnim pojmovima sociologije, osnovnim metodološkim principima znanosti općenito, a osobito društvenih znanosti i sociologije i omogućiti mu

historijski pregled socioloških teorija. Studente se posebno upoznaje s osnovnim principima znanstvene analize kao i odgovarajućim metodama i tehnikama znanstvenog istraživanja te s osnovnim pretpostavkama vezanim uz teorijsku analizu. Studenti se također upoznaju s klasičnim i suvremenim sociološkim teorijama. Dva opsežna kolegija predviđena su za upoznavanje i analizu hrvatskog društva, a preko niza izbornih kolegija otvorena je i mogućnost vlastitog kreiranja obrazovnog profila studenta, koji može biti temelj daljnjem profiliranju u sklopu diplomskog studija sociologije. Završetkom jednopredmetnog ili dvopredmetnog preddiplomskog studija sociologije stječe se akademski naziv "bakalaureus/bakalaurea društvenih znanosti – smjer sociologija" koji omogućava nastavak studija sociologije ili neke druge studijske grupe. Završeni preddiplomski studij osposobljava za različite poslove u kojima se traži razumijevanje društvenih procesa i poznavanje načela znanstvenog pristupa društvenoj problematici, ali ne i ekspertni znanstvenoistraživački pristup u proučavanju društva. Takva su radna mjesta npr. rad u medijima, nevladinim organizacijama, izdavaštvu, kulturi itd.

2.6. –

2.7. –

2.8. Završetkom jednopredmetnog i dvopredmetnog preddiplomskog studija sociologije stječe se akademski naziv "bakalaureus/bakalaurea društvenih znanosti – smjer sociologija" koji omogućava nastavak studija sociologije ili neke druge studijske grupe.

3. Opis programa

3.1. Popis obaveznih i izbornih predmeta i/ili modula s brojem sati aktivne nastave potrebnim za njihovu izvedbu i brojem ECTS bodova

JEDNOPREDMETNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ SOCIOLOGIJE

NAPOMENE:

Oznaka (OS) uz izborni predmet označava da je riječ o predmetu kojega student obavezno izabire iz ponude izbornih predmeta Odsjeka za sociologiju.

Oznaka (OS/FF) uz izborni predmet označava da je riječ o predmetu kojega student slobodno izabire iz ponude izbornih predmeta Odsjeka za sociologiju, drugih odsjeka na Filozofskom fakultetu ili drugih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Kao strani jezici struke priznaju se sljedeći jezici: engleski, njemački, francuski, talijanski i španjolski. Osim stranog jezika kao obaveznog predmeta na 1. i 2. semestru, student može tijekom preddiplomskog studija upisati još jedan strani jezik iz izborne kvote (OS/FF).

SEMESTAR	NAZIV PREDMETA	OBlici NASTAVE				UKUPNO SATI NASTAVE	BROJ ECTS BODOVA	OBAVEZE STUDENATA	UVJETI ZA SLUŠANJE
		P	S	V	T				
I.	Uvod u akademski studij sociologije	2	1	1		60	6	pisani radovi, zadaće, terenski rad	upisan 1. semestar
	Osnovni pojmovi sociologije	2	2			60	6	seminarski rad, kolokvij, pismeni ispit	upisan 1. semestar
	Osnove sociološke statistike 1	2		2		60	6	4 pismena kolokvija, pismeni i usmeni ispit	upisan 1. semestar
	Strani jezik struke	2				30	2		
	Izborni predmet (OS)	ovisno o predmetu				60	6	ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Izborni predmet (OS/FF)	ovisno o predmetu						ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Tjelesna i zdravstvena kultura			2		30	0.5		

SEMESTAR	NAZIV PREDMETA	OBlici NASTAVE				UKUPNO SATI NASTAVE	BROJ ECTS BODOVA	OBAVEZE STUDENATA	UVJETI ZA SLUŠANJE
		P	S	V	T				
II.	Povijesni uvod u sociologiju	2	2			60	6	izrada tematskog eseja i dva pisana rada (interpretacija teksta)	upisan 2. semestar
	Osnove sociološke statistike 2	2		2		60	6	4 pismena kolokvija, pismeni i usmeni ispit	položen ispit iz predmeta "Osnove sociološke statistike 1"
	Uvod u znanstveno istraživanje	2				30	3	seminarski rad, usmeni ispit	položen ispit iz "Osnova sociološke statistike 1"
	Strani jezik struke	2				30	2		
	Izborni predmet (OS)	ovisno o predmetu				60	6	ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Izborni predmet (OS/FF)	ovisno o predmetu						ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Tjelesna i zdravstvena kultura			2		30	0.5		

III.	Klasične sociološke teorije 1	2	2			60	6	eseji, pismeni i usmeni ispit	upisan 3. semestar
	Kvantitativne metode istraživanja	2				30	3	seminarski rad, usmeni ispit	položen ispiti iz predmeta "Uvod u znanstveno istraživanje" i "Osnove sociološke statistike 2"
	Hrvatsko društvo 1	2	2			60	6	pismeni ispit	upisan 3. semestar
	Izborni predmet (OS)	ovisno o predmetu				60	6	ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Izborni predmet (OS)	ovisno o predmetu				60	6	ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Izborni predmet (OS/FF)	ovisno o predmetu						ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Tjelesna i zdravstvena kultura			2		30	0.5		

SEMESTAR	NAZIV PREDMETA	OBlici NASTAVE				UKUPNO SATI NASTAVE	BROJ ECTS BODOVA	OBAVEZE STUDENATA	UVJETI ZA SLUŠANJE
		P	S	V	T				
IV.	Klasične sociološke teorije 2	2	2			60	6	pisani radovi, seminarski radovi, usmeni ispit	upisan 4. semestar
	Hrvatsko društvo 2	2	2			60	6	izrada i usmena obrana seminarskog rada	upisan 4. semestar
	Obrada i analiza podataka	2		2		60	6	vježbe/zadaće, 2 kolokvija ili pismeni ispit	Položen ispit iz predmeta "Osnove sociološke statistike 1" i "Osnove sociološke statistike 2"
	Izborni predmet (OS)	ovisno o predmetu				60	6	ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Izborni predmet (OS/FF)	ovisno o predmetu						ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Tjelesna i zdravstvena kultura			2		30	0.5		
V.	Suvremene sociološke teorije	2	2			60	6	izrada seminarskog rada, usmeni ispit	upisan 5. semestar
	Kvalitativne metode istraživanja	2				30	3	seminarski rad, usmeni ispit	položen ispiti iz predmeta "Uvod u znanstveno istraživanje"
	Izborni predmet (OS)	ovisno o predmetu				60	6	ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Izborni predmet (OS)	ovisno o predmetu				60	6	ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Izborni predmet (OS/FF)	ovisno o predmetu						ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Izborni predmet (OS/FF)	ovisno o predmetu						ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Tjelesna i zdravstvena kultura			2		30	0.5		
VI.	Izgradnja teorije u sociologiji	2	2			60	6	seminarski rad, pismeni ispit	upisan 6. semestar
	Socijalna povijest ideja	2	2			60	6	pisani rad tijekom semestra i završni pisani rad	upisan 6. semestar
	Izborni predmet (OS)	ovisno o predmetu				60	6	ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Izborni predmet (OS)	ovisno o predmetu				60	6	ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Izborni predmet (OS/FF)	ovisno o predmetu						ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Tjelesna i zdravstvena kultura			2		30	0.5		

IZBORNI PREDMETI JEDNOPREDMETNOG PREDDIPLOMSKOG I DIPLOMSKOG STUDIJA SOCIOLOGIJE ZNANSTVENOG USMJERENJA

Tijekom jednopredmetnog preddiplomskog studija i diplomskog studija znanstvenog usmjerenja studenti iz svake od navedenih grupa predmeta moraju položiti najmanje:

- dva predmeta iz **Grupe 1**
- dva predmeta iz **Grupe 2**
- **jedan** predmet iz **Grupe 3**
- **jedan** predmet iz **Grupe 4**
- **jedan** predmet iz **Grupe 5**

GRUPA 1

Sociologija kulture
Sociologija etničkih odnosa
Sociologija znanja i znanosti
Socijalna antropologija
Sociologija religije
Sociologija obrazovanja
Ekonomska sociologija
Ideje i teorije multikulturalizma i njihova kritika

GRUPA 2

Sociologija politike
Historijska sociologija
Sociološke teorije moći
Sociologija društvenih pokreta
Teorije industrijske demokracije
Sociologija vojske i rata
Sociologija rada i organizacije
Sociologija europskih integracija
Civilno društvo u Hrvatskoj

GRUPA 3

Etika okoliša / ekološka etika
Socijalna ekologija
Sociologija rizika
Sociologija sela
Sociologija grada
Sociologija migracija

GRUPA 4

Sociologija spolnosti
Sociologija porodice
Sociologija roda
Feminističke teorije i pokreti

GRUPA 5

Konstrukcija i evaluacija mjernih instrumenata
Odabrana poglavlja statističke analize
Odabrana poglavlja kvalitativne analize
Izgradnja modela u sociologiji
Metoda ankete
Istraživački projekt
Izabrane teme iz epistemologije društvenih znanost

DVOPREDMETNI PREDDIPLOMSKI STUDIJ SOCIOLOGIJE

NAPOMENE:

Kao strani jezici struke priznaju se sljedeći jezici: engleski, njemački, francuski, talijanski i španjolski. Osim stranog jezika kao obaveznog predmeta na 1. i 2. semestru, student može tijekom preddiplomskog studija upisati još jedan strani jezik iz izborne kvote.

Od šest izbornih predmeta na 3., 4., 5. i 6. semestru, student mora upisati barem tri predmeta iz ponude izbornih kolegija Odsjeka za sociologiju.

SEMESTAR	NAZIV PREDMETA	OBlici NASTAVE				UKUPNO SATI NASTAVE	BROJ ECTS BODOVA	OBAVEZE STUDENATA	UVJETI ZA SLUŠANJE
		P	S	V	T				
I.	Uvod u akademski studij sociologije	2	1	1		60	6	pisani radovi, zadaće, terenski rad	upisan 1. semestar
	Osnovni pojmovi sociologije	2	2			60	6	seminarski rad, kolokvij, pismeni ispit	upisan 1. semestar
	Strani jezik struke	2				30	2		
	Tjelesna i zdravstvena kultura					30	0.5		
II.	Povijesni uvod u sociologiju	2	2			60	6	izrada tematskog eseja i dva pisana rada (interpretacija teksta)	upisan 2. semestar
	Uvod u metodologiju društvenih istraživanja	2	2			60	6	seminarski rad, pismeni ispit	upisan 2. semestar
	Strani jezik struke	2				30	2		
	Tjelesna i zdravstvena kultura					30	0.5		
III.	Klasične sociološke teorije 1	2	2			60	6	eseji, pismeni i usmeni ispit	upisan 3. semestar
	Osnove sociološke statistike	2	2			60	6	pismeni ispit	upisan 3. semestar
	Izborni predmet	ovisno o predmetu						ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Tjelesna i zdravstvena kultura					30	0.5		

SEMESTAR	NAZIV PREDMETA	OBlici NASTAVE				UKUPNO SATI NASTAVE	BROJ ECTS BODOVA	OBAVEZE STUDENATA	UVJETI ZA SLUŠANJE
		P	S	V	T				
IV.	Klasične sociološke teorije 2	2	2			60	6	pisani radovi, seminarski radovi, usmeni ispit	upisan 4. semestar
	Hrvatsko društvo	2	2			60	6	pismeni ispit	upisan 3. semestar
	Izborni predmet	ovisno o predmetu						ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Tjelesna i zdravstvena kultura					30	0.5		
V.	Suvremene sociološke teorije	2	2			60	6	izrada seminarskog rada, usmeni ispit	upisan 5. semestar
	Izborni predmet	ovisno o predmetu						ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Izborni predmet	ovisno o predmetu						ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Tjelesna i zdravstvena kultura					30	0.5		
VI.	Socijalna povijest ideja	2	2			60	6	pisani rad tijekom semestra i završni pisani rad	upisan 6. semestar
	Izborni predmet	ovisno o predmetu						ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Izborni predmet	ovisno o predmetu						ovisno o predmetu	ovisno o predmetu
	Tjelesna i zdravstvena kultura					30	0.5		

IZBORNI PREDMETI DVOPREDMETNOG PREDDIPLOMSKOG STUDIJA U KOMBINACIJI S DIPLOMSKIM STUDIJEM SOCIOLOGIJE

Tijekom preddiplomskog studija i diplomskog dvopredmetnog studija studenti moraju položiti najmanje:

- **jedan** predmet iz **Grupe 1**
- **jedan** predmet iz **Grupe 2**
- **jedan** predmet iz **Grupe 3**
- **jedan** predmet iz **Grupe 4**
- **jedan** predmet iz **Grupe 5**

GRUPA 1

Sociologija kulture
Sociologija etničkih odnosa
Sociologija znanja i znanosti
Socijalna antropologija
Sociologija religije
Sociologija obrazovanja
Ekonomska sociologija
Izgradnja teorije u sociologiji
Ideje i teorije multikulturalizma i njihova kritika

GRUPA 2

Sociologija politike
Historijska sociologija
Sociološke teorije moći
Sociologija društvenih pokreta
Teorije industrijske demokracije
Sociologija vojske i rata
Sociologija rada i organizacije
Sociologija europskih integracija
Civilno društvo u Hrvatskoj

GRUPA 3

Etika okoliša / ekološka etika
Socijalna ekologija
Sociologija rizika
Sociologija sela
Sociologija grada
Sociologija migracija

GRUPA 4

Sociologija spolnosti
Sociologija porodice
Sociologija roda
Feminističke teorije i pokreti

GRUPA 5

Konstrukcija i evaluacija mjernih instrumenata
Odabrana poglavlja statističke analize
Odabrana poglavlja kvalitativne analize
Izgradnja modela u sociologiji
Metoda ankete
Istraživački projekt
Izabrane teme iz epistemologije društvenih znanosti
Kvantitativne metode istraživanja
Kvalitativne metode istraživanja
Obrada i analiza podataka

**IZBORNI PREDMETI DVOPREDMETNOG PREDDIPLOMSKOG STUDIJA U KOMBINACIJI S
DIPLOMSKIM STUDIJEM SOCIOLOGIJE NASTAVNIČKOG USMJERENJA**

Civilno društvo u Hrvatskoj
Ekonomska sociologija
Etika okoliša / ekološka etika
Feminističke teorije i pokreti
Historijska sociologija
Ideje i teorije multikulturalizma i njihova kritika
Izabrane teme iz epistemologije društvenih znanosti
Izgradnja modela u sociologiji
Izgradnja teorije u sociologiji
Kvalitativne metode istraživanja
Kvantitativne metode istraživanja
Metoda ankete
Socijalna antropologija
Socijalna ekologija
Sociologija društvenih pokreta
Sociologija etničkih odnosa
Sociologija europskih integracija
Sociologija grada
Sociologija kulture
Sociologija migracija
Sociologija obrazovanja
Sociologija politike
Sociologija porodice
Sociologija rada i organizacije
Sociologija religije
Sociologija rizika
Sociologija roda
Sociologija sela
Sociologija spolnosti
Sociologija vojske i rata
Sociologija znanja i znanosti
Sociološke teorije moći
Teorije industrijske demokracije

POPIS IZBORNIH KOLEGIJA S UVJETIMA UPISA

	NAZIV PREDMETA	OBlici NASTAVE				UKUPAN BROJ SATI	BROJ ECTS BODOVA	OBAVEZE STUDENATA	UVJETI ZA SLUŠANJE
		P	S	V	T				
1.	Civilno društvo u Hrvatskoj	2		2		60	6	seminarski rad; usmeni i pisani ispit	upisan III. semestar studija
2.	Etika okoliša / ekološka etika	1	1			30	3	seminarsko izlaganje ili pisani seminarski rad	usmeni ispit ili ocijenjen istraživački izvještaj
3.	Ekonomska sociologija	2	2			60	6	esej iz prijedene tematike, kao i iz komplementarne tematike koju studenti sami predlože; usmeni ispit	predmet mogu upisati studenti treće i viših godina kao i studenti drugih studijskih grupa ovisno o svom interesu, pod uvjetom da su položili propisane ispite iz prethodnih studijskih godina.
4.	Izabrane teme iz epistemologije društvenih znanosti	2				30	3	seminarski rad; usmeni ispit	položeni ispit iz predmeta Uvod u metodologiju društvenih istraživanja i položen ispit iz predmeta Kvalitativne metode istraživanja ili Kvantitativne metode istraživanja.
5.	Feminističke teorije i pokreti	2	2			60	6	izlaganje u seminaru; pisani seminarski rad; usmeni ispit	upisan V. semestar studija sociologije
6.	Historijska sociologija	2	2			60	6	seminarski rad; pismeni ispit (na kraju semestra) sastoji se od testa i eseja	nema
7.	Ideje i teorije multikulturalizma i njihova kritika	1	3			60	6	seminarski i drugi pisani radovi; konzultacije i mentorski rad; usmeni ispit	upisana druga godina studija

8.	Istraživački projekt	1	1	2		60	6	3 rada koje studenti izrađuju tijekom godine; usmena obrana završnog pismenog rada	položeni ispiti iz sljedećih predmeta: Osnove sociološke statistike 1, Osnove sociološke statistike 2 (alternativno za studente dvopredmetnog studija Osnove sociološke statistike), Obrada i analiza podataka, Kvantitativne metode istraživanja, Konstrukcija i evaluacija mjernih instrumenata", Odabrana poglavlja kvantitativne analize. Kolegij mogu upisati i studenti drugih grupa koji su položili navedene ili sadržajno ekvivalentne predmete.
9.	Izgradnja modela u sociologiji	2	2			60	6	dva kratka referata o pročitanim knjigama ili člancima navedenim u seminarskoj literaturi; ispit.	položeni ispiti iz predmeta: Uvod u znanstveno istraživanje, Kvalitativne metode istraživanja i Kvantitativne metode istraživanja.
10.	Izgradnja teorije u sociologiji	2	2			60	6	Seminarski rad koji se ocjenjuje; pisani ispit	Redovito upisan 6. semestar
11.	Konstrukcija i evaluacija mjernih instrumenata	2		2		60	6	vježbe; 3 rada; pisani ispit	položen ispit iz Osnova sociološke statistike ili iz ekvivalentnog predmeta na nekoj drugoj studijskoj grupi
12.	Metoda ankete	1	1	2		60	6	četiri seminarska rada tijekom semestra; izrada nacrt istraživanja na zadanu (odabranu) temu; usmena obrana nacrt istraživanja.	Položeni ispiti iz sljedećih predmeta: Osnove sociološke statistike 1, Osnove sociološke statistike 2, Uvod u znanstveni rad. Dvopredmetni studenti mogu ovaj predmet odabrati kao izborni ako su položili Osnove sociološke statistike i Uvod u metodologiju društvenih istraživanja
13.	Obrada i analiza podataka	2		2		60	6	Vježbe nakon svake nastavne jedinice; 2 provjere znanja tijekom semestra; pisani ispit	Položeni ispit iz predmeta Osnove sociološke statistike

14.	Odabrana poglavlja kvalitativne analize	2		2		60	6	samostalna studija – istraživanje; usmeni ispit	upisan III. semestar
15.	Odabrana poglavlja statističke analize	2		2		60	6	četiri pisana kolokvija tijekom semestra; pisani i usmeni ispit	položeni ispiti iz sljedećih predmeta: Osnove sociološke statistike 1, Osnove sociološke statistike 2. Dvopredmetni studenti mogu ovaj predmet odabrati kao izborni ako su položili Osnove sociološke statistike.
16.	Socijalna antropologija	2	2			60	6	usmeni i pisani referat o jednoj od knjiga navedenih u seminarskoj literaturi; ispit	nema
17.	Socijalna ekologija	2	2			60	6	izlaganje u seminaru ili pisani rada; usmeni ispit (student može svoje obaveze riješiti provođenjem odgovarajućeg znanstvenog istraživanja)	nema
18.	Sociologija društvenih pokreta	2	2			60	6	seminarski i drugi pisani radovi; konzultacije i mentorski rad; usmeni ispit	odslušana 2. godina studija
19.	Sociologija etničkih odnosa	2	2			60	6	seminarski rad (ocjenjuje se); dvosatni pisani ispit (na kraju semestra) sastoji se od testa znanja i eseja	nema
20.	Sociologija europskih integracija	2	2			60	6	seminarski rad; pisani ispit; (predviđena je i mogućnost usmenog ispita u slučaju da studentica/student želi višu ocjenu)	upisan V. semestar

21.	Sociologija grada	2	2			60	6	pisani i usmeni ispit	nema
22.	Sociologija kulture	2	2			60	6	seminarski rad; pisani ispit (predviđena je i mogućnost usmenog ispita u slučaju da studentica/student želi višu ocjenu)	upisan V. semestar
23.	Sociologija migracija	2	2			60	6	seminarski i drugi pisani radovi; usmeni ispit	odslušana 1. godina studija
24.	Sociologija obrazovanja	2	2			60		Kolokvij; pismeni ispit	nema
25.	Sociologija politike	2	2			60	6	pisani ispit	nema
26.	Sociologija porodice	2	2			60	6	pisani i sumeni ispit	završen II. semestar
27.	Sociologija rada i organizacije	2	2			60	6	izlaganje u seminaru; pisani seminarski rad; pisani ispit	nema
28.	Sociologija religije	2	2			60	6	izlaganje u seminaru ili predani pisani rad; usmenim ispit (student može svoje obaveze riješiti provođenjem odgovarajućeg znanstvenog istraživanja)	nema
29.	Sociologija rizika	2	2			60	6	pisani ispit (predviđena je i mogućnost usmenog ispita u slučaju da studentica/student želi višu ocjenu); u dogovoru sa studentom/studenticom, konačna ocjena može se odrediti i vrednovanjem/obranom istraživačkog rada ili tematskog eseja	nema

30.	Sociologija roda	2	2			60	6	izlaganje u seminaru; pisani seminarski rad; usmeni ispit	nema
31.	Sociologija sela	2	2			60	6	izlaganje u seminaru ili pisani rada; usmeni ispit (student može svoje obaveze riješiti provođenjem odgovarajućeg znanstvenog istraživanja)	nema
32.	Sociologija spolnosti	2	2			60	6	Ocjenjivanje seminarskih radova i pisani ispit (predviđena je i mogućnost usmenog ispita u slučaju da studentica/student želi višu ocjenu)	nema
33.	Sociologija vojske i rata	2	2			60	6	jedan pisani rad tijekom semestra (3 kartice) i završni pisani rad (10 kartica) te razgovor o radu	završena 1. godina studija
34.	Sociologija znanja i znanosti	2	2			60	6	seminar; pisani ispit u formi eseja	odslušane prve dvije godine
35.	Sociološke teorije moći	2	2			60	6	seminarski radovi; eseji o različitim predmetnim temama; usmenim ispit	predmet mogu slušati studenti treće i viših godina
36.	Teorije industrijske demokracije	2	2			60	6	pisani ispit	nema

3.2. Opis predmeta/kolegija.

Naziv predmeta: Civilno društvo u Hrvatskoj

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Miroslav Jilek, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: Filozosko-teorijsko rađanje ideje civilnoga društva. Povijesni razvoj i evolucija ideje civilnoga društva. Povijesni aspekti ljudske emancipacije. Od totalitarizma do demokracije. Razvoj standarda ljudskih sloboda i prava. Politički sustav kao poprište civilnog društva. Javni i drugi mediji kao temeljne institucije civilnog društva. Vrednote i vrijednosne orijentacije civilnoga društva. Normativna regulacija i zaštita ljudskih prava u Hrvatskoj. Inventarizacija i ustroj institucija i organizacija civilnoga društva (Sindikati, Nacionalne manjine, Vjerske zajednice, Nevladine i neprofitne organizacije/udruge...). Oblici i postupci uspostave organizacija civilnoga sektora. Metodologija istraživanja i analiza civilnoga društva.

Cilj: a) Opći: Program uvodi studente u znanje i prepoznavanje različitih oblika, aspekata i problema razvoja civilnoga društva u Hrvatskoj. b) Posebni: Apsolviranje programa stvara pretpostavke za studij civilnoga društva u Hrvatskoj, za aktivno uključivanje i djelovanje u društvu, ali i za pozicioniranje profesije sociologa u hrvatskome društvu.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno.

Način provjere znanja: Ocjenjuje se obavezni seminarski rad; samostalna studija ili organizacija (udruge) civilnoga društva (case study), usmeni i pismeni ispit.

Popis obavezne literature:

Bežovan, G. Civilno društvo. Zagreb : Nakladni zavod Globus, 2004.

Bercis, P. Osloboditi prava čovjeka. Zagreb : Politička kultura, 2001.

Popis preporučene dopunske literature:

Ash, T. G. Mi građani 1989. Zagreb : Novi Liber, 1993.

Gellner, E. Uvjeti slobode : civilno društvo i njegovi suparnici. Zagreb : Politička kultura, 2001.

Bibič, A. Građansko društvo i politička država. Zagreb : Centar za kulturne djelatnosti, 1983.

Bibič, A. Civilno društvo i politički pluralizam. Zagreb : Omladinski kulturni centar, 1990.

Civilna kultura i demokratska stabilnost : intelektualna povijest koncepta civilne kulture. // Civilna kultura / G. A. Almond, S. Verba. Zagreb : Politička kultura, 2000. Str.

Seligman, A. Idea of Civil Society. New York : The Free Press, 1992.

Cohen, J. L., Arato, A. Civil Society and Political Theory. Cambridge, MA : The M.I.T. Press., 1992.

Anheir, H. K. Civil Society, Measurement, Evaluation, Policy. London : Earthscan, 2004.

Giddens, A. Treći put. Zagreb : Politička kultura, 1999.

Uvjeti za slušanje predmeta: upisan III. semestar studija.

Naziv predmeta: Ekonomska sociologija

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Rade Kalanj, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Status: ekonomske sociologije kao posebne sociološke discipline; povijesni pregled susreta ekonomske i sociološke znanosti (Gurvitch, Swedberg); osnovni pojmovi ekonomske znanosti relevantni za Ekonomsku sociologiju : proizvodnja, razmjena, raspodjela, potrošnja, roba, tržište, kapital, dobit, ekonomska racionalnost, homo oeconomicus; sociološke ideje unutar ekonomske znanosti (Schumpeter); društvenost ekonomskih činjenica (Polanyi); tržište, zaposlenost i pitanje socijalnog kapitala (Granovetter, Bourdieu); ekonomski rast, društveni razvoj i problem napretka (Perroux, Myrdal, Hirschman); razvoj i nerazvijenost, Sjever i Jug (Amin, Gunder Frank); svjetski ekonomski sustav (Wallerstein); ekonomija, ekonomska kultura, "enigma" razvoja i problem jednakosti i nejednakosti (Jones, Landes, Berger, Gray); sociološko promatranje ekonomskih procesa (Berger).

Cilj: Cilj je predmeta upoznati studente s međuprožimanjima ekonomske i sociološke znanosti te s najvažnijim sklopovima sociološke problematizacije ekonomskog života. Prevladavajući tradicionalnu podvojenost dviju disciplina (ekonomije i sociologije) studente se osposobljava za razumijevanje ekonomskih činjenica, za njihovo istraživanje i tumačenje u sociološkom ključu.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Znanje iz ovog predmeta provjerava se studentskim esejima iz prijedene tematike, kao i iz komplementarne tematike koju studenti sami predlože, te konačnim usmenim ispitom iz cijelog predmeta.

Popis obavezne literature:

Problemi ekonomske sociologije. // Sociologija / Georges Gurvitch. Zagreb : Naprijed, 1996.

Kalanj, R. Moderno društvo i izazovi razvoja. Zagreb : Hrvatsko sociološko društvo i Zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, 1994.

Štulhofer, A. Nevidljiva ruka tranzicije. Zagreb : Hrvatsko sociološko društvo i Zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, 2000.

Introduction. // The Sociology of Economic Life / uredili Swedberg, R., Granovetter, M. Oxford : Westview, 1992.

Popis preporučene dopunske literature:

Rosenberg, N., Birdzell, L. E. Kako se Zapad obogatio. Zagreb : August Cesarec, 1993.

Polanyi, K. Velika preobrazba. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 1999.

Landes, D. S. Bogatstvo i siromaštvo naroda : zašto su neki tako bogati a neki tako siromašni. Zagreb : Masmmedia, 2003.

Uvjeti za slušanje predmeta: Predmet mogu upisati studenti treće i viših godina jednopredmetnog i dvopredmetnog studija sociologije, kao i studenti drugih studijskih grupa ovisno o svom interesu, pod uvjetom da su položili propisane ispите iz prethodnih studijskih godina.

Naziv predmeta: Feminističke teorije i pokreti

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Branka Galić, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: Sufražetski pokret i feminizam prvoga vala; kritika patrijarhata; spolna diskriminacija; neofeminizam: liberalni, radikalni, socijalni, ekofeminizam; feminizam razlike; postmoderni feminizam, feministička epistemologija i metodologija; žene, rad i tržište rada; žene i politika; nasilje nad ženama; spolna viktimizacija žena; trgovanje ženama; reproduktivna prava; žene i seksualnost; feminizam i mediji; feministička teologija; međunarodni ženski pokreti; žene u globalnoj perspektivi; političko-institucionalne promjene.

Cilj: 1. teorijske i empirijske spoznaje o ženama i muškarcima u feminističkom diskursu; 2. razvijanje analitičkih oruđa potrebnih za razumijevanje i osvještavanja implikacija ženske društvene uloge i statusa kao aktera, subjekata i objekata.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Ocjena izlaganja u seminaru, te predanog seminarskog rada, kao uvjeti za izlazak na ispit – usmeni oblik.

Popis obavezne literature:

Kraj patrijarhalnosti : društveni pokreti, obitelji i spolnost. // Moć identiteta / Manuel Castells. Zagreb : Golden marketing, 2002.

Galić, B. Ekofeminizam - novi identitet žene. // Socijalna ekologija. 1-2(1999), str. 41-55.

Geiger, M. Feministička epistemologija : kratak pregled feminističke kritike znanosti. // Revija za sociologiju. 1-2 (2002), str. 103-115.

Geiger, M. Spiritualni aspekti ekofeminizma. // Socijalna ekologija. 1-2 (2002), str. 15-27.

Suvremena feministička teorija. // Suvremena sociologijska teorija / George Ritzer. Zagreb : Globus, 1997. Str. 297-343.

Popis preporučene dopunske literature:

Brownmiller, S. Protiv naše volje. Zagreb : Zagorka, 1995.

Phillips, A. (O)rađanje demokracije. Zagreb : Ženska infoteka, 2001.

Humm, M. Modern Feminisms : Political, Literary, Cultural. New York : Columbia University Press, 1992.

Irigaray, L. Ja, ti, mi : za kulturu razlike. Zagreb : Ženska infoteka press, 1999.

Nicholson, L. The Second Wave : A Reader in Feminist Theory. New York and London : Routledge, 1997.

Pateman, C. Ženski nered. Demokracija, feminizam i politička teorija. Zagreb : Ženska infoteka, 1998.

Rowbotham, S. Svest žene – svet muškarca. Beograd : SIC, 1983.

Shanley, M. L., Pateman, C. Feminist Interpretations and Political Theory. Cambridge : Polity Press, 1991.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan V. semestar studija sociologije (jednopedmetnog ili dvopedmetnog).

Naziv predmeta: Historijska sociologija

Nastavnik: dr. sc. Vjeran Katunarić, red.prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Pojmovnom, komparativnom i kauzalnom analizom društvenopovijesnih procesa, razdoblja i događaja, onako kako je predstavljena u reprezentativnim historijskosociološkim djelima, objasniti nastanak i razvoj suvremenog društva u različitim dimenzijama kao što su društvena slojevitost i moć, razvojne nejednakosti, međunarodni sukobi, makrokolektivni identiteti (nacije, civilizacije), autoritarni i demokratski poreci, kulturna hegemonija, itd. Glavnina sadržaja predmeta posvećena je eksplikaciji sadržaja makrosocioloških pojmova u različitim društvenopovijesnim kontekstima u najširem vremenskom rasponu od primitivnih zajednica do propasti socijalističkih društava i napredovanja globalizacije; također proučavanju historijskosocioloških djela (Eliasa, Wallersteina, Eisenstadta, Tillyja, Manna, i drugih) koji primjenjuju postulate socioloških teorija (funkcionalizma, marksizma, teorije racionalnog izbora, realizma, konstrukcionizma/ fenomenologije i drugih). Posebnu pažnju posvetiti razumijevanju i objašnjenju masovne privlačnosti mitova i kolektivnom pamćenju na osnovi izumljenih tradicija, također ulozi mita u održavanju kolektivnog identiteta u sklopu određenog društvenog sustava moći (s ekonomskotržišnom ili pak vojnopolitičkom dominantom), te pitanju (s neskrivenom teleološkom primjesom) da li suvremena Europa predstavlja, u odnosu na svoje prošle oblike, novi makrodruštveni projekt, npr. jezgru kantovskog »vječnog mira«, ili pak kontingentan skup država i društava bitno određen tržišnim konjunkturama i parcijalnim geostrategijskim interesima (kao u prošlosti), ili nešto treće. U analognom svjetlu razmatrati prošle (ovisnost o prijašnjem putu?) i suvremene oblike hrvatskog društva (skok u novu europsku putanju?).

Cilj: 1. Razumijevati društvene procese u prošlosti i u neovisnosti i uzročnoj povezanosti sa suvremenim društvenim procesima; 2. poznavati teorijske i metodološke pristupe u sociologiji u odnosu na različita povijesna razdoblja i njihove evolucijske procese; 3. interpretirati značajne procese, događaje ili osobe iz opće i nacionalne prošlosti sa stajališta glavnih teorijskih pristupa u historijskoj sociologiji.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Obavezan seminarski rad koji se ocjenjuje. Dvosatni pismeni ispit (na kraju semestra) sastoji se od testa i eseja koji se napose ocjenjuju i srednja vrijednost zaokružuje; ako je vrijednost izražena decimalno, zaokružuje se na viši cijeli broj, odnosno ocjenu (npr. s 3.5 na 4), ukoliko student/ studentica ima ocjenu seminarskog rada najmanje vrlo dobar.

Popis obavezne literature:

Wallerstein, I. Suvremeni svjetski sistem. Zagreb : CKD, 1986. Str. 13-272.

Elias, N. O procesu civilizacije. Zagreb : Izdanja Antibarbarus, 1996. Str. 55-130, 457-538.

Katunarić, V. Od »dijaloga gluhih« do historijske sociologije. // Revija za sociologiju, 3-4 (1994).

Popis preporučene dopunske literature:

Gross, M. Suvremena historiografija. Zagreb : Zavod za hrvatsku povijest, 1996. Str. 172-383.

Braudel, F. Civilizacije kroz povijest. Zagreb : Globus, 1990.

Wittfogel, K. A. Orijentalna despocija. Zagreb : Globus, 1988.

Katunarić, V. Bogovi, elite, narodi. Zagreb : Antibarbarus, 1994.

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema uvjeta.

Naziv predmeta: Hrvatsko društvo 1

Nastavnik: dr. sc. Nenad Karajić, doc.

Okvirni sadržaj predmeta:

- 1.. HRVATSKA SOCIJALNA MISAO I SOCIOLOGIJA (Baština hrvatske socijalne misli - sintetički prikaz socijalnih ideja u povijesti do modernih ideja hrvatskoga društva; Socijalno-politička misao u doba industrijalizacije i uspona građanskog društva);
2. NASTANAK I RAZVOJ HRVATSKE SOCIOLOGIJE (Socijalni kontekst i počeci sociologije u Hrvatskoj; Razvoj hrvatske sociologije: od početaka nastave do 90-ih godina; Novi izazovi hrvatskoj sociologiji nakon 90-ih godina);
3. POVIJESNO OBLIKOVANJE HRVATSKOG DRUŠTVA (Povijesne mijene i sastavnice: Hrvatska na periferiji; Geopolitički kontekst: predziđe građanskog društva; Tradicija i modernizacija: od ruralnog, predmodernog do urbanog, modernog društva);
4. DRUŠTVENA STRUKTURA I DRUŠTVENE PROMJENE (Naslijeđena gospodarska, socijalna i politička struktura; Nacija i etnicitet; Socijalna stratifikacija i mobilnost);
5. GOSPODARSKE PROMJENE (Struktura gospodarstva: agrarna i industrijska struktura; Ekonomija u postsocijalističkom razvoju: od etatizma do tržišta; Tehnološke promjene: tržište rada, nezaposlenost, menadžment; Utjecaj multinacionalnih gospodarskih struktura na socijalne promjene);
6. POLITIKA I DEMOKRACIJA (Promjene ideologija i institucija; Političke stranke, birači, javno mnijenje; Građansko društvo: građanske slobode i ljudska prava, prava nacionalnih manjina; Demokracija i izvaninstitucionalni oblici političkog djelovanja : izvanparlamentarna udruženja i pokreti);
7. KULTURA I KULTURNI IDENTITET (Obrazovanje i znanost u razvoju društva: školstvo i obrazovanje, sveučilište, odljev mozгова, obrazovanje i socijalna mobilnost, nacionalne manjine i obrazovanje; Komunikacije i mediji: sloboda medija, masovna i elitna kultura, nacionalna kultura i kulturna baština; Hrvatska kultura u svjetskoj kulturi; Sastavnice i obilježja hrvatskog kulturnog identiteta);
8. TRANZICIJSKE PROMJENE I GLOBALIZACIJA (Socijalističko nasljeđe; Hrvatsko društvo u tranziciji i transformaciji; Od predmodernog do postmodernog društva: promjene vrijednosnog sustava; Hrvatsko društvo u europskim integracijama i globalnim promjenama; Hrvatski identitet i multikulturno društvo).

Cilj: Zadatak predmeta je upoznati studente sa procesima oblikovanja, socijalnom strukturom i unutarnjom dinamikom hrvatskoga društva te s tranzicijskim procesima u europskom i globalnom kontekstu. ZNANJA: razumijevanje struktura i svrha društvenih sustava; sposobnost propitivanja ideja i teorija o društvu; sposobnost sustavne analize društvenih koncepata i praksi. VJEŠTINE: vještine korištenja usvojenih znanja i informacija; vještine prijenosa osnovnog znanja u praksi; vještine

prepoznavanja složenosti procesa i različitosti načina društvenog razvitka, vještine usmenog i pismenog komuniciranja.

ECTS-bodova : 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan predmet

Oblici provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Kolokvij, pisani ispit.

Popis obvezne literature:

Tomašić, D. Politički razvitak Hrvata. Rasprave i eseji. Zagreb : Hrvatsko sociološko društvo ; Naklada Jesenski i Turk, 1997.

Tomašić, D. Društveni razvitak Hrvata. Rasprave i eseji. Zagreb : Hrvatsko sociološko društvo ; Naklada Jesenski i Turk, 1997.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska:

Cifrić, I. [et al.] Društveni razvoj i ekološka modernizacija : prilozi sociologiji tranzicije. Zagreb : Hrvatsko sociološko društvo i Zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta, 1998.

Matković, H. Povijest Jugoslavije (1918-1991) : hrvatski pogled. Zagreb : Naklada Pavičić, 1998.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan III. semestar.

Naziv predmeta: Hrvatsko društvo 2

Nastavnik: dr. sc. Nenad Karajić, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: Tradicionalno i moderno u hrvatskom društvu; Civilno društvo u Hrvatskoj; Socijalno patološki problemi hrvatskoga društva; Hrvatsko društvo u europskim integracijama; Socijalna politika i siromaštvo u Hrvatskoj. Pored ponuđenih tema, studenti mogu izabrati i neke druge, sukladno osobnim interesima.

Cilj: Rad u predmetu Hrvatsko društvo 2 namijenjen je početnom osposobljavanju studenata druge godine studija u prepoznavanju pojedinih društveno relevantnih problema i načina njihova tumačenja. Zadatak mu je da priprema studente za samostalni (individualni i grupni) primijenjeni rad na analizi društvenih fenomena. ZNANJA: usvajanje osnovnih znanja primijenjenih istraživačkih metoda iz područja kvalitativne i kvantitativne metodologije: promatranje, dubinske intervjuje, fokus grupe, analizu sadržaja, dokumentacijske i terenske studije te anketna terenska i telefonska istraživanja. VJEŠTINE: U izvođenju seminarskih radova naglasak je stavljen na konceptualnom klasificiranju i prilaženju aktualnim društvenim problemima u hrvatskom društvu, dok se primjena pojedinih metoda i postupaka, s obzirom da se radi o studentima druge godine, temelji na upoznavanju s početnim pravilima i metodologijskim okvirima pojedinih primijenjenih metoda.

Bodovna vrijednost predmeta (ECTS): 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Oblik provjere znanja: Izrada seminara. Ispit se polaže usmenom obranom seminarskog rada.

Popis obvezne literature:

Krippendorff, K. Content Analysis. An Introduction to Its Methodology. London : Sage Publications, 1980.

Berelson, B. Analiza sadržaja u istraživanju komunikacija. (skripta).

Popis preporučene dopunske literature:

Berger, A. A. Media Research Techniques. London : Sage Publications, 1991.

Bloor, M. [et al.]. Focus groups in Social Research. London : Sage Publications, 2001.

Debus, M. The Handbook for Excellence in Focus Group Research. Washington, DC : HEALTHCOM, Academy for Educational Development, 1995.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan IV. semestar. Upisan predmet Obrada i analiza podataka.

Naziv predmeta: Ideje i teorije multikulturalizma i njihova kritika

Nastavnik: dr. sc. Milan Mesić, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Uvod u nastanak multikulturalizma kao pojma i diskursa; okolnosti multikulturalizma – svijet u kome živimo; politika priznavanja – Charles Taylor; liberalni multikulturalizam – Will Kymlicka; radikalni multikulturalizam – Iris M. Young; dijaloška ili integralna teorija multikulturalizma – Bhikhu Parekh; tipologije multikulturalizma: liberalni, konzumeristički i korporacijski, naspram kritičkog, radikalnog, transformacijskog; kritike multikulturalizma; odgovori zagovornika multikulturalizma na kritike; afirmativna akcija; politička korektnost; multikulturalizam i građansko-državlanski status (citizenship).

Cilj: Upoznati studentice i studente s idejama, teorijskim konceptima i politikama multikulturalizma, te njihovim kritikama, kako konzervativne tako i liberalne provenijencije. Potaknuti ih da kritički misle o svijetu u kome živimo (krizi moderniteta i kulturnim različitostima), i osobito o kulturnoj i vrijednosnoj uvjetovanosti, i time nužnoj ograničenosti, naših svjetonazora. Naučiti ih cijeniti kulturna, duhovna i znanstvena dostignuća europskoga svijeta kome pripadamo (i to ne samo njegovih muških protagonista), ali i dostignuća drugih civilizacija i kultura, koja su povijesno nepravedno zanemarivana, zahvaljujući vladajućoj eurocentričkoj perspektivi.

Bodovna vrijednost predmeta (ECTS): 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 1 sat predavanja i 3 sata seminara tjedno.

Oblik provjere znanja: Aktivno sudjelovanje tijekom predavanja i seminara; seminarski i drugi pisani radovi; konzultacije i mentorski rad; usmeni ispit.

Popis obvezne literature:

Mesić, M. Multikulturalizam – velika svjetska teorijska i politička debata. Zagreb, 2005.

Popis preporučene dopunske literature:

Barry, B. Culture and Equality: An Egalitarian Critique of Multiculturalism. Cambridge : Harvard University Press, 2001. (Hrvatski prijevod u tisku).

Glazer, N. We Are All Multiculturalists Now? Cambridge : Harvard University Press, 1997.

Kelly, P. (ed.) Multiculturalism Reconsidered, Culture and Equality and its Critics. Polity Press, 2002.

Kymlicka, W. Multikulturalno građanstvo, Liberalna teorija manjinskih prava. Zagreb : Jesenski i Turk, 2003.

Parekh, B. Rethinking Multiculturalism, Cultural Diversity and Political Theory. New York : Palgrave, 2000.

Schlesinger, A. M. The Disuniting of America. New York-London : W.W. Norton, 1992. 2nd. edition.

Taylor, Ch. The Politics of Recognition. // Multiculturalism, Examining the Politics of Recognition / uredio Amy Gutmann. Princeton University Press, 1994. Str. 25 - 74.

Young, I. M. Justice and the Politics of Difference, Princeton University Press, 1990. (Hrvatski prijevod u tisku).

Uvjeti za slušanje predmeta: Upis u drugu godinu studija.

Naziv predmeta: Istraživački projekt

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Benjamin Čulig, izv. prof., dr. sc. Krešimir Kufrin, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: U okviru rada na ovom kolegiju studenti će provesti sociologijsko istraživanje, i to tako da rad na projektu obuhvati sve faze znanstvenog istraživanja: od odabira teme istraživanja, definiranja predmeta istraživanja, određivanja ciljeva, postavljanja hipoteza, izrade nacrt istraživanja, izrade instrumenata, odabira uzorka, prikupljanja podataka do interpretacije podataka, izrade znanstveno-istraživačkog izvještaja te izrade različitih vrsta prezentacija rezultata.

Teme projekata koji će se realizirati mijenjat će se ovisno o njihovoj aktualnosti i preferencijama polaznika. U pravilu, istraživanje će se realizirati metodom ankete.

Cilj: Temeljem znanja i vještina stečenih radom na ovom kolegiju, studenti će dobiti cjelovit uvid u sve faze znanstvenog istraživanja te će biti osposobljeni za njegovo. samostalno planiranje i provedbu. Osobit značaj ovoga kolegija jest u tome što studentima pruža mogućnost praktičnog istraživačkog rada i primjenu znanja, vještina i sposobnosti koje su dotad stekli na studiju.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 1 sat predavanja, 1 sat seminara i 2 sata vježbi tjedno

Način provjere znanja: Ocjena se temelji se na 3 rada koja studenti izrađuju tijekom godine te usmenoj obrani završnog pismenog rada.

Popis obavezne literature:

Supek, R. Ispitivanje javnog mnijenja. Zagreb : Sveučilišna naklada Liber, 1981.

Svakog semestra ostala literatura odredit će se shodno odabranoj temi istraživanja. Tema istraživanja određuje se svake godine u dogovoru sa polaznicima.

Popis preporučene dopunske literature:

Odredit će se shodno odabranoj temi istraživanja te će uključivati relevantne teorijske i metodološke radove.

Uvjeti za slušanje predmeta: Položeni ispiti iz sljedećih predmeta: "Osnove sociološke statistike 1", "Osnove sociološke statistike 2" (alternativno za studente dvopredmetnog studija "Osnove sociološke statistike"), "Obrada i analiza podataka", "Kvantitativne metode istraživanja", "Konstrukcija i evaluacija mjernih instrumenata", "Odabrana poglavlja kvantitativne analize". Kolegij mogu upisati i studenti drugih grupa koji su položili navedene ili sadržajno ekvivalentne predmete.

Naziv predmeta: Izabrane teme iz epistemologije društvenih istraživanja

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Vjekoslav Afrić, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Predmet obrazlaže "prirodu" društvenih znanosti, objašnjavajući problem napretka i temeljnu strukturu kako pojedinih društvenih znanosti tako i sociologije u strukturi znanosti. Posebna pažnja posvećena je pojmu "paradigme" T. Kuhna, različitim upotrebama ovog pojma u sociologiji i kritici Kuhnovog razumijevanja strukture znanstvenih revolucija. Nakon teorijskog izvođenja "istraživačke tradicije" u sociologiji obrađuju se različite sociološke istraživačke tradicije, a s tim u svezi i različiti tipovi znanstvene teorije i postupci pri konstrukciji teorije u sociologiji. Posebna je pažnja posvećena razlici razumijevanja i objašnjenja, kao temeljima razvoja teorijskog pristupa u sociologiji.

Cilj: Upoznavanje s temeljnim problemima metodologije znanstvenih istraživanja u društvenim znanostima, te razumijevanje temeljnih principa teorijskog rada, odnosa teorijskog i istraživačkog, kao i problematike napredovanja društvenih znanosti.

ECTS-bodovi: 3

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja tjedno.

Način provjere znanja: Seminarski rad i usmeni ispit.

Popis obavezne literature:

Afrić, V. Struktura sociološke teorije. Zagreb : Naprijed, 1989.

Đurić, M. Problemi sociološkog metoda. Beograd : Savremena škola, 1962. poglavlja : V i VI.

Kuvačić, I. Rasprave o metodi. Zagreb : Naprijed, 1988. Odabrana poglavlja.

Novaković, S. Hipoteze i saznanja. Beograd : Nolit, 1984.

Supek, R. Zanat sociologa. Zagreb : Školska knjiga, 1983. Odabrana poglavlja.

Popis preporučene dopunske literature:

Kako zaštititi društvo od nauke. // Filozofija nauke / Paul Feyerabend. Beograd : Nolit, 1987.

- Feyerabend, P. Protiv metode. Sarajevo : Veselin Masleša, 1987.
- Feyerabend, P. Spoznaja za slobodne ljude. // Delo. 4–5(1989).
- Gadamer H. G. Istina i metoda. Sarajevo : Veselin Masleša, 1978.
- Habermas. J. Tehnika i znanost kao ideologija. Zagreb : Školska knjiga, 1987.
- Horkheimer, M., Adorno, T. Dijalektika prosvjetiteljstva. Sarajevo : Veselin Masleša. 1972.
- Kuhn, T. Struktura znanstvenih revolucija. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk ; HSD, 1999.
- Historija nauke i njezine racionalne rekonstrukcije. // Filozofija nauke / Imre Lakatos. Beograd : Nolit, 1987.
- Mannheim, K. Ideologija i utopija. Beograd : Nolit, 1978.
- Njemačka ideologija. // Rani radovi / Karl Marx, Friedrich Engels. Zagreb : Naprijed, Zagreb 1978.
- Nagel, E. Struktura nauke, Nolit, Beograd 1974.
- Piaget, J. Epistemologija nauka o čoveku. Beograd : Nolit, 1979.
- Piaget, J. Poreklo saznanja. Beograd : Nolit, 1983.
- Popper, R. K. Logika naučnog otkrića. Beograd : Nolit, 1973.
- Popper, R. K. The Rationality of Scientific Revolutions. // The Myth of the Framework – In defence of Science and Rationality / Notturmo, M. A. London ; New York : Routledge, 1994.
- Popper, R. K. Bijeda historicizma. Zagreb : Kruzak, 1996.
- Popper, R. K. Conjectures and Refutations – The Growth of Scientific Knowledge. London, New York : Routledge, 1989.
- Popper, R. K. Problem neopovrgljivosti filozofskih teorija. // Zbornik III. Programa. 25–26(1989).
- Ritzer, G. Suvremena sociološkijska teorija. Zagreb : nakladni zavod Globus, 1997.
- von Wright, G. H. Objašnjenje i razumevanje. Beograd : Nolit, 1975.
- Objektivnost spoznaje u društvenoj znanosti. // Metodologija društvenih nauka / Max Weber. Zagreb : Globus, 1986.

Uvjeti za slušanje predmeta: Položeni ispit iz predmeta Uvod u metodologiju društvenih istraživanja i položen ispit iz predmeta Kvalitativne metode istraživanja ili Kvantitativne metode istraživanja.

Naziv predmeta: Izgradnja modela u sociologiji

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Vjekoslav Afrić, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Izlaže se razvoj simulacijskih modela i njihova heuristička uloga u društvenim znanostima. Razmatraju se najznačajniji pristupi u izgradnji simulacijskih modela od Sistemske dinamike, mikrosimulacija, staničnih automata, modela s više nivoa, modela diskretnih događaja do više-učesničkih modela s najvažnijim tehnikama modeliranja. Razmatra se izgradnja simulacijskih algoritama na primjerima evolucijskih algoritama, neuronskih mreža i teorije igara. Razmatra se upotreba i izrada ekspertnih baza znanja te korištenje tehnike scenarija i simulacijskih modela u sociološkim istraživanjima.

Cilj: Upoznavanje studenata s glavnim pristupima u konstrukciji simulacijskih modela, ulogom ekspertnih baza u sociologiji i mogućnostima razvoja i upotrebe ekspertnih baza i simulacijskih modela u sociološkim istraživanjima.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Svaki student priprema dva kratka referata o pročitanim knjigama ili člancima navedenim u seminarskoj literaturi. Napisani i održani referat uvjet je za izlazak na ispit.

Popis obavezne literature:

Afrić V. Simulacijski modeli u sociologiji. E-book, CD. Zagreb : Filozofski fakultet, 2002.

Gilberth, N., Troitzsch K. G. Simulation for the Social Scientist. Philadelphia : Open University Press, 1999.

Popis preporučene dopunske literature:

Axelrod R. The Complexity of Cooperation Agent-Based Models of Competition and Collaboration, New Jersey Princeton University Press, 1997.

Beltratti, A., Margarita S., Terna P. Neural Networks for Economic and Financial Modelling. London :

International Thomson Computer Press, 1996.

Blackmore, S. The Meme Machine. Oxford : Oxford University Press, 1999.

Cilliers, P. Complexity and Postmodernism. London : Routledge, 1998.

Read, S. J., Miller, L. C. Connectionist Models of Social Reasoning and Social Behavior. Mahwah (NY) : Lawrence Erlbaum Associates, 1998.

Coquillard, P., Hill D. R. C. (1997) Modélisation et simulation décosystemes : des modeles déterministes aux simulations à événements discrets. Paris : Masson, Recherche en Écologie, 1997.

Costopoulos, A. Procjena učinaka povećanja memorije učesnika na njihovo ponašanje – promjenjivi obrasci u simulacijama s učesnicima. (pripremila Ana Vlastelica).

http://infoz.ffzg.hr/afric/SimMod/Ana_Vlastelica.htm

Trappl, R., Petta, P. Creating Personalities for Synthetic Actors Towards Autonomous Personality Agents. Berlin : Springer-Verlag, 1997.

Dal Forno, A., Merlone U. Simulacije s više aktera za modeliranje savršeno racionalnih i racionalno ograničenih agenata u organizaciji. (pripremila Dubravka Popić).

http://infoz.ffzg.hr/afric/SimMod/Dubravka_Popic.htm

Deadman, P. J., Schlager, E. i Gimblett, R. Simulacije gospodarenja prirodnim resursima pomoću inteligentnih učesnika koji primjenjuju različite oblike komunikacije. (priredila Martina Matezović).

http://infoz.ffzg.hr/afric/SimMod/Martina_Matezovic.htm

Dean, A. Chaos and Intoxication : Complexity and Adaptation in the Structure of Human Nature. London : Routledge, 1997.

Flache, A., Hegersmann, R. Hoće li se nešto promijeniti kad uvedemo nepravilne rešetke?

Pretpostavka pravilne prostornosti u staničnim modelima socijalne dinamike. (pripremila Nevena Rendeli).

http://infoz.ffzg.hr/afric/SimMod/Nevena_Rendeli.htm

Gimblett, H. R., Durnota, B., Itami, R. M. Neka praktična rješenja u dizajniranju i stupnjevanju umjetnih ljudskih rekreacijskih učesnika u na GIS-u baziranim simulacijskim svjetovima. (priredila Anamarija Jerković). http://infoz.ffzg.hr/afric/SimMod/ANAMARIJA_JERKOVIC.htm

Holland. J. H. Emergence From Chaos to Order, Redwood City. California : Addison-Wesley.

Jervis, R. System Effects Complexity in Political and Social Life. Princeton (NY) : Princeton University Press, 1997.

Lynch, A. Thought Contagion How Belief Spreads through Society. New York : Basic Books, 1996.

Harding, A. Microsimulation and Public Policy. Amsterdam : North Holland, Contributions to Economic Analysis, 1996.

Reschke, C. H. Razvojne perspektive s obzirom na simulacije društvenih sustava. (priredila Ana Herceg). http://infoz.ffzg.hr/afric/SimMod/Ana_Herceg.htm

Conte, S. R. Hegselmann, R., Terna, P. *Simulating Society*. Berlin : Springer-Verlag, Lecture Notes in Economics and Mathematical Systems, 1997.

Troitzsch, K. G., Mueller, U., Gilbert, G. N., Doran, J. E. *Social Science Microsimulation*. Berlin : Springer-Verlag. 1996.

Staller, A. & Petta, P.; Uvođenje emocija u računalno proučavanje društvenih normi. (pripremila Vesna Pezelj). http://infoz.ffzg.hr/afric/SimMod/vesna_pezelj.htm

Stocker, R., Green, G. D. & Newt, D. Konsensus i kohezija u simulaciji socijalnih mreža. (pripremila Vedrana Sunko). http://infoz.ffzg.hr/afric/SimMod/Vedrana_Sunko.htm

Terna, P. Simulacijski alat za društvene znanstvenike. Izgradnja učesničkih modela pomoću SWARM-a. (priredila Nina Angelis). http://infoz.ffzg.hr/afric/SimMod/Nina_Angelis.htm

Troitzsch, K. G. Simulacijski modeli u društvenim znanostima - porijeklo, ciljevi, izgledi. (priredila Kristina Fisel). http://infoz.ffzg.hr/afric/SimMod/Kristina_Fisel.htm

Weibull. J. *Evolutionary Game Theory*. Cambridge (MA) : The M.I.T. Pres, 1995.

Uvjeti za slušanje predmeta: Položeni ispiti iz predmeta Uvod u znanstveno istraživanje, Kvalitativne metode istraživanja i Kvantitativne metode istraživanja.

Naziv predmeta: Izgradnja teorije u sociologiji

Nastavnik: dr. sc. Vjeran Katunarić, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Na primjeru jednog od poznatih djela teorije društva (npr. Weberova Privreda i društvo, Parsonsova Društva, Bergerova i Luckmanova Socijalna konstrukcija zbilje, Colemanove Osnove teorije društva, Habermasove Teorije komunikativnog djelovanja, Luhmannovi Društveni sustavi, Castellsov Uspon umreženog društva) rekonstruirati način izgradnje teorijskog okvira i njegove primjene. Pri tom obraditi kontekst u kojem nastaje djelo; najvažnije aspekte drugih djela na koja se autor izričito poziva; koje su vrste društvenih fenomena obuhvaćene (ili područja posebnih sociologija); stupanj uopćavanja (s obzirom na vremenski i prostorni kontekst obuhvaćen teorijom); originalnost/inovativnost u odnosu na druga djela (istog autora i drugih autora istog ranga); opovrgljivost glavnih tvrdnji; recepcija u sociologiji i srodnim disciplinama ili što je od teorije ostalo (analiza odabranih istraživačkih radova ili teorijskih rasprava); zdravorazumska, ideologijska i/ili šira javna recepcija/cirkulacija ključnih pojmova ili ideja iz djela (u rasponu od npr. programa političkih stranaka do medija); “autobiografska” recepcija (studenti reflektiraju vlastiti svjetonazor i društvena iskustava služeći se pojmovno-teorijskim okvirom djela); primjena teorijskih tvrdnji u izradi hipoteza zamišljenog nacrtu istraživanja na temu koju student odabere.

Cilj: 1. Razumijevati teoriju kao temelj sociološkog objašnjenja društvenih pojava, pokretača istraživačkog procesa u sociologiji, i izvora javne upotrebe sociološkog znanja; 2. Poznavati, pored literature koja se bavi logikom izgradnje teorije, najveći dio sadržaja odabranog teorijskog djela; 3. interpretirati teorije s obzirom na njihovu originalnost, razvojnost i primjenjivost u istraživačkoj praksi i drugim sferama javne upotrebe znanja.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Obavezan seminarski rad koji se ocjenjuje. Dvosatni pismeni ispit (na kraju semestra) sastoji se od testa znanja i eseja koji se napose ocjenjuju i srednja vrijednost zaokružuje; ako je vrijednost izražena decimalno, zaokružuje se na viši cijeli broj, odnosno ocjenu (npr. s 3.5 na 4), ukoliko student/ studentica ima ocjenu seminarskog rada najmanje vrlo dobar.

Popis obavezne literature:

Mouzelis, N. Sociologijska teorija što je pošlo krivo? Zagreb : Naklada Jesenski i Turk ; Hrvatsko sociološko društvo, 2000. Str. 19-108.

Brante, Th. Consequences of Realism for Sociological Theory Building. // Journal for the Theory of Social Behaviour. 31, 2(2001).

Jedno (klasično ili suvremeno) teorijsko djelo (odabir se mijenja svaki kolegij-semestar)

Popis preporučene dopunske literature:

Stinchcombe, A. L. Constructing Social Theories. Chicago : University of Chicago Press, 1987. Pogl. 1-2.

Smelser, N. L. Sociological Theories. // International Journal of Social Sciences. 139(1995).

Galtung, J. Theory Formation in Social Research : A Plea for Pluralism. // Comparative Social Research / Else Øyen. Sage. 1990.

Katunarić, V. Zbunjujući sugovornik : postmoderne teorije društva. // Socijalna ekologija. 4, 1(1995).

Uvjeti za slušanje predmeta: Redovito upisan VI. semestar.

Naziv predmeta: Klasične sociološke teorije 1

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Rade Kalanj, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Kulturno-povijesne okolnosti oblikovanja i razvoja klasičnih socioloških teorija; "intelektualni poredak" prosvjetiteljstva i dvije revolucije industrijska i demokratska; oznanstvenjivanje socijalne teorije i utemeljenje sociologije kao pozitivne znanosti (Saint-Simon, Comte); problem pozitivizma u sociologiji; sociološka analiza "demokratskog društvenog stanja" (Tocqueville); kritička teorija kapitalističke modernosti (Marx); predmetno-metodološko i institucionalno impostiranje sociologije - teorija o društvenim činjenicama (Durkheim); zaokret sociološke teorije prema psihološkoj dimenziji društvenog života (Tarde, Le Bon); sociologija ljudskih akcija i teorija elita (Pareto, Mosca, Michels).

Cilj: Cilj je ovog predmeta stjecanje bitnih uvida u intelektualne i društvene procese koji su doveli do oblikovanja klasičnih socioloških teorija kao nerazdvojnog dijela moderne sociološke znanosti. Studente se osposobljava da čitanjem izvornih tekstova klasičnih sociologa i upoznavanjem njihovih različitih interpretacija dođu do samostalnih zaključaka o baštini, kontinuitetu i ključnim sastavnicama discipline koju studiraju.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: provjera znanja provodi se periodičkim studentskim esejima o prijedenoj tematici te, na kraju, pismenim i usmenim ispitom iz cijelog predmeta

Popis obavezne literature:

Kalanj, R. Suvremenost klasične sociologije. Zagreb : Politička kultura, 2005.

Popis preporučene dopunske literature:

Fiamengo, A. Saint-Simon i Auguste Comte. Zagreb : Naprijed, 1987.

Cvjetičanin, V., Supek, R. Emile Durkheim i francuska sociološka škola. Zagreb : Naklada Ljevak, 2003.

Haralambos, M., Holborn, M. Sociologija : teme i perspektive. Zagreb : Golden marketing, 2002. Str. 601-681.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan III. semestar.

Naziv predmeta: Klasične sociološke teorije 2

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Milan Mesić, red. prof.; Dragan Bagić, asist.

Okvirni sadržaj predmeta: "Klasične sociološke teorije 1" i "Klasične sociološke teorije 2" čine jedinstveni predmet koji se bavi klasičnim sociološkim autorima od druge polovine 19. stoljeća do I. svj. rata. Klasične sociološke teorije 2 pokrivaju nastanak i razvitak sociologije u Velikoj Britaniji, Njemačkoj i SAD-u. Burke i konzervativizam u sociologiji. Spencer i teorija evolucije. Organicizam u sociologiji. Socijalni darvinizam (Gumplowitz, Ratzenhofer, Oppenheimer). Formalizam u sociologiji Tönnies, Simmel, Wiese. Sociologija Maxa Webera. Rana američka sociologija Morgan, Sumner, Ward, Veblen.

Cilj: Upoznati studente s nastankom i razvitkom klasičnih socioloških teorija u Velikoj Britaniji, Njemačkoj i SAD-u, vezanim uz pojavu modernoga industrijskog društva. Raspraviti doprinose i ograničenja glavnih koncepata i ideja konzervativizma, teorije evolucije, organicizma, pozitivizma, formalizma - preko radova klasičnih socioloških pisaca. Posebnu pozornost usmjeriti na teorijske i metodološke doprinose M. Webera, koji su uvelike utjecali na suvremene sociološke teorije i istraživanja. Osposobiti studente za razumijevanje modernoga društva i temeljnih socioloških koncepcija.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obvezatni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Aktivno sudjelovanje tijekom predavanja i seminara; seminarski i drugi pisani radovi; konzultacije i mentorski rad; usmeni ispit

Popis obavezne literature:

Barnes, H. Uvod u istoriju sociologije I. Beograd : BIGZ, 1982. (glava IV, V, VI, VII, VIII, X, XI, XII, XIII; str. 137-242, 263-350).

Barnes, H. Uvod u istoriju sociologije II. Beograd : BIGZ, 1982. (glava XLII; str. 891-904).

Supek, R. Herbert Spencer i biologizam u sociologiji. Zagreb : Naprijed, 1987.

Đurić, M. Sociologija Maxa Webera. Zagreb : Naprijed, 1987.

Popis preporučene dopunske literature:

Adams, B. N., Sydie, R. A. Classical Sociological Theory. Pine Forge Press, 2002.

Weber, M. Protestantska etika i duh kapitalizma. Sarajevo : Svjetlost, 1989.

Predgovor. // Kontrapunkti kulture / Georg Simmel. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2001. Str. 7-22.

Konkurencija i suradnja. // Kontrapunkti kulture / Georg Simmel. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2001. Str. 113-164.

Katunarić, V. Weberov presjek društvene politike. // Vlast i politika / Max Weber. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 1999. Str. 7-48.

Moć, vlast i političko udruživanje. // Vlast i politika / Max Weber. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 1999. Str. 49-53.

Politika kao poziv. // Vlast i politika / Max Weber. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 1999. Str. 161-214.

Lukić, R. Formalizam u sociologiji. Zagreb : Naprijed, 1987. Str. 5-89; 108-167; 187-208; 218-222.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan IV. semestar.

Naziv predmeta: Konstrukcija i evaluacija mjernih instrumenata

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Krešimir Kufrin, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: Osnovni pojmovi teorije mjerenja; pojam i vrste mjernih instrumenata; pojam i vrste metrijskih karakteristika; provjera metrijskih karakteristika; načela i postupci konstruiranja mjernih instrumenata; analiza odabranih mjernih instrumenata.

Cilj: Cilj predmeta je upoznavanje studenata s mjernim instrumentima (indeksima, skalama, testovima) koji se najčešće koriste u sociologijskim i srodnim istraživanjima te s postupcima njihove konstrukcije i evaluacije. Stečenim znanjima i vještinama studenti će biti osposobljeni za odabir instrumenata adekvatnih specifičnim ciljevima istraživanja, njihovu konstrukciju i provjeru te interpretaciju rezultata dobivenih njihovom primjenom.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno.

Način provjere znanja: Nakon svake obrađene nastavne jedinice, polaznici - uz pomoć nastavnika - izvode odgovarajuće vježbe iz toga gradiva; tijekom semestra studenti će samostalno izraditi 3 rada koji će biti ocijenjeni i utjecat će na ukupnu ocjenu (30% ocjene); na kraju semestra polaznici polažu pismeni ispit (70% ocjene).

Popis obavezne literature:

Krković, A., Momirović, K., Petz, B. (1966). Odabrana poglavlja iz psihometrije i neparametrijske statistike. Zagreb : Društvo psihologa SRH i Republički zavod za zapošljavanje, 1996.

Krković, A. Elementi psihometrije. Zagreb : Filozofski fakultet, 1978.

Kufrin, K. Skala nove ekološke paradigme - još jedna provjera i pokušaj revizije. // Socijalna ekologija, 11, 4(2002), str. 277–296.

Supek, R. Ispitivanje javnog mnijenja. Zagreb : Sveučilišna naklada Liber, 1981. pogl. I-XIII.

Popis preporučene dopunske literature:

- Babbie, E. *The Practice of Social Research*. Fifth Edition. Belmont, CA : Wadsworth Publishing Company, 1989.
- Bogardus, E. S. Social Distance and Its Origins. // *Journal of Applied Sociology*. 9(1925), str. 216-225.
- Bogardus, E. S. Measuring Social Distances. // *Journal of Applied Sociology*. 9, (1925), str. 299-308.
- Bogardus, E. S. A Social Distance Scale. // *Sociology and Social Research*. (1933). (January-February). Str. 265-271.
- Carmines, E.G, Zeller, R. A. *Reliability and Validity Assessment*. Newbury Park–London–New Delhi : Sage, 1979.
- Crocker, L., Algina, J. *Introduction to Classical and Modern Test Theory*. Fort Worth : Harcourt Brace Jovanovich College Publishers, 1986.
- Edwards, A. L. *Techniques of Attitude Scale Measurement*. New York : Appleton–Century–Crofts, Inc., 1957.
- Fajgelj, S. *Psihometrija teorija i metoda psihološkog merenja*. Beograd : Centar za primenjenu psihologiju, 2003.
- Guttman, L. A. The Cornell Technique for Scale and Intensity Analysis. // *Educ. Psychol. Measmt.* 7(1947), str. 247-280.
- Guttman, L. A. The Basis for Scalogram Analysis. // *Measurement and Prediction* / Stouffer, A. [et al.]. Princeton, N. Y. : Princeton University Press. 1950. Str. 60-90.
- Likert, R. A Technique for the Measurement of Attitudes. // *Archives of Psychology*. 140(1932).
- Miller, D. C. *Handbook of Research Design and Social Measurement*, 2nd Ed. New York : David McKay Company, Inc., 1970.
- Neuman, L. W. *Social Research Methods. Qualitative and Quantitative Approaches*. Boston – London – Toronto – Sydney – Tokyo – Singapore : Allyn and Bacon, 1997.
- Nunnally, J. C. i Bernstein, I. H. *Psychometric Theory*. New York McGraw–Hill, Inc., 1994.
- Osgood, Ch. E., Succi, G. J., Tannenbaum, P. H. *The Measurement of Meaning*. Urbana, Ill. : University of Illinois Press., 1957.
- Summers, G. F. *Attitude Measurement*. Chicago : Rand McNally & Compnay, 1970.
- Thurstone, L. L. Attitudes Can Be Measured. // *American Journal of Sociology*, XXXIII (1928), str. 529–554.
- Thurstone, L. L., Chave, E. J. *The Measurement of Attitudes*. The University of Chicago Press, 1929.

Uvjeti za slušanje predmeta: Položen ispit iz Osnova sociološke statistike ili iz ekvivalentnog predmeta na nekoj drugoj studijskoj grupi.

Naziv predmeta: Kvalitativne metode istraživanja

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Vjekoslav Afrić, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Kolegij obuhvaća slijedeće teme

- Uvod u kvalitativno istraživanje (objašnjenje i razumijevanje; utemeljenje teorije, uloga teorije u znanosti, tipovi teorije)
- Pretpostavke i pristupi za utemeljenje teorije (Fenomenološki opisi, Funkcionalna analiza, Strukturalna analiza)
- Kvalitativna analiza (Sistematska ekstrakcija i definicija konceptualnih tema i kategorija; Identifikacija odnosa među kategorijama, teorijsko objašnjenje)
- Stvaranje značenja (Razumijevanje – stvaranje i razjašnjenje; Interpretacija – sređivanje, Objašnjenje – ustanovljavanje međupovezanosti)
- Kvantitativno versus kvalitativno
- Kvalitativne metode (Utemeljenje teorije, Analiza sadržaja, Interpretativna fenomenološka analiza, Analiza protokola, Etnografija, Analiza diskursa)
- Problemi uzorka u kvalitativnim istraživanjima
- Prikupljanje podataka u kvalitativnim istraživanjima (Promatranje; Intervju; Fokus grupe, Studije slučaja, knjige, javni zapisi i osobna pisma)
- Validnost podataka u kvalitativnim istraživanjima (metoda triangulacije, Osobna konstrukcija realnosti, Projektivne tehnike)
- Ograničenja kvalitativnih istraživanja (dugotrajnost, napor vođenja dnevnika i svakodnevnog učenja, visoka obučenost istraživača)

Cilj: Upoznavanje s kvalitativnom istraživačkom strategijom, te razumijevanje njezinih prednosti i nedostataka. Sposobnost sudjelovanja u kvalitativnim istraživanjima.

ECTS-bodovi: 3

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obvezan predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja tjedno.

Način provjere znanja: Seminarski rad i usmeni ispit.

Popis obavezne literature:

Afrić, V. Struktura sociološke teorije. Zagreb : Naprijed, 1989. Odabrana poglavlja.

Kuvačić, I. Rasprave o metodi. Zagreb : Naprijed, 1988. Odabrana poglavlja.

Rihtman-Auguštin, D. Etnologija naše svakodnevnice. Zagreb : Školska knjiga, 1988. Odabrana poglavlja.

Supek, R. Zanat sociologa. Zagreb : Školska knjiga, 1983. Odabrana poglavlja.

Popis preporučene dopunske literature:

Berger, P. L., Luckmann T. Socijalna konstrukcija zbilje. Zagreb : Naprijed, 1992.

Castaneda, C. Učenje Don Huana. knjiga I. Beograd : Prosveta, 1981.

Dilthey, V. Zasnivanje duhovnih nauka. Beograd : Prosveta, 1980.

Freud, S. Tumačenje snova. Izabrana dela, Knjiga II, Beograd : Matica srpska, 1969.

Hermeneutika i historizam. // Istina i metoda / Hans Georg Gadamer. Sarajevo : Logos, 1978. Str. 540-578.

Merton K. R., Fiske, M., Kendall P, L. The Focused Interview, A Manual of Problems and Procedures. The Free Press, 1990.

Rihtman-Auguštin, D. Struktura tradicijskog mišljenja. Zagreb : Školska knjiga, 1984.

Rihtman-Auguštin, D. Ulice moga grada. Beograd : Čigoja štampa, 2000.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan V. semestar. Položen ispit iz predmeta Uvod u znanstveno istraživanje.

Naziv predmeta: Kvantitativne metode istraživanja

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Vjekoslav Afrić, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Kolegij obuhvaća slijedeće teme

- Struktura kvantitativnih nacrt istraživanja (Vrste nacrt istraživanja, Od teorije do hipoteza, od koncepta, preko pokazatelja do varijabli, pojam jedinice analize,
- Vrste kvantitativnih metoda
- Eksperimentalni nacrt istraživanja Osnovni principi; Kontrola Izjednačavanje u parovima i randomizacija; Izvori grešaka ; Millova pravila kauzalne analize kao osnov eksperimentalnog nacrt; Tipovi eksperimentalnih nacrt - Klasični eksperimentalni nacrti Faktorski nacrt; Nacrt sa jednom grupom; Vremenska serija sa jednom ili više grupa; Korelacioni nacrt Presjek; Longitudinalni nacrt
- Tehnika ljestvica Vrste ljestvica (Boghardusova ljestvica socijalne distance, Likertove ljestvice, Guttmanov skalogram, Thurstonova ljestvica, sociometrija, jednodimenzionalne i višedimenzionalne skale).
- Korištenje službenih statistika i drugih sekundarnih izvora podataka (informativni sadržaj službene hrvatske statistike, korištenje službene hrvatske statistike u istraživanju, odnos prema vlasništvu nad podacima.
- Analiza podataka (Kvalitativna analiza; Kvantitativna analiza Multivarijantna analiza Panel analiza)
- Studija i mjerenje grupnih svojstava

Cilj: Upoznavanje s kvantitativnom istraživačkom strategijom u metodologiji znanstvenih istraživanja te osposobljavanje za sudjelovanje u znanstveno istraživačkim timovima.

ECTS-bodovi: 3

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obvezan predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja tjedno.

Način provjere znanja: Seminarski rad i usmeni ispit.

Popis obavezne literature:

- Milić, V. Sociološki metoda. Beograd : Nolit, 1965. (ili kasnija izdanja). Odabrana poglavlja.
- Supek, R. Ispitivanje javnog mnijenja. Zagreb : Sveučilišna naklada Liber, 1981. (ili bilo koje drugo izdanje). Odabrana poglavlja.
- Šušnjić, Đ. Kritika sociološke metode. Niš : Gradina, 1973.
- Zvonarević, M. Socijalna psihologija. Zagreb : Školska knjiga, 1974. dio II, str. 59-181.

Popis preporučene dopunske literature:

- Durkheim, E. Pravila sociološke metode. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk ; HSD, 1999.
- Mills, C. W. Sociološka imaginacija. Beograd : savremena škola, 1964.
- Mills, C. W. Dva stila istraživanja u društvenim naukama. // Marksizam u svetu. 11-12(1977).
- Merton, R. K. O teorijskoj sociologiji. Zagreb : CDD, 1979.
- Alreck, L. P., Settle R. B. The survey research handbook. Irwin Profesional Publishing, USA, 1995.
- Leedy, P. D. Practical research : planning and design. Toronto : Maxwell Macmillan, 1993.
- Babbie, E. The Practice of Social Research. Belmont, California : Wadsworth Publishing, 1986.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan III. semestar. Položeni ispiti iz predmeta Uvod u znanstveno istraživanje, Osnove sociološke statistike 1 i Osnove sociološke statistike 2.

Naziv predmeta: Metoda ankete

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Benjamin Čulig, izv. prof.; dr. sc. Krešimir Kufrin, doc.; Đurđa Mikulić, asist.

Okvirni sadržaj predmeta: Pojam metode ankete i primjena u znanstvenom istraživanju. Historijat metode ankete.

Struktura kvantitativnog istraživanja Nacrt istraživanja kao temeljni obrazac uporabe kvantitativnih metoda; Konceptualizacija, operacionalizacija i konstrukcija instrumenata. Tipovi instrumenata.

Struktura nacrta istraživanja Konceptualni i operacionalni nacrt istraživanja.

Definiranje predmeta istraživanja; Svrha i ciljevi istraživanja; Konceptualni okvir istraživanja; Konceptualna shema istraživanja; Definiranje osnovnih i izvedenih pojmova; Postavljanje osnovnih i izvedenih hipoteza.

Pojam instrumenta; Operacionalne definicije; Indikatori; Varijable; Postavljanje pitanja u anketi. Tipične pogreške u postavljanju pitanja.

Odabrani primjeri konceptualizacije i operacionalizacije. Analiza odabranih primjera anketnog upitnika.

Individualna izvedba nacrta istraživanja na zadanu ili odabranu temu istraživanja Individualna izvedba tematske dionice nacrta istraživanja.

Cilj: Polaznici se upoznaju s temeljnom pojmovima vezanim uz nacrt istraživanja primjeren kvantitativnim metodama na primjeru metode ankete. Uče i usvajaju konceptualne pretpostavke i elemente konstrukcije instrumentarija za istraživanja u kojima se koristi metoda ankete. Putem redovitih tjednih zadataka vježbaju konceptualizaciju, operacionalizaciju i konstrukciju različitih tipova instrumenata pogodnih za primjenu putem metode ankete. Polaznici se osposobljavaju za samostalno izvođenje svih faza nacrta istraživanja vezanih uz kvantitativne metode s posebnim osvrtom na metodu ankete.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 1 sat predavanja, 1 sat seminara i 2 sata vježbi tjedno.

Način provjere znanja: Izrada četiri seminarska rada tijekom semestra. Izrada nacrtu istraživanja na zadanu (odabranu) temu) Završna ocjena sastoji se od vrednovanja radova tijekom semestra, ocjene nacrtu istraživanja te usmene obrane nacrtu istraživanja.

Popis obavezne literature:

Supek, R. Ispitivanje javnog mnijenja. Zagreb : Sveučilišna naklada Liber, 1981. (ili bilo koje drugo izdanje)

Shodno odabranim temama, literatura će se mijenjati svakog semestra

Popis preporučene dopunske literature:

Relevantni teorijski i metodološki radovi shodno odabranim temama. Dio literature odredit će se individualno.

Uvjeti za slušanje predmeta: Položeni ispiti iz sljedećih predmeta : Osnove sociološke statistike 1, Osnove sociološke statistike 2, Uvod u znanstveni rad. Dvopredmetni studenti mogu ovaj predmet odabrati kao izborni ako su položili Osnove sociološke statistike i Uvod u metodologiju društvenih istraživanja

Naziv predmeta: Metodika nastave sociologije

Nastavnik, suradnici: Zvonimir Bošnjak, prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Metodikom nastave sociologije studente se namjerava upoznati sa sadržajnim, programskim i organizacijskim zahtjevima nastavničke profesije u gimnazijama i srednjim školama. Kolegij obuhvaća nastavu (predavački i vježbovni dio na grupi) i praktični dio (hospitacije u malim grupama u područnim gimnazijama i školama) kojima se nastoji postići cjelovita edukacija budućih nastavnika kroz teoretski, praktični, vježbovni i kritički pristup kako bi potpuno samostalno mogli postavljati i ostvarivati obrazovne i odgojne ciljeve sociologije u gimnazijama i srednjim školama.

Cilj: Rezultat nastave ovog kolegija podrazumijeva usvojenost znanja i vještina kako bi studenti potpuno samostalno mogli

- planirati nastavu sociologije u gimnazijama i srednjim školama
- programirati nastavne ciljeve, metode i tehnike
- organizirati nastavu sociologije u gimnazijama i srednjim školama
- vrednovati vlastito planiranje, programiranje i organizaciju nastave
- primijeniti suvremena metodička i tehnička dostignuća u nastavi sociologije u gimnazijama i srednjim školama

prepoznati metode i tehnike pogodne za nastavu sociologije u gimnazijama i srednjim školama

vrednovati i poticati kritičko mišljenje u svojoj nastavi

vrednovati uspjeh, angažman i napredak učenika

prepoznati materijalne i administrativne zahtjeve svoje profesije.

ECTS-bodovi: 30

Trajanje: Svi sadržaji Metodike nastave sociologije provode se u drugom semestru akademske godine.

Status: Obavezan predmet

Oblik provođenja nastave: Nastava (predavanja i vježbe) se organizira na razini cijele grupe u formi temeljni metodički pojmovi-sudjelovanje-kritička evaluacija. Odnosno, istovremeno će se temeljni pojmovi uvoditi i vježbati u formi najvažnijih tehnika, a na kraju će se sve to kritički vrednovati i

rezimirati. Okvirni odnos etapa Uvod/Razrada/Vrednovanje i rezime u postocima (%) iznosi 10/70/20. Hospitacije će se organizirati u nekoliko lokalnih gimnazija i srednjih škola (njihov broj ovisi o broju prijavljenih studenata kao i o raspoloživosti nastavnika u pojedinim ustanovama što znači da će tek početkom kolegija ove ustanove biti precizno utvrđene) koje studenti biraju. Važno je napomenuti da studenti, a po Pravilniku Filozofskog fakulteta o metodičkoj praksi, moraju u grupama po 3 studenta pohađati hospitacije u satnici od 14 sati slušanja i priprema kod predmetnog nastavnika i 2 ogledna predavanja u razredu.

Način provjere znanja: Vrednuju se (evaluiraju, ocjenjuju) pismeni ispit i ogledna predavanja na studentskim predavanjima kojima obvezno prisustvuje nastavnik-mentor. Ukupna ocjena procjenjuje se iz uspješnosti na pismenom ispitu i oglednim predavanjima na temelju ukupnog broja bodova.

Svaki student/ ica ima pravo na usmeni ispit ukoliko nije zadovoljan/ a ocjenom odnosno uspjehom iz pismenog ispita.

Pismeni ispit organiziran je u formi pitanja, a odnosi se isključivo na sadržaje koji su dio nastave (predavanja i vježbe) Metodike nastave sociologije.

Popis obavezne literature: Literatura koja prati opće metodičke sadržaje kolegija i koju studenti moraju konzultirati pri ispitu i oglednim predavanjima je sljedeća

Kyriacou, C. Temeljna nastavna umijeća. Zagreb : Educa, 1997.

Itković, Z. Opća metodika nastave. Split : Književni krug, 1997.

Fanuko, N. Sociologija. Zagreb : Profil, 2004.

Popis preporučene dopunske literature:

Dio nastavnih sadržaja koje označavamo kao specifično sociološko metodičko područje (kako specifične literature za područje Metodike nastave sociologije na hrvatskom jeziku nema) će biti pokriveni radnim materijalima koja predstavljaju prevedena i prilagođena poglavlja izdanja na stranim jezicima.

Izvori

Chaffee, J. Thinking critically. Boston : Houghton Mifflin Company, 1997.

Fanuko, N. Sociologija, Udžbenik za gimnazije. Zagreb : Profil, 1997.

Fanuko, N. Sociologija, Udžbenik za gimnazije. Zagreb : Profil, 2004.

Haralambos, M., Holborn, M. Sociologija : teme i perspective. Zagreb : Golden Marketing, 2002.

Collins, S. K., Fisher, N. A. The Contributions of sociology to the liberally educated person. // Teaching sociology. 18, (1990), str. 494-498.

Grauerholz, L., Bouma-Holtrop, Sh. Exploring critical sociological thinking. // Teaching sociology. 31, (2003), str. 485-496.

Green, Ch. S. & Klug, H. G. (1990), Teaching critical thinking and writing through debates an experimental evaluation. // Teaching sociology. 18, (1990), str. 462-471.

Ostala preporučena dopunska literatura:

Glasser, W. Kvalitetna škola. Zagreb : Educa, 1994.

Marsh, C. J. Kurikulum. Zagreb : Educa, 1994.

Opći priručnik za nastavnike srednjih škola, grupa autora. Zagreb : Hrvatski pedagoško-književni zbor, 1994.

Uvjeti za slušanje predmeta: Metodika nastave sociologije je obvezan predmet na 5. godini studija nastavničkog usmjerenja za jednopredmetne i dvopredmetne studijske grupe kao dio pedagoške izobrazbe budućih nastavnika.

Naziv predmeta: Obrada i analiza podataka

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Krešimir Kufrin, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: Primjena računala u analizi podataka; pregled programa za različite vrste analiza i podataka; kodiranje anketnog upitnika i drugih izvora podataka i izrada kodne knjige; unos podataka; programski paket SPSS for Windows; transformacije datoteka i varijabli deskriptivna statistika; izrada tablica; grafičko prezentiranje rezultata; odabrani neparametrijski testovi; t–test; hi–kvadrat test; analiza varijance; testovi povezanosti varijabli; korelacijska i regresijska analiza; procjena pouzdanosti mjernih instrumenata.

Cilj: Cilj kolegija jest osposobiti studente sa samostalan unos, obradu, analizu i interpretaciju podataka prikupljenih različitim tehnikama sociološkog istraživanja. Također se očekuje da će studenti biti u stanju kompetentno pročitati, valjano razumjeti i kritički procijeniti recentne radove u kojima se koriste klasične i suvremene tehnike obrade podataka.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan predmet za studente jednopredmetnog studija sociologije; izborni predmet za studente dvopredmetnog studija sociologije i studente drugih studijskih grupa.

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno.

Način provjere znanja: Nakon svake obrađene nastavne jedinice, polaznici - uz pomoć nastavnika - izvode odgovarajuće vježbe iz toga gradiva; tijekom semestra polaznici trebaju izraditi 12 samostalnih vježbi/ zadaća; predane vježbe uvjet su za pristupanje kolokvijima/ ispitu; ispit se provodi pismeno (uz praktični rad na računalu) u obliku dvaju kolokvija – sredinom i na kraju semestra, pri čemu svaki kolokvij obuhvaća dio gradiva; polaznici koji ne uspiju položiti ispit preko kolokvija, mogu ga položiti na kraju semestra, pristupanjem ispitu koji obuhvaća cijelo gradivo.

Popis obavezne literature:

Budući da na hrvatskom jeziku nema adekvatne literature, nastavnik je pripremio CD "Obrada i analiza podataka programskim paketom SPSS for Windows", koji sadrži opsežan tekst svih predavanja i vježbi, ogledne ispitne testove te podatke potrebne za izvođenje vježbi i dopunski samostalni rad

studenta; svakom studentu osiguran je primjerak CD-a. U pripremi je odgovarajući priručnik s pratećim CD-om.

Popis preporučene dopunske literature:

Argyrous, G. Statistics for Social Research. Houndmills, Basingstoke. Hapshire and London : MacMillan Press Ltd., 1997.

Babbie, E., Halley, F. Adventures in Social Research : Data Analysis Using SPSS 11.0/ 11.5 for Windows. Thousand Oaks [etc.] Pine Forge Press, 2003.

Brace, N., Kemp, R., Snelgar, R. SPSS for Psychologists : A Guide to Data Analysis Using SPSS for Windows (Version 8, 9 and 10). Lawrence Erlbaum Assoc., 2000.

Bryman, A., Duncan, C. Quantitative Data Analysis With SPSS for Windows a Guide for Social Scientists. London; New York Routledge, 1997.

Cramer, D. Fundamental Statistics for Social Research. Step-by-step calculations and computer techniques using SPSS for Windows. London and New York Routledge, 1997.

Dometrius, N. C. Social statistics using SPSS. New York Harper Collins Publishers, 1992.

McCormack, B., Hill, E. Conducting a Survey The SPSS Workbook. London and Boston International Thomson Business Press, 1997.

Uvjeti za slušanje predmeta: Položen ispit iz "Osnova sociološke statistike 1" i "Osnova sociološke statistike 2" ili iz ekvivalentnog predmeta na nekoj drugoj studijskoj grupi.

Naziv predmeta: Odabrana poglavlja kvalitativne analize

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Miroslav Jilek, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: Prvi ciklus nastave iz ovoga predmeta usmjerit će se na metodu Case Studyja, i uključivat će sljedeće sadržaje Svrha i ciljevi Case Study-a, Mjesto i uloga Case Study-a u kvalitativnoj i kompleksnoj metodologiji, Nacrt i strategija istraživanja, Preliminarno planiranja i terensko izvođenje "predmeta" istraživanja, izbor posebnih tehnika i metoda za prikupljanje podataka, Izbor audiovizualnih sredstava za prikupljanje dijela podataka, izbor načina obrade i sistematizacija prikupljenih podataka, formuliranje završnog izvještaja. Izbor načina i oblika prezentacije Case Study-a znanstvenoj i široj javnosti.

U kasnijim ciklusima sadržaj predmeta će se mijenjati.

Cilj: Opći Upoznavanje s kvalitativnom metodologijom, a posebno s metodom Case Study-a koja koristi brojne metode i tehnike iz polja kvalitativne metodologije. Posebni Ovladavanje upotrebom pojedinačnih metoda i tehnika, ali i formuliranjem i formiranjem njihovih kompozicaja u Case Study, a sa svrhom osposobljavanja za vlastita istraživanja na ovome polju

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno.

Način provjere znanja: Usmeni ispit i ocjena samostalne studije – istraživanja

Popis obavezne literature:

Šušnjić, Đ. Kritika sociološke metode. Niš : Gradina, 1973. (ili druga izdanja).

Zvonarević, M. Socijalna psihologija, Zagreb : Školska knjiga. 1974. dio II., str. 59 – 181.

Popis preporučene dopunske literature:

Milić, V. Sociološki metod. Beograd : Nolit, 1965. (ili druga izdanja).

Gilli, G. A. Kako se istražuje. Zagreb : Školska knjiga, 1974.

Vujević, M. Uvod u znanstveni rad. Zagreb : Školska knjiga, 2000. (ili druga izdanja).

Neuman, W. L. Social Research, Qualitative and Quantitative Approaches. Boston : Allyn and Bacon, 1996.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan III. semestar.

Naziv predmeta: Odabrana poglavlja statističke analize

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Benjamin Čulig, izv. prof.; Đurđa Mikulić, asist.

Okvirni sadržaj predmeta: Osnovni pojmovi teorije mjerenja. Pojam matematičko-statističkog modela. Statističke, metodološke i epistemološke pretpostavke upotrebe matematičko-statističkih modela. Klasifikacija matematičko-statističkih modela.

Multivarijatna analiza Osnovni pojmovi i sadržaji multivarijatne analize. Matematičke pretpostavke multivarijatne analize. Osnove vektorskog i matričnog računa. Matrični račun i odabrani statistički obrasci.

Faktorska analiza..Osnovni model faktorske analize. Geometrijski model faktorske analize.

Komponentna i faktorska analiza zajedničkih faktora. Metode ekstrakcije faktora. Bazična solucija. Ortogonalne i kose transformacije bazične solucije. Hijerarhijska faktorska analiza. Primjena faktorske analize u društvenim znanostima. Interpretacija rezultata faktorske analize.

Diskriminacijska analiza, ANOVA. MANOVA. Cluster analiza. Multipla regresijska analiza. Stohastička analiza. Model strukturalnih jednadžbi.

Primjeri upotrebe odabranih matematičko-statističkih modela u društvenim znanostima. Analiza radova

Cilj: Upoznati polaznike s osnovama, dosegom i načinima upotrebe matematičko-statističkih modela u društvenim znanostima. Na primjerima recentnijih znanstvenih istraživanja osposobiti polaznike za praćenje, analizu i primjenu odabranih matematičko-statističkih modela. Studenta se specijalno osposobljava za interpretaciju rezultata diobivenih primjenom komponentne i faktorske analize, multiple regresijske analize te modelima ANOVA i MANOVA.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno.

Način provjere znanja: Četiri pismena kolokvija tijekom semestra; Pismeni i usmeni ispit na kraju semestra. U završnu ocjenu ulaze svi navedeni elementi.

Popis obavezne literature:

Fulgosi, A. Faktorska analiza. Zagreb : Školska knjiga. (bilo koje izdanje). poglavlja 1, 5-9, 11,12,14,15.

Popis preporučene dopunske literature:

Tacq, J. Multivariate analysis Techniques in Social Sciences Research. London : SAGE Publisher, Inc., 1997.

Kim, Jae-On, Mueller, C. W. Introduction to Factor Analysis. London : SAGE Publisher Inc., 1978.

Kim, Jae-On, Mueller, C. W. Factor Analysis. London : SAGE Publisher, 1978.

Horst, P. Matrix Algebra for Social Sciences. New York : Holt, Rinehart & Winston, Inc., (bilo koje izdanje).

Draperr, N. R., Smith, H. Applied Regression Analysis. New York : John Wiley & Sons, Inc., 1981.

Iversen G. R., Norpoth, H. Analysis of Variance. London : SAGE Publisher, Inc., 1976.

Uvjeti za slušanje predmeta: Položeni ispiti iz sljedećih predmeta Osnove sociološke statistike 1, Osnove sociološke statistike 2.

Napomena Dvopredmetni studenti mogu ovaj predmet odabrati kao izborni ako su položili Osnove sociološke statistike.

Naziv predmeta: Osnove sociološke statistike (program za studente dvopredmetnog studija sociologije)

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Krešimir Kufrin, doc.

Okvirni sadržaj predmeta:

1. Pojam, zadaća i predmet statistike Određenje statistike; mjesto statistike u znanstvenom istraživanju.
2. Deskriptivna statistika pojam i vrste varijabli; apsolutni i relativni brojevi; statistički nizovi; grafičko prikazivanje statističkih podataka; mjere centralne tendencije; mjere disperzije; mjere asimetrije; mjere zaobljenosti.
3. Osnovni pojmovi teorije vjerojatnosti pojam vjerojatnosti; tipovi vjerojatnosti; teorijska i empirijska vjerojatnost; distribucije vjerojatnosti.
4. Inferencijalna statistika populacija i uzorak; parametrijski i neparametrijski testovi; procjena parametara populacije; procjena intervala pouzdanosti; testiranje statističkih hipoteza; t-test; hi-kvadrat test; analiza varijance; odabrani neparametrijski testovi; pojam korelacije; koeficijenti korelacije; parcijalna korelacija; testiranje značajnosti koeficijenata korelacije.

Cilj: Cilj predmeta jest upoznavanje studenata s osnovnim sadržajima deskriptivne i inferencijalne statistike, usvajanje temeljnih statističkih pojmova te razumijevanje statističkih procedura koje se najčešće koriste u sociološkim i srodnim istraživanjima. Stečena znanja i vještine omogućit će studentima kritičko čitanje i razumijevanje znanstvene literature u kojoj se referiraju rezultati statističke analize te provođenje jednostavnije statističke analize podataka.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan predmet za studente dvopredmetnog studija sociologije.

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno.

Način provjere znanja: Tjedne zadaće, pisani ispit na kraju semestra.

Popis obavezne literature:

Kolesarić, V., Petz, B. Statistički rječnik tumač statističkih pojmova. Jastrebarsko : Naklada Slap, 1999.
Petz, B. Osnove statistike za nematematičare. Zagreb : Školska knjiga, 1985. (ili druga izdanja)

Popis preporučene dopunske literature:

Blalock, H. M. Social statistics. New York [etc.] : McGraw-Hill Book Company. 1979. pogl. 1-9, 12, 22.

Howell, D. C. Fundamental Statistics for the Behavioral Sciences. Pacific Grove ; Duxbury Pres : An International Thomson Publishing Company, 1999. pogl. 1-7, 9, 11, 18.

Serdar, V., Šošić, I. (1981). Uvod u statistiku. Zagreb : Školska knjiga. Uvod, str. 1-7; I. dio, str. 9-109.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan I. semestar.

Naziv predmeta: Osnove sociološke statistike 1

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Benjamin Čulig, izv. prof.; Đurđa Mikulić, asist.

Okvirni sadržaj predmeta:

1. Pojam, zadaća i predmet statistike Kratki historijat statistike; Određenje statistike. Mjesto statistike u znanstvenom istraživanju. Odnos teorije i statističkih podataka.
2. Osnovni pojmovi statistike masovnih pojava Ispitivanje javnog mnijenja; Statistički skup; Statistička masa; Popis stanovništva; Statistički ljetopis
3. Deskriptivna statistika Pojam i vrste varijabli. Apsolutni i relativni brojevi. Statistički nizovi. Grafičko i tablično prikazivanje statističkih podataka. Mjere centralne tendencije. Mjere disperzije. Momenti distribucije frekvencija. Mjere asimetrije. Mjere spljoštenosti.
4. Osnovni pojmovi teorije vjerojatnosti Pojam vjerojatnosti. Tipovi vjerojatnosti. Teorijska i empirijska vjerojatnost. Kontinuirane i diskontinuirane slučajne varijable. Funkcija vjerojatnosti. Distribucije vjerojatnosti. Klasifikacija distribucija vjerojatnosti I primjeri.

Cilj: Osnovni Cilj predmeta jest upoznavanje polaznika s temeljnim pojmovima statistike i statističkih procedura vezanih uz deskriptivnu statistiku.

Studente se osposobljava za analiziranje, razumijevanje i praćenje znanstvene literature. Uvježbavanjem osnovnih statističkih procedura usvajaju se obrasci namijenjeni jednostavnoj statističkoj obradi i interpretaciji podataka. Ovo je temeljni pripremni predmet za sve ostale predmete, a posebno one iz korpusa metodologije. Polaznici se osposobljavaju za primjenu temeljnih statističkih modela i procedura u društvenim i srodnim znanostima, u ispitivanju javnoga mnijenja te u svim djelatnostima u kojima statistička analiza ima važno mjesto.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno.

Način provjere znanja: 4 pismena kolokvija tijekom semestra te pismeni i usmeni ispit na kraju semestra.

Popis obavezne literature:

Petz, B. Osnove statistike za nematematičare. Zagreb : Šk. knjiga, 1997.

Serdar, V. i/ ili Šošić, I. Osnove statistike. Zagreb : Školska knjiga, (bilo koje izdanje).

Popis preporučene dopunske literature:

Kolesarić, V., Petz, B. Statistički rječnik tumač statističkih pojmova. Zagreb : Naklada Slap, 1999.

Everitt, B. S. The Cambridge Dictionary of Statistics, 2nd ed., Cambridge : Cambridge University Press, 1992.

Vogt, W. P. Dictionary of Statistics & Methodology, 2nd ed. London : Sage Publications, Inc., 1998.

Blalock, H., M. Social Statistics. New York : McGraw Hill, 1979.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan I. semestar.

Naziv predmeta: Osnove sociološke statistike 2

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Benjamin Čulig, izv. prof.; Đurđa Mikulić, asist.

Okvirni sadržaj predmeta:

Inferencijalna statistika

Populacija I uzorak; Pojam i struktura statističkog testa; Parametrijski I neparametrijski testovi; Procjena parametara populacije; Procjena intervala pouzdanosti; Vrste statističkih hipoteza; Testiranje statističkih hipoteza; t-test; hi-kvadrat test; jednostavna analiza varijance; Odabrani neparametrijski testovi.

Korelacijska analiza

Pojam korelacije; Vrste koeficijenata korelacije; Linearna korelacija; Krivilinijska korelacija; Model ilnearne regresije; Dijagram raspršenja; Regresijski pravci; Pearsonov koeficijent korelacije; Koeficijent determinacije; Pojam reziduala; Regresijske procjene; Spearmanov koeficijent rang-korelacije; Neparametrijske mjere asocijacije; Testiranje značajnosti koeficijenata korelacije; Parcijalna korelacija; Korelacija i kauzalna interpretacija; Multipla korelacija i regresija.

Osnovi teorije uzorka

Pojam slučajnog uzorka; Vrste uzoraka; Konstrukcija uzorka; Sistematska pogreška; Procjena pogreške uzorkovanja i veličina uzorka; Stratificirani uzorci.

Cilj: Osnovni Cilj predmeta jest upoznavanje polaznika s temeljnim pojmovima inferencijalne statistike, korelacijske analize i osnovnim pojmovima teorije uzorka. Polaznici se osposobljavaju za primjenu temeljnih statističkih modela i procedura u društvenim i srodnim znanostima, u ispitivanju javnog mnijenja te u svim djelatnostima u kojima statistička analiza ima važno mjesto.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno.

Način provjere znanja: 4 pismena kolokvija tijekom semestra te pismeni i usmeni ispit na kraju semestra

Popis obavezne literature:

Petz, B. Osnove statistike za nematematičare. Zagreb : Šk. knjiga, 1997.

Serdar, V. i/ ili Šošić, I. Osnove statistike. Zagreb : Školska knjiga, (bilo koje izdanje).

Popis preporučene dopunske literature:

Kolesarić, V., Petz, B. Statistički rječnik tumač statističkih pojmova. Zagreb : Naklada Slap, 1999.

Everitt, B. S. The Cambridge Dictionary of Statistics, 2nd ed., Cambridge : Cambridge University Press, 1992.

Vogt, W. P. Dictionary of Statistics & Methodology, 2nd ed. London : Sage Publications, Inc., 1998.

Blalock, H., M. Social Statistics. New York : McGraw Hill, 1979

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan II. semestar. Položen ispit iz Osnova sociološke statistike 1.

Naziv predmeta: Osnovni pojmovi sociologije

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Davorka Matić, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: Predmet je koncipiran kao uvođenje u raspravu o temeljnim problemima i pojmovima sociologijske znanosti. Nastava je organizirana oko sljedećih tema osobnosti sociološkog pristupa izučavanju društva; pojam društva; dinamika odnošenja pojedinca i društva; temeljni sociološki pojmovi – društveno djelovanje, moć i vlast, društvena nejednakost, klasa, alijenacija, devijantnost i anomija; problem ideologije; ključne društvene institucije – stratifikacija, rad, obitelj, religija, obrazovanje; sociologija kao profesija.

Cilj: Namjera je predmeta upoznavanje studenata sa temeljnim uvidima, konceptima i principima sociologije kao znanstvene discipline, a u cilju unapređenja njihovih opservacijskih vještina i analitičkih sposobnosti neophodnih za daljnji studij sociologije.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan predmet na jednopredmetnom i dvopredmetnom studiju sociologije.

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Sredinom semestra predviđa se kolokvij (pismeni) kao provjera znanja stečenih tijekom rada na seminarima; po završetku nastave slijedi pismeni ispit. Položeni kolokvij uvjet je za pristupanje ispitu.

Studenti su obavezni prisustvovati na 75% nastave i održati jedan seminar.

Popis obavezne literature:

Literatura za kolokvij

Naslovi seminara održanih u prvom dijelu semestra

Literatura za ispit

Haralambos, M. Uvod u sociologiju. Zagreb : Globus, 1989.

Ritzer, G. Suvremena sociologijska teorija. Zagreb : Globus, 1997. Prvo i drugo poglavlje.

Naslovi seminara održanih u drugom dijelu semestra.

Popis preporučene dopunske literature:

Kuvačić, I. Uvod u sociologiju. Zagreb : Golden marketing - Tehnička knjiga, 2004.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan I. semestar.

Naziv predmeta: Povijesni uvod u sociologiju

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Ozren Žunec, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Kolegij upoznaje studente s temeljnim filozofijskim pojmovima i općom povijesti filozofije od antike do suvremenih kretanja. Propituju se filozofijske discipline kao što su etika, spoznajna teorija, ontologija i metafizika. Posebna pozornost posvećena je filozofijama društva i politike i njihovom odnosu spram cjeline pojedinog filozofijskog nauka, kao i različitim protosociolozijskim i utopijskim učenjima o društvu. Razmatra se i disciplinarni odnos sociologije spram današnje filozofije i suvremenih znanstvenih učenja. U seminarima čitaju se i interpretiraju odabrani tekstovi filozofa.

Cilj: Upoznati studente s temeljnim filozofijskim pojmovima i učenjima, omogućiti interdisciplinarna povezivanja i osposobiti studente u elementarnim hermenutičkim vještinama i filozofijskim raščlambama.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno

Način provjere znanja: Pismeni (esej na izabranu temu). Napredak tijekom godine odražava se na ocjenu. Dva pisana rada (interpretacija tekstova, minimum 3 kartice svaki).

Popis obavezne literature:

3 sveska po izboru iz izdanja Barbarić, D. [et al.]. Hrestomatija filozofije. Zagreb Školska knjiga, 1995-1999. Svesci I-VIII.

Popis preporučene dopunske literature:

Diels, H. Predsokratovci. Fragmenti. I-II. Zagreb : Naprijed, 1983.

Platon. Država, Zakoni, Državnik, Sedmo pismo, Fileb, Teetet, Timej. (različita izdanja).

Aristotel. Organon, Metafizika, Politika, Nikomahova etika. (različita izdanja).

Augustin, A. O državi Božjoj. De civitate Dei. Sv. I. Zagreb : Kršćanska sadašnjost, 1982.

- Akvinski, T. Izabrano djelo. Zagreb : Globus, 1981.
- Vladar. // Izabrano djelo. Sv. I / N. Machiavelli. Zagreb : Globus, 1985. Str. 97-147.
- Bacon, F. Novi organon. Zagreb : Naprijed, 1986.
- Petrić, F. Sretan grad. Zagreb : Fakultet političkih nauka : Sveučilišna naklada Liber, 1975.
- Campanella, T. Grad sunca. Beograd : Kultura, 1964.
- Morus, Th. Utopija. Beograd : Kultura, 1964.
- Descartes, R. Rasprava o metodi, Praktična i jasna pravila. Zagreb : Matica hrvatska, 1951.
- Spinoza, B. Etika. Zagreb : Demetra, 2000. (ili druga izdanja).
- Spinoza, B. Teološko-politički traktat. Beograd : Kultura, 1957
- Hobbes, Th. Levijatan. Beograd : Kultura, 1961.
- Locke, J. Ogled o ljudskom razumu. Beograd : Kultura, 1962
- Locke, J. Dvije rasprave o vladi. Beograd : Mladost, 1978
- Leibniz, G. W. Izabrani filozofski spisi. Zagreb : Naprijed, 1980.
- Rousseau, J.-J. Rasprava o podrijetlu i osnovama nejednakosti među ljudima. Društveni ugovor. Zagreb : Školska knjiga, 1978.
- Kant, I. Kritika čistog uma. Beograd : Kultura, 1970.
- Kant, I. Kritika praktičnog uma. Zagreb : Kultura, 1956.
- Hegel, G. W. F. Fenomenologija duha. Beograd : Beogradski izdavačko-grafički zavod, 1979.
- Hegel, G. W. F. Enciklopedija filozofijskih znanosti. Sarajevo : Veselin Masleša, 1965.
- Hegel, G. W. F. Filozofija povijesti. Zagreb : Kultura, 1951.
- Hegel, G. W. F. Osnovne crte filozofije prava. Sarajevo : Veselin Masleša, 1964.
- Nietzsche, F. Tako je govorio Zaratustra. Zagreb : Mladost, 1962. (ili druga izdanja)
- Nietzsche, F. Volja za moć. Beograd : Prosveta, 1972.

Uvjeti za slušanje predmeta: Redovito upisan II. semestar studija sociologije.

Naziv predmeta: Socijalna antropologija

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Vjekoslav Afrić, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Sadržaj predmeta Socijalna antropologija podijeljen je u petnaest cjelina
1. Određenje predmeta i metode socijalne antropologije, te odnos socijalne antropologije s njoj srodnim disciplinama. 2. Razvoj od hominida do suvremenog čovjeka i nastanak najranijih socijalnih institucija. 3. Nastanak prvih civilizacija te njihov socijalni ustroj. 4. Razlikovanje kultura i društava na povijesna i nepovijesna društva, tople i hladne kulture. 5. Kritička valorizacija teorijskih razlika evolucionista i difuzionista. 6. Običaji i obredi. 7. Znanost, umjetnost, religija, magija i socijalni poredak. 8. Kultura, civilizacija i socijalni poredak. 9. Grupe i socijalne mreže. 10. Kultura i patologija. 11. Moderna i postmoderna. 12. Jezik, nacionalna svijest i nacionalno oslobođenje. 13. Antropologija hrvatske svakodnevnice (navike, običaji) 14. Civilno društvo, demokracija i prava čovjeka. 15. Globalizacija i regionalizam.

Cilj: Cilj Socijalne antropologije je pružiti elementarno znanje o nastanku i razvoju socijalnih institucija i njihovoj ulozi u ustroju društava različitih kultura, znanje koje omogućuje sagledavanje posebnih znanstvenih oblasti sociologije, etnologije, psihologije, komparativne književnosti, anglistike itd. kao sastavnog dijela cjelovitog izučavanja čovjeka, njegove prirode, društva i kulture.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: U okviru predmeta Socijalna antropologija svaki student priprema kratak referat o jednoj od knjiga navedenih u seminarskoj literaturi, napisani i održani referat uvjet je za izlazak na ispit. Na konačnu ocjenu koju će student dobiti iz predmeta djeluju tri sastavnice usmeni ispit na kraju ljetnog semestra, aktivnost u seminaru i kvaliteta održanih referata.

Popis obavezne literature:

Erlich, V. U društvu s čovjekom. Zagreb : Naprijed, 1968.

Strauss, L. Strukturalna antropologija. Zagreb : Stvarnost, 1958.

Kale, E. Uvod u znanost o kulturi. Zagreb : Školska knjiga, 1988.

Skledar, N. Čovjek i kultura : uvod u socio-kulturnu antropologiju. Zagreb : Zavod za sociologiju : Matica Hrvatske Zapresić, 2001.

Kroeber, A. L. Antropologija danas. Beograd : Vuk Karadžić, 1972.

sljedeći radovi :

de Chardin, P. T. Shvatanje o fosilnom čoveku. // Antropologija danas / uredio A. L. Kroeber. Beograd : Vuk Karadžić, 1972. Str. 82-90.

Weinert, H. Fosilni čovek. // Antropologija danas / uredio A. L. Kroeber. Beograd : Vuk Karadžić, 1972. Str. 90-101.

Monge, C. Biološka osnova čovekovog ponašanja. // Antropologija danas / uredio A. L. Kroeber. Beograd : Vuk Karadžić, 1972. Str. 109-124.

Steward, J. H. Evolucija i proces. // Antropologija danas / uredio A. L. Kroeber. Beograd : Vuk Karadžić, 1972. Str. 280-293.

Carter, G. S. Teorija o evoluciji i evolucija čoveka. // Antropologija danas / uredio A. L. Kroeber. Beograd : Vuk Karadžić, 1972. Str. 293-308.

Hallowell, A. I. Kultura, ličnost i društvo. // Antropologija danas / uredio A. L. Kroeber. Beograd : Vuk Karadžić, 1972. Str. 520-535.

Mead, M. Nacionalni karakter. // Antropologija danas / uredio A. L. Kroeber. Beograd : Vuk Karadžić, 1972. Str. 555-575.

Bidney, D. Koncept vrednosti u modernoj antropologiji. // Antropologija danas / uredio A. L. Kroeber. Beograd : Vuk Karadžić, 1972. str. 575-595.

Popis preporučene dopunske literature:

Jovančić, L. Šta mi danas znamo o prvim ljudima. Beograd : zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, 1969.

Senet, A. Čovjek u potrazi za svojim precima. Zagreb : Naprijed, 1958.

Čanadžija, S. Što mi danas znamo o krapinskom pračovjeku. Zagreb : Školska knjiga, 1954.

Hawkes, J. Prehistorija. Zagreb : Naprijed, 1966.

Srejović, D. Lapenski Vir. Beograd : Srpska književna zadruga, 1969.

Eliade, M. Kovači i alkemičari. Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 1982.

Eliade, M. Šamanizam. Novi Sad : Matica srpska, 1985.

Roheim, G. Nastanak i funkcija kulture. Beograd : BIGZ, 1976.

Redcliffe-Brown, A. R. Struktura i funkcija u primitivnom društvu. Beograd : Prosveta, 1982.

Malinowski, B. Magija, nauka i religija. Beograd : Prosveta, 1971.

Malinowski, B. Naučna teorija kulture. Beograd : Vuk Karadžić, 1970.

Birket-Smith, K. Putovi kulture. Zagreb : Matica hrvatska, 1960.

Vhite, L. Nauka o kulturi. Beograd : Kultura, 1970.

Levy- Bruhl, L. Primitivni mentalitet. Zagreb : Kultura, 1954.

Levi-Strauss, C. Divlja misao. Beograd : Nolit, 1966.

Levi-Strauss, C. Tužni tropi. Zagreb : Zora, 1960.

Wendt, H. Tražio sam Adama. Zagreb : Naprijed, 1961.

Kulišić, Š. Život i kultura zaostalih plemena Australije, Okeanije, Amerike i Afrike. Sarajevo : Veselin Masleša, 1960.

Bjerre, J. Kalahari : pračovjek u atomsko doba. Zagreb : Epoha, 1964.

Benedikt, R. Obrasci kulture. Beograd : Prosveta, 1976.

Collier, J. Indijanci obaju Amerika. Zagreb : Matica hrvatska, 1968.

Heller, A. Teorija istorije. Beograd : Rad, 1984.

Attali, J. Povijest vremena. zagreb : August Cesarec, 1992.

Kautsky, K. Poreklo hrišćanstva. Beograd : Kultura, 1954.

Mumford, L. Grad u Historiji. Zagreb : Naprijed, 1968.

Steward, J. H. Teorija kulturne promene. Beograd : BIGZ, 1981.

Weber, M. Protestantska etika i duh kapitalizma. Sarajevo : Veselin Masleša, 1989.

Tawney, R. H. Religija i uspon kapitalizma. Beograd : Prosveta, 1979.

Gross, M. Počeci moderne Hrvatske. Zagreb : Globus, 1985.

Morin, E. Čovek i smrt. Beograd : BIGZ, 1981.

Kulišić, Š. Neobični običaji. Beograd : Vuk Karadžić, 1968.

Freud, S. Totem i tabu. Zagreb : Stari grad, 2000.

Rihtman-Auguštin, D. Etnologija naše svakodnevnice. Zagreb : Školska knjiga, 1988.

Rihtman-Auguštin, D. Ulice moga grada. Beograd : Čigoja štampa, 2000.

Huizinga, J. Homo ludens. Zagreb : Naprijed, 1992.

Božović, R. Iskušenja slobodnog vremena. Beograd :

Propp, V. J. Morfologija bajke. Beograd : Prosveta, 1982.

Morgan, L. Drevno društvo. Beograd : Prosveta, 1981.

Engels, F. Porijeklo porodice i privatnog vlasništva. Zagreb : Naprijed, 1958.

Mead, M. Spol i temperament u tri primitivna društva. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2004. (ili druga izdanja).

Wesel, U. Mit o matrijarhatu. Beograd : Prosveta, 1983.

Papić, Ž., Sklevicki, L. Antropologija žene. Beograd : Prosveta, 1983.

Seton-Watson, H. Nacije i države. Zagreb : Globus, 1980.

Fromm, E. Anatomija ljudske destruktivnosti. Zagreb : Naprijed, 1975.

Lorenc, K. O agresivnosti. Beograd : Vuk Karadžić, 1970.

Supek, R. Društvene predrasude i nacionalizam. Zagreb : Globus, 1992.

Castells M. Uspon umreženog društva. Zagreb : Golden marketing, 2000.

Featherstone, M., Burrows, R. Kiberprostor, kibertijela i cyberpunk. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2001.

Krippendorff, J. Putujuće čovječanstvo. Zagreb : SNL : Zavod za istraživanje turizma, 1986.

Opća deklaracija o pravima čovjeka. // Revija za sociologiju. 3-4(1989).

Cifrić, I. Moderno društvo i svjetski etos. Zagreb : Zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta : HSD, 2000.

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema uvjeta.

Naziv predmeta: Socijalna ekologija

Nastavnik dr. sc. Ivan Cifrić, red. prof.; mr. sc. Krunoslav Nikodem, asist.

Okvirni sadržaj predmeta: Socijalnoekološki problem pojmovni sklop socijalne ekologije; ekologija, humana ekologija, socijalna ekologija. Čovjek (društvo/kultura) i priroda (okoliš) - ekološki i kulturni determinizam. Tri sustava priroda, društvo, tehnika. Ekspanzija u prirodu (teorija kolonizacije; socijalnoekološki metabolizam predmodernog i modernog društva, ekološka i kulturna entropija, simboli napretka i nasilja). Suvremeno društvo i okoliš (socijalna i ekološka kriza; globalizacija, ekologizacija i razvoj održivi razvoj i okoliš). Ekologija i politika (ekološki konflikti, ekološke ideologije, ekološka strategije zaštite okoliša, ekološki pokreti, ekofeminizam). Religija i okoliš. Duboka i plitka ekologija, ekozofija. Ekološka edukacija ekološka etika (antropocentrična, ekocentrična), bioetika. Socijalnoekološka istraživanja.

Cilj: Prenošenje interdisciplinarnih teoretskih znanja i povećanje stručne kompetentnosti u shvaćanju socijalnoekoloških problema i empirijskim istraživanjima. Osim stečenih akademskih stručnih znanja studenti/ce će proširiti znanje dodatnim teoretskim spoznajama i empirijskim znanjima. Novim interpretacijama interdisciplinarnih pristupa i pojmovima, povećat će sposobnost sociološkog razumijevanja odnosa društva (kulture) i prirode (okoliša) i različitih aspekata suvremenog fenomena ekološke krize.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Tijekom nastave znanje se provjerava putem vrednovanja izlaganja i seminaru (ili pisanog rada), a konačno nakon odslušanog predmeta usmenim ispitom. Student može svoje obaveze riješiti provođenjem odgovarajućeg znanstvenog istraživanja.

Popis obvezne literature

Cifrić, I. Socijalna ekologija. Zagreb : Globus, 1989.

Cifrić, I. Okoliš i održivi razvoj. Zagreb : Zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta ; HSD, 2002.

Cifrić, I. Ruralni razvoj i modernizacija. Zagreb : IDIS, 2003. poglavlje I-III.

Popis preporučene dopunske literature:

Armstrong, S. J., Botzler, G. Environmental Ethics. New York : McGraw-Hill, Inc., 1993.

Birnbacher, D / Hrsg /. Ökophilosophie. Stuttgart : Reclam, 1997.

Capra, F. Mreža života. Zagreb : Liberata, 1998.

Cifrić, I. Napredak i opstanak. Zagreb : Zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta ; HSD, 1994.

Delort, R., Walter, F. Povijest europskog okoliša. Zagreb : Barbat, 2002.

Devall, B. Deep Ecology. Layton (Utah) : Gibbs Smith, 1985.

Eder, K. The Social Construction of Nature. London : SAGE, 1996.

Glavač, V. Uvod u globalnu ekologiju. Zagreb : DUZO, 2001.

Glaeser, B. i P. Teherani-Krönner, P. Humanökologie und Kulturökologie. Opladen, 1992.

Görg Ch. Gesellschaftliche Naturverhältnisse. Münster : Westfälisches Dampfboot, 1999.

Harris, M. Kulturanthropologie. Frankfurt ; New York : Campus, 1989.

Hösle, V. Filozofija ekološke krize. Zagreb : MH, 1996.

Hughes, J. D. Environmental History of the World. New York, London : Routledge, 2002.

Jänicke, M., Simonis, U. E., Weigmann, G / Hrsg/. Wissen für die Umwelt. Berlin/ New York : De Gruyter, 1985.

Kaul, I., Grünberg, I., Stern, M. A. Global Public Goods. Oxford, New York, 1999.

Lovelock, J. E. Gaia. Oxford, New York, 1978.

Meinberg, E. Homo Oecologicus. Das neue Menschenbild im Zeichen der ökologischen Krise. Darmstadt : Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1995.

Naess, A. Ecology, Community and Lifestyle. Cambridge, 1989.

Our Common Future. Oxford : WCED, 1987.

Rifkin, J. Biotehnološko stoljeće. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 1999.

Rolston, H. III Environmental Ethics. Philadelphia : Temple, 1988.

Schweitzer, A. Die Ehrfurcht vor dem Leben. München : Beck, 1997.

Shiva, V. The Plunder of Nature and Knowledge. London : Green Books, 1998.

Supek, R. Ova jedina Zemlja. Zagreb : Globus, 1989.

Verbeek, B. Die Anthropologie der Umweltzerstörung. Darmstadt : Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1990.

Worster, D. Nature'S Economy. A History of Ecological Ideas. Cambridge. (1994).

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema uvjeta.

Naziv predmeta: Socijalna povijest ideja

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Ozren Žunec, red. prof; Kruno Kardov, asist.; Petra Klarić Rodik, asist.

Okvirni sadržaj predmeta: Predmet uvodi u interdisciplinarni studij intelektualnog razvoja čovječanstva u njegovom društveno-povijesnom kontekstu, kao i intelektualnih utjecaja na najznačajnije autore pojedinih razdoblja. Istražuju se ideje ili sklopovi ideja kako se pojavljuju u filozofiji, znanostima, medicini, pravu, komparativnog književnosti, umjetnostima, folkloru, povijesti jezika i povijesti religijskih uvjerenja, te se istražuju njihova značenja za pojedina društva i intelektualne kulture.

Cilj: Predmet studentima treba omogućiti usvajanje odgovarajućih znanja, metoda i vještina za samostalno razumijevanje pretpostavki i ideja različitih intelektualnih svjetova i društava. Studenti bi trebali razviti sposobnosti da intelektualne sustave i pojedinačna pitanja mogu razmatrati s različitih stajališta.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno

Način provjere znanja: Jedan pisani rad tijekom semestra (3 kartice) i završni pisani rad (10 kartica) te razgovor o radu.

Popis obavezne literature:

Burckhardt, J. Razmišljanja o svjetskoj povijesti. Prevl. Vladimir Desnica. Zagreb : Prosvjeta, 1999.

Gadamer, H.-G. Istina i metoda : osnovi filozofske hermeneutike. Prevl. Slobodan Novakov. Sarajevo : Veselin Masleša, 1978.

Huizinga, J. Jesen srednjeg vijeka. Prevl. Drago Perković. Zagreb : Naprijed, 1991. (mogu se koristiti i ranija izdanja hrvatskog prijevoda ove knjige).

Popis preporučene dopunske literature:

Gadamer, H.-G. Nasljeđe Europe. Prevl. Kiril Miladinov. Zagreb : Matica hrvatska, 1997.

Gross, M., Szabo, A. Prema hrvatskome građanskom društvu. Društveni razvoj u civilnoj Hrvatskoj i Slavoniji šezdesetih i sedamdesetih godina 19. stoljeća. Zagreb : Globus, 1992.

Horkheimer, M., Adorno, T. W. Dijalektika prosvjetiteljstva. Prev. Nadežda Čačinovič-Puhovski. Sarajevo : Veselin Masleša, 1974.

Johnston, W. M. (1993.) Austrijski duh. Intelektualna i društvena povijest 1848.-1938. Prev. Janko Paravić. Zagreb : Nakladni zavod Globus, 1993.

Loewith, K. Svjetska povijest i događanje spasa. Prev. Mario Vukić. Zagreb : August Cesarec ; Sarajevo : Svjetlost, 1990.

Pelc, M. (ur.). Ideal, forma, simbol. Povijesnoumjetničke teorije Winckelmanna, Wölfflina i Warburga. Uvod, prijevod i komentar Milan Pelc. Zagreb : Institut za povijest umjetnosti, 1995.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan VI. semestar. Sposobnost pažljivog i kritičkog čitanja većeg broja kompliciranijih djela.

Naziv predmeta: Sociologija društvenih pokreta

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Milan Mesić, red. prof.; Dragan Bagić, asist.

Okvirni sadržaj predmeta: Pojam društvenog pokreta. Povijesno-genetski nastanak (modernog) društvenog pokreta - modularni repertoire. Preteče teorije društvenog pokreta. Opće društvene teorije i društveni pokreti. Klasična (američka, behavioristička) teorija kolektivnog djelovanja. Mobilizacijsko-resursna teorija. Europska škola novih društvenih pokreta ili model identiteta. Tourainova koncepcija društvenih pokreta. Kritike i revizije mobilizacijsko-resursne teorije. Teorija društvenog zatvaranja. Političko-procesna analiza ili teorija oportuniteta političkih struktura. Socijalni konstruktivizam i proces oblikovanja. Postmodernističke perspektive. Pokreti i kontrapokreti. Radnički, studentski, ženski, zeleni, etnički i nacionalistički, te vjerski pokreti. Globalizacija, umreženo društvo i informacijski pokret. Društvo pokreta?

Cilj: Upoznavanje studenata s važnošću društvenih pokreta u konstituiranju kako modernoga društva tako i sociologije. Upoznavanje s temeljnim konceptima i teorijama društvenih pokreta, njihovim dosezima i ograničenjima u spoznaji pitanja nastanka, mobilizacije i opadanja društvenih pokreta. Otvaranje pitanja uloge i perspektive posmodernih pokreta u postmodernom društvu i krize moderne znantsvene (sociološke) paradigme. Osposobljavanje studenata za kritičko mišljenje o suvremenom društvu.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Vrednovanje sudjelovanja tijekom predavanja i seminara; seminarski i drugi pisani radovi; konzultacije i mentorski rad; usmeni ispit.

Popis obavezne literature:

Tarrow, S. Power in Movement, Social Movements, Collective Action and Politics. Cambridge : University Press, 1995. Str. 1-80.

Mesić, M. Resursno-mobilizacijska teorija društvenih pokreta / Revija za sociologiju. 3-4(1996).

Mesić, M. Nastanak i razvoj američkog ekološkog pokreta / Socijalna ekologija. 1/ 2(1998).

Mesić, M. Teorija društvenih pokreta - američke perspektive / Društvena istraživanja. 7, 4/ 5(1998).

Popis preporučene dopunske literature:

Scott, A. Ideology and the New Social Movements. London : Unwin Hyman, 1990.

Tarrow, S. A Movement Society. // Social Movements, Perspectives and Issues / uredili Buechler, S. M., Cylke, Jr., F. K. 1997. Str. 564-574.

H. Kriesi, Koopmans, R., Duyvendak, J. W., Guigi, M. New Social Movements and Political Opportunities in Western Europe. // Social Movements, Readings on Their Emergence, Mobilization, and Dynamics / uredili McAdam, D., Snow, D. A. Roxbury Publishing Company, 1997. Str. 52-65.

Drugo lice zemlje : društveni pokreti protiv novoga globalnog poretka. // Moć identiteta / Manuel Castells. Zagreb : Golden marketing, 2002. Str. 76-139.

Uvjeti za slušanje predmeta: Odslušana druga godina studija.

Naziv predmeta: Sociologija etničkih odnosa

Nastavnik: dr. sc. Vjeran Katunarić, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Nastanak i razvoj sociologijskog proučavanja etničkih odnosa. Dinamika etničkih odnosa u svijetu i Hrvatskoj i njihova višerazinska analiza. Ideologijska i analitička rekonstrukcija etničkih aktera, identiteta i odnosa etnonacionalizam, službeni (anti)nacionalizam i sociologija. Temeljni pojmovi i izvedenice rasa, etnija, nacija, multietnička društva i države, većina i manjine, etnički sukobi, podijeljena društva i gradovi... Glavne teorije, djela i autori o naciji i nacionalizmu. Rasprave o teorijama kako ih klasificirati, koliki su njihovi ideološki koeficijenti a koliki empirijski dosezi. Testiranje teorija na odabranim slučajevima. Europske multietničke sredine stabilne i konfliktne. Gellnerova tipologija europskih »vremenskih zona« i njena valjanost s obzirom na aktualni smještaj Schengenske granice. Istraživanja međuetničkih odnosa u Jugoistočnoj Europi, posebno Hrvatskoj. Etnički odnosi u Sjevernoj i Južnoj Americi, Aziji, Africi i Australiji odabrani slučajevi. Mogućnosti opće i kontekstualno omeđene teorije, tipologija i komparativnih presjeka/opisa. Koliko su eksplanatorni okviri prediktivni, odnosno empirijska istraživanja? Upoznavanje multietničke zbilje u Hrvatskoj razgovori s predstavnicima pojedinih nacionalnih zajednica u Hrvatskoj, posjeti organizacijama.

Cilj: 1. Razumijevati proučavanje etničkih odnosa kao dio teorijskih i metodoloških pristupa u sociologiji, pri čemu se etnički odnosi objašnjavaju kao dio strukture i dinamike društva; 2. poznavati glavne autore i ideje u ovom području sociologije, opise glavnih puteva formiranja suvremenih nacija i glavnih tipova institucionalne integracije multietničkih društava; 3. interpretirati pojedine slučajeve etničkih odnosa, bilo kooperativnih ili konfliktnih, u okviru teorijskih pristupa ili modela.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Obavezan seminarski rad koji se ocjenjuje. Dvosatni pismeni ispit (na kraju semestra) sastoji se od testa znanja i eseja koji se napose ocjenjuju i srednja vrijednost zaokružuje; ako je vrijednost izražena decimalno, zaokružuje se na viši cijeli broj, odnosno ocjenu (npr. s 3.5 na 4), ukoliko student/ studentica ima ocjenu seminarskog rada najmanje vrlo dobar.

Popis obavezne literature:

Anderson, B.. Nacija zamišljena zajednica. Zagreb : Školska knjiga, 1990.

Gellner, E. Nacije i nacionalizam. Zagreb : Politička kultura, 1998.

Katunarić, V. Sporna zajednica : novije teorije o naciji i nacionalizmu. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2003.

Popis preporučene dopunske literature:

Lijphart, A. Demokracija u pluralnim društvima. Zagreb Globus, 1987. (pogl. 1, 2, 5).

Supek, R. Društvene predrasude i nacionalizam. Zagreb : Globus, 1991. (1. i 2. dio).

Banac, I. Nacionalno pitanje u Jugoslaviji. Zagreb : Globus, 1995. (1.-3. dio).

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema uvjeta.

Naziv predmeta: Sociologija europskih integracija

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Aleksandar Štulhofer, izv. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Kolegij obrađuje procese suvremenih europskih integracija, kako na makro ili institucionalnoj tako i na mikro ili interakcijskoj razini. U predavanjima i seminarima analiziraju se teorijski i empirijski aspekti socioekonomskih i sociokulturnih efekata integracijskih procesa. Konkretnije, kolegij obrađuje sljedeće teme idejna i institucionalna povijest EU, gospodarska dimenzija procesa integracije, politički aspekti EU-izacije (država, nacionalizam i pitanje suvereniteta), integracija kao proces izgradnje novog kolektivnog (europskog) identiteta, siromaštvo i društvena isključenost u EU, etnotradicije, vrijednosti i procesi integracije, «istočno» proširivanje EU, EU i Hrvatska troškovi, koristi i promjene.

Cilj: Omogućiti razumijevanje suvremenih društvenih i kulturnih procesa u Europi, potaknutih procesima gospodarske, sociokulturne i političke globalizacije. Zadatak je kolegija upoznati studente s poviješću europskih integracija (na idejnoj, organizacijskoj i institucionalnog razini) i povezanim društvenim promjenama, te tako potaknuti sagledavanje učinaka europskih integracija na osobnu svakodnevicu i sliku svijeta.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Ocjenjivanje seminarskih radova i pismeni ispit (predviđena je i mogućnost usmenog ispita u slučaju da studentica/ student želi višu ocjenu).

Popis obavezne literature:

Tsoukalis, L. What Kind of Europe? Oxford Oxford University Press, 2003.

Daun, A., Janson, S. Europljani. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2004.

Samardžija, V., Staničić, M., Nikić, G. (ur.). Hrvatska i EU troškovi i koristi uključivanja. Zagreb : Institut za međunarodne odnose, 2000.

Preston, C. Enlargement and Integration in the EU. London : Routledge, 1997.

Popis preporučene dopunske literature:

Ingham, H., Ingham, M. (ur.) EU Expansion to the East. E. Elgar, 2002.

Papadimitriou, D. Negotiating the New Europe : the European Union and Eastern Europe. Ashgate, 2002.

Torreblanca, J. The Reuniting of Europe Promises, Negotiations and Compromise. Ashgate, 2002.

Bieler, A. Globalisation and Enlargement of the European Union. Routledge, 2000.

Mayhew, A. Recreating Europe. The European Union's Policy towards Central and Eastern Europe. Cambridge : Cambridge University Press, 1998.

Grabbe, Hughes. Enlarging the EU Eastwards. Pinter, 1998.

Henderson, K. Back to Europe Central and Eastern Europe and the European Union. UCL Press, 1998.

Rosamond, B. Theories of European Integration. Macmillan, 2000.

Bieler, A. Globalisation and Enlargement of the European Union. Routledge, 2000.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan V. semestar.

Naziv predmeta: Sociologija grada

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Ognjen Čaldarović, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: U okviru kolegija, prezentira se razvoj discipline, kategorijalni aparat, osnovni pravci i autori, rezultati istraživanja iz discipline te suvremeni Status: discipline i problematike.

Cilj: Studenti stječu temeljna i specijalistička znanja iz sociologije grada, stječu vještine razumijevanja i operiranja teorijama, metodama i nakupljenim znanjem u okviru discipline te se osposobljavaju za praktičnu primjenu znanja u različitim dimenzijama planiranja grada i razumijevanja smisla suvremene visokourbanizirane sredine.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Pisani i usmeni ispit.

Popis obavezne literature:

Čaldarović, O. Urbana sociologija. Socijalna teorija i urbano pitanje. Zagreb : Globus, 1985.

Čaldarović, O. Suvremeno društvo i urbanizacija. Zagreb : Školska knjiga, 1987.

Čaldarović, O. Društvena dioba prostora. Zagreb : Sociološko društvo Hrvatske, 1989.

Mumford, L. Grad u historiji. Zagreb : Naprijed, 1986. (pogl. I-III; XVI-XVIII).

Popis preporučene dopunske literature:

Bežovan, G. Stanovanje i stambene potrebe. Zagreb Radničke novine, 1987.

Cvitan, O. Upravljanje gradom u razvoju. Split Književni krug, 1988.

Dakić, S. Kritika apstraktnog grada. Zagreb : CITRA, 1990.

Problemi morfologije društva. // Sociologija / Georg Gurvich. Zagreb : Naprijed, 1969.

Jencks, Ch. Moderni pokreti u arhitekturi. Beograd : Građevinska knjiga, 1988.

Lefebvre, H. Urbana revolucija. Beograd : Nolit, 1974.

The City : Suggestions for the Investigation of Human Behavior in the Urban Environment. // The City / Park, R. E. Chicago : Chicago University Press. Str. 1-47.

The City as a Social Laboratory. // On Social Control and Collective Behavior / Park, R. E. Chicago : Chicago University Press. Str. 3-19.

Ritzer, G. Suvremena sociologijska teorija. Globus : Zagreb, 1997. pogl. II.

Rogić, I. Stanovati i biti. Zagreb : Sociološko društvo Hrvatske, 1990.

Seferagić, D. Kvaliteta života u novim stambenim naseljima. Zagreb : Sociološko društvo Hrvatske, 1988.

Supek, R. Grad po mjeri čovjeka. Zagreb : Naprijed, 1986.

Sutherland, E. H. The Professional Thief by the Professional Thief. Chicago : Chicago University Press, 1965. Str. 3-27; 119-197.

Šušar, S. Između zaseoka i megalopolisa. Zagreb : Institut za društvena istraživanja, 1973.

Trasher, F. M. The Gang. Chicago : Chicago University Press, 1963. Str. 1-97.

Whyte, W. F. Street Corner Society. Chicago : Chicago University Press, 1943. Str. 3-111.

Urbanism as a Way of Life. // On Cities and Social Life/ Louis Wirth. Chicago : Chicago University Press. Str. 60-84.

Wirth, L. The Ghetto. Chicago : Chicago University Press, 1956. Str. 11-41, 240-293.

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema uvjeta.

Naziv predmeta: Sociologija kulture

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Aleksandar Štulhofer, izv. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Zadatak je kolegija uvesti studente u razumijevanje i analizu strukturalnih elemenata kulture u najširem smislu. Kolegij, drugim riječima, ne raspravlja artistske aspekte kulture, već – polazeći od definicije kulture kao sustava značenja koji reguliraju društveni život – analizira temeljne elemente kulture i njihovu dinamiku (pitanje kulturne promjene). Dio predavanja posvećen je suvremenim (globalnim) promjenama, osobito u sferi komunikacije i utjecaja masovnih medija, i njihovom odrazu na svakodnevni život. U predavanjima se obrađuju sljedeće teme strukturalno i akcijsko definiranje kulture; norme i institucije kao temeljni elementi kulturnog sustava; evolucija normi i institucija; kulturna selekcija i memetika; emocije i kultura; mikro i makro teorije kulturne promjene; teorija društvenog kapitala i kultura fundamentalizma; Inglehartov model postmaterijalističke promjene; teorije globalizacije; te kulturna globalizacija i intimna svakidašnjica.

Cilj: Omogućiti razumijevanje i analizu strukturalnih elemenata kulture u najširem smislu. Upoznavanje sa suvremenim temama i pristupima u području sociologije kulture. Osposobiti studente za analizu svakodnevnih sociokulturnih fenomena primjenom suvremenih teorijskih modela i metodologijskih pristupa.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Ocjenjivanje seminarskih radova i pismeni ispit (predviđena je i mogućnost usmenog ispita u slučaju da studentica/student želi višu ocjenu).

Popis obavezne literature:

Elster, J. Uvod u društvene znanosti. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2000. poglavlja 1-7 (str. 23-94) i 10-13 (str. 117-161).

Beck, U. Pronalaženje političkoga. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2001. poglavlja 2-3 (str. 41-106).

Putnam, R. Kako demokraciju učiniti djelotvornom. Zagreb : Fakultet političkih znanosti, 2003. Uvod (str. 7-19) i poglavlja 4-6 (str. 91-197).

Castels, M. Uspon umreženog društva. Zagreb : Golden marketing, 2000. Poglavlje 5, I. tom (str. 356-402), poglavlje 1, II. tom (str. 15-75) i Zaključak, III. tom (str. 359-383).

Popis preporučene dopunske literature:

Ritzer, G. Mekdonaldizacija društva. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 1999.

Gronow, J. Sociologija ukusa. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2000.

McNair, B. Striptiz kultura. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2004.

Castels, M. Internet galaksija. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2003.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan 5. semestar.

Naziv predmeta: Sociologija migracija

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Milan Mesić, red. prof.; Dragan Bagić, asist.

Okvirni sadržaj predmeta: Određivanje pojma migracija. Tipologije migracija. Počeci istraživanja migracija. Suvremene teorije migracija A) tradicionalne perspektive (teorije ravnoteže, teorije potiskivanja-privlačenja, neoklasične teorije, teorija interakcijskog pomaka); B) Nove (strukturalno-konfliktne) perspektive (teorija 'centra' i 'periferije', teorija segmentiranog tržišta rada, teorija svjetskog sistema, teorija mreža, teorija kumulativne kauzalnosti, teorija pluralističkih obrazaca integracije, teorija enklava, postmoderne perspektive istraživanja migracija). Međunarodne migracije i kriza nacionalnog građanstva. Migracije od pozitivno-empirističkih do kulturalnih (postmodernih) studija.

Izbjegličke studije. Ekološke migracije. Tradicionalne prekomorske migracije. Poslijeratne transeuropske migracije Sjever-Jug. Model 'gosta radnika'. Nove etničke manjine i dijaspore. Kulturalistički i strukturalistički pristupi integraciji migranata. Transeuropske migracije Istok-Zapad. Europska migracijska politika (politike). Pitanje integracije migranata – interkulturalizam i multikulturalizam. Američke imigracije. 'Kotao za taljenje' vs. multikulturalizam. Suvremene međunarodne migracije u Trećem svijetu. Tradicionalne hrvatske vanjske migracije. Suvremene hrvatske vanjske migracije.

Cilj: Upoznati studente s temeljnim pojmovima, tipologijama, konceptima i teorijama migracija. Osposobiti ih za razumijevanje teorijskih rasprava o uzrocima i posljedicama međunarodnih migracija, te povijesnih i suvremenih migracijskih tokova, uključujući hrvatske vanjske migracije. Razvijanje kritičkog teorijskog aparata za razumijevanje utjecaja međunarodnih migracija na rekonstituiranje modela nacionalnog građanstva. Potaknuti ih na vlastita kritička propitivanja ovoga interdisciplinarnog područja istraživanja i uputiti ih na nove perspektive gledanja na međunarodne (globalne) migracije u neposrednoj budućnosti.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Vrednovanje sudjelovanja tijekom predavanja i seminara; seminarski i drugi pisani radovi; konzultacije i mentorski rad; usmeni ispit.

Popis obavezne literature:

Mesić, M. Međunarodne migracije, tokovi i teorije. Zagreb : Zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta, 2002.

Popis preporučene dopunske literature:

Živković, I. Šporer, Ž., Sekulić, D. Asimilacija i identitet, Studija o hrvatskom iseljeništvu u SAD i Kanadi, Zagreb : Školska knjiga, 1995.

Mesić, M. Tali li multikulturalizam američki 'lonac za taljenje'?. // Revija za sociologiju. 29, 3-4(1998).

Mesić, M. Suvremene europske migracije i (nacionalno) državljanstvo. // Etničnost i stabilnost Europe u 21. stoljeću / uredila Silva Mežnarić. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2002. Str. 67-88.

Uvjeti za slušanje predmeta: Odslušana prva godina studija.

Naziv predmeta: Sociologija obrazovanja

Nastavnik dr. sc. Nenad Karajić, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: 1. DRUŠTVENI I POVIJESNI KONTEKST OBRAZOVANJA (pojmovi odgoja i obrazovanja; obrazovanje kao aspekt socijalizacije; širenje obrazovanja i promjena njegova značenja u različitim tipovima društava); 2. SOCIOLOGIJA OBRAZOVANJA - NASTANAK I RAZVOJ (teorijsko-interpretativna polazišta funkcionalističko, liberalno, konfliktno, interakcionističko i sl.; obrazovanje i moderno društvo); 3. OBRAZOVANJE I SOCIJALNE PROMJENE (obrazovanje i društvena pokretljivost – mobilnost, diferencijacija i selekcija; obrazovanje i društvena reprodukcija – slojna, profesionalna; promjene sustava vrednota, obrazovne i društvene promjene); 4. INSTITUCIONALNI SUSTAVI OBRAZOVANJA (obitelj, škola, mediji; hrvatski obrazovni sustav - obrazovne politike i reforme u obrazovanju, stupnjevi i programi izobrazbe i sl.; obrazovni curriculum); 5. OBRAZOVANJE I KULTURA (tradicija, religija; kulturna reprodukcija i izbor obrazovanja - javne, konfesionalne, privatne škole; obrazovanje i multikulturno društvo); obrazovanje i društveni konflikti - socijalni, etnički, vjerski); 6. OBRAZOVANJE I GOSPODARSKI RAZVOJ (učinkovitost školstva kao mehanizma gospodarskog razvoja; globalno tržište rada i obrazovanje; ekološko obrazovanje; ulaganja u obrazovanje, konkurencija, obrazovno tržište, stupanj izbora i postignuća); 7. GLOBALIZACIJA I OBRAZOVNE PERSPEKTIVE (obrazovanje i tehnološke promjene - interaktivno, on-line učenje na daljinu i sl.; nacionalni i internacionalni nastavni programi; društvene i obrazovne nejednakosti; usuglašavanje obrazovnih sadržaja; obrazovanje i demokracija); 8. BUDUĆNOST OBRAZOVANJA I ULOGA NASTAVNIKA (kriza obrazovanja; obrazovanje nastavnika mentora; mogućnosti učenja u grupnim aktivnostima; kooperativno učenje i sl.).

Cilj: Zadaća nastave je upoznavanje studenata s obrazovnim sustavom, njegovom organizacijom, unutarnjom strukturom, teorijskim zasnivanjem obrazovanja u modernom društvu i socijalno-povijesnom razvoju te značenjem za kulturu društva i razvoj pojedinaca. Cilj nastave je stjecanje znanja o važnosti obrazovanja u modernom društvu. ZNANJA razumijevanje struktura i svrha obrazovnih sustava; sposobnost propitivanja ideja i teorija u obrazovanju; sposobnost sustavne analize obrazovnih koncepata, obrazovnih praksi i samog društvenog života. VJEŠTINE vještine korištenja usvojenih znanja i informacija; vještine prijenosa osnovnog znanja u praksi; vještine prepoznavanja složenosti procesa učenja, različitosti načina učenja i okruženja u kojima se ono odvija; vještine usmenog i pismenog komuniciranja.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Kolokvij; pisani ispit.

Popis obvezne literature:

Durkheim, E. Obrazovanje i sociologija. Zagreb : Zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta, 1996.

Obrazovanje i društvo. // Uvod u sociologiju / Michael Haralambos. Zagreb : Školska knjiga, 1989.

ili

Obrazovanje. // Sociologija : teme i perspektive / Michael Haralambos. Zagreb : Golden Marketing, 2002. Str. 737-882.

Popis literature koja se preporučuje kao dopunska:

Ballantine, J. H. The Sociology of Education. New Jersey : Prentice-Hall, Inc, 1993.

Delores, J. Učenje blago u nama. Zagreb Educa, 1998.

Lesourne, J. Obrazovanje i društvo : izazovi 2000. godine. Zagreb : Educa, 2000.

Pastuović, N. Edukologija. Zagreb Znamen, 1999. V. poglavlje.

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema uvjeta.

Naziv predmeta: Sociologija politike

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Vesna Pusić, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Predmet i metode sociologije politike. Politika - različita određenja i interpretacije pojma.

Temeljne kategorije porijeklo i razvoj ideje moderne države; utemeljenje u teorijama društvenog ugovora; moć i vlast; pitanje legitimiteta; pitanje političke obligacije; pitanje političke reprezentacije; totalitarne države.

Liberalna teorija države; neo-konzervativne teorije države; kritika institucije države.

Nacionalna država i građanska država - porijeklo ideje; sličnosti i razlike; civilno društvo; građanin; pravo i pravda. Odnos politike i morala.

Politička akcija i strategije političke akcije; ideologije; političke utopije; politički programi.

Pitanje identiteta - izgradnja društvenog, građanskog i političkog identiteta; politička upotreba identiteta.

Primjena temeljnih kategorija sociologije politike u post-komunističkim zemljama istočne i središnje Evrope.

Cilj: Predmet studentima treba omogućiti usvajanje odgovarajućih znanja, metoda i vještina za samostalno razumijevanje suvremenih političkih sustava.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Pismeni ispit.

Popis obavezne literature:

Duverger, M. Politička sociologija. Osijek, Zagreb, Split : Pan liber, 2001.

Held, D. Modeli demokracije. Zagreb : Školska knjiga, 1990.

Bobbio, N. Liberalizam i demokracija. Zagreb : Novi Liber, 1992.

Popis preporučene dopunske literature:

Rasprava o predstavničkoj vladavini. // Izabrani politički spisi / Mill, J. S. Zagreb : Informator : Fakultet političkih znanosti, 1988.

Lijphart, A. Demokracija u pluralnim društvima. Zagreb : Globus : Školska knjiga, 1992.

Berlin, I. Četiri eseja o slobodi. Split : Feral Tribune, 2000.

Pusić, V. Demokracije i diktature : politička tranzicija u Hrvatskoj i Jugoistočnoj Europi. Zagreb : Durieux, 1998.

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema.

Naziv predmeta: Sociologija porodice

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Aleksandar Štulhofer, izv. prof.; dr. sc. J. Gardun, stručni sur.

Okvirni sadržaj predmeta: Kolegij nastoji upoznati studente s osnovnim teorijskim i istraživačkim fundusom discipline, povijesno-komparativnim istraživanjima fenomena braka, kućanstva, obitelji, porodice i srodstva, te suvremenim sociologijskim analizama (ali i analizama komplementarnih disciplina socijalne psihologije, etnografije i antropologije) koje su demitologizirale i dezideologizirale tradicionalne pristupe tim fenomenima. Za razliku od ranijeg naglaska na njihovoj samorazumljivosti, idealnosti i neupitnosti, suvremene sociologijske analize naglašavaju promjene i alternativne oblike zajedničkog življenja i roditeljstva, neodvojive od ukupnih društvenih promjena (osobito u odnosu među spolovima i različitim generacijama) koje razgrađuju i ponovno uspostavljaju obiteljski život. Studente se, također, nastoji upoznati i s tzv. «tamnim stranama» bračne i porodične dinamike (obiteljsko nasilje, siromaštvo i sl.), ali i strategijama prevencije.

Cilj: Cilj je kolegija povećati znanje i razumijevanje fenomena braka, kućanstva, obitelji, porodice, srodstva, ali i potaknuti propitivanje vlastitog životnog iskustva. Kolegij potiče studente na primjenu sociološke imaginacije u razumijevanju isprepletenosti osobnog i društvenog.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Pismeni i usmeni ispit

Popis obavezne literature:

Erlich Stein, V. Porodica u transformaciji. Zagreb : Naprijed, 1964.

Richtman Augustin, D. Struktura tradicijskog mišljenja. Zagreb : Školska knjiga, 1984.

Bernardes, J. Family Studies An Introduction. London : Routledge, 1997.

Popis preporučene dopunske literature:

Morgan, D. Family Connections An Introduction to Family Studies. Cambridge : Polity Press, 1996.

Bengtson, V. L., Biblarz, T. J. Roberts, R. E. How Families Still Matter. Cambridge : Cambridge University Press, 2002.

Rosenbaum, H. (ur.). Seminar : Familie und Gesellschaftstruktur. Frankfurt : Suhrkamp, 1978.

Uvjeti za slušanje predmeta: Položeni drugi semestar.

Naziv predmeta: Sociologija rada i organizacije

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Branka Galić, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: poimanje rada; rad tijekom povijesti; rad/ posao/ zaposlenje/ karijera; klasične teorije i pristupi; moderni pristupi radu, zapošljavanje i nezaposlenost; rad i siromaštvo; tržište rada; rad, brak i obitelj; rad u kućanstvu; profesionalni rad; rad, rod i profesionalna moć; menadžerski posao; rad i globalizacija; tipovi i modeli organizacije; struktura organizacije; organizacijski procesi i upravljanje; odnosi moći i učinci moći u organizacijama; vodstvo, odlučivanje, komunikacija i promjene u organizacijama; okoliš organizacije; organizacijske teorije.

Cilj: 1. stjecanje teorijskog znanja o temeljnim aspektima rada i organizacije u društvu; 2. valorizacija i usporedbe relevantnih istraživanja; 3. ostvarivanje uspješne profesionalne afirmacije na tržištu rada

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Ocjena izlaganja u seminaru, te predanog seminarskog rada, kao uvjeti za izlazak na ispit – pismeni oblik.

Popis obavezne literature:

Castells, M. Uspon umreženog društva. Zagreb Golden marketing, 2000. Str. 99-339 (poglavlja 2, 3 i 4).

Haralambos, M., Holborn, M. Sociologija : teme i perspektive. Zagreb : Golden marketing, 2002. Str. 290-347; 684-773 (poglavlja 5 i 10).

Meštrović, M., Štulhofer, A. Sociokulturni kapital i tranzicija u Hrvatskoj. Zagreb : Hrvatsko sociološko društvo, 1998.

Rogić, I., Zeman, Z. Privatizacija i modernizacija. Zagreb. Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, 1998.

Zrinščak, S. Globalizacija i socijalna država. Zagreb : Pravni fakultet, 1998.

Popis preporučene dopunske literature:

Čengić, D., Rogić, I. Privatizacija i javnost. Zagreb : Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, 1999.

Eggebrecht, A., Flemming J. Povijest rada od starog Egipta do danas. Zagreb : Grafički zavod Hrvatske, 1987.

Hall, R. H. The Sociology of Work. Pine Forge Press, 1994.

Grint, K. The Sociology of Work. Polity Press ; Blackwell Publishers, 1998.

Hall, R. H. Organizations structures, processes, and outcomes. New Jersey : Prentice Hall. 2002.

Šućur, Z. Siromaštvo. Zagreb : Pravni fakultet. 2001.

Organizacijska teorija. Zagreb : Informator, 1991.

Županov, J. Poslije potopa, Globus, Zagreb, 1995.

Weber, M. Protestantska etika i duh kapitalizma. Sarajevo : Veselin Masleša, 1989.

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema uvjeta.

Naziv predmeta: Sociologija religije

Nastavnik prof. dr. sc. Ivan Cifrić; mr. sc. Krunoslav Nikodem, asist.

Okvirni sadržaj predmeta: Društvo i religija religija, religioznost, sveto. Prva vjerovanja (animizam, totemizam). Sociologija religije – povijesni i teoretski okviri nastanka i razvoja. Supstancijalne i funkcionalno definiranje religije. Tipologije u sociologiji religije religija i religijske organizacije. Klasične sociološke teorije (Durkheim, Weber). Neoklasični teorijski pristupi funkcionalizam (Parsons, Luhmann), nevidljiva religija (Luckmann), sveti kozmos (Berger), civilna religija (Bellah), suvremene tendencije (new age, privatizacija religije). Suvremeno društvo i religioznost sekularizacija i desekularizacija, religijski fundamentalizam, novi religijski pokreti, religijski identitet. Pučka religioznost. Religija i socijalni konflikti. Dimenzije religioznosti. Religija u hrvatskom društvu religija i nacija; država, politika i religija. Analiza empirijskih istraživanja. Svjetske religije kineske religije, hinduizam, budizam, židovstvo, kršćanstvo, islam. Religija i mediji. Globalizacija i religija.

Cilj: Upoznati student/ic/e s različitim teorijskim pristupima o nastanku, ulozi i funkciji religije u društvu i tako steći dodatnu stručnu kompetentnost za analizu i istraživanje suvremenog društva. Studenti/ce će upotpuniti svoja teorijska i steći nova empirijska znanja o ulozi religije u društvu. Osposobit će se za bolje razumijevanje ponašanja pojedinca i skupina i razviti sposobnost za kritičko mišljenje o odnosu društva i religije i fenomenu religioznosti.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata saminara tjedno.

Način provjere znanja: Znanje se provjerava tijekom nastave ocjenom izlaganja u seminaru ili predanog pisanog rada, a konačna provjera je nakon odslušanog predmeta, usmenim putem. Student može svoje obaveze riješiti provođenjem odgovarajućeg znanstvenog istraživanja.

Popis obvezne literature:

Acquaviva, S., Pace, E. Sociologija religije. Zagreb : Zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta, 1996.

ili

Knoblauch, H. Sociologija religije. Zagreb : Demetra, 2004..
Cipriani, R. Sociology of Religion. New York : Aldine De Gruyter, 2000.
ili
Michaels, A. Klassiker der Religionswissenschaft. Münche : Beck, 1997.
Weber, M. Sociologija religije. Zagreb : Kruzak, 2000.

Popis preporučene dopunske literature:

Aračić, P., Črpić, G., Nikodem, K. Postkomunistički horizonti, Obrisu sustava vrijednosti i religijskih orijentacija u deset postkomunističkih zemalja. Đakovo : Diacovensia, 2003.
Beyer, P. Religion and Globalization. London : Sage Publications, 1990.
Cowan, D. E. Cyberhenge. Modern Pagans on the Internet. London : Routledge, 2005.
Davie, G. Religion in Britain since 1945 : Believing without Belonging. Oxford : Blackwell, 1994.
Davie, G. Religion in Modern Europe : A Memory Mutates. Oxford : Blackwell, 2000.
Dobbelaere, K. Secularization : An Analysis at Three Levels. Bruxelles : P. I. E. -Peter Lang, 2002.
Durkheim, E. Elementarni oblici religijskog života. Beograd : Karijatide, 1982.
Halmaan, L., Riis, O. Religion in secularizing society. The European's religion an the end of 20th century. Tilburg University Press, 1999.
Herbert, D. Religion and Civil Society. Rethinking Public Religion in the Contemporary World. Hampshire : Ashgate, 2003.
Hervieu-Leger, D. Religion as a Chain of Memory. Oxford : Polity Press, 2000.
Hoover, S. M., Lundby, K. Rethinking Media, Religion and Culture. London : Sage, 1997.
Hoover, S. M., Schofield Clark, L. Practicing Religion in the Age of the Media. New York : Columbia University Press, 2002.
Jukić, J. Budućnost religije. Split : Matica hrvatska, 1991.
Küng, H. Kršćanstvo i svjetske religije. Zagreb : Naprijed, 1994.
Lucas, P. Ch., Robbins, Th. (ur.) New Religious Movements in the 21st Century : Legal, Political, and Social Challenges in Global Perspectives. New York : Routledge, 2004.
Marinović Jerolimov, D., Zrinščak, S., Borowik, I. Religion and Patterns of Social Transformation. Zagreb : Institut za društvena istraživanja, 2004.
Partridge, Ch. The Re-Enchantment of the West. Vol. 1. London : T&T Clark International, 2004.
Religije svijeta. Enciklopedijski priručnik. Zagreb : Kršćanska sadašnost, 1991.
Robbers, G. State and Church in the European Union. Baden-Baden : Nomos Verlagsgesellschaft, 1996.
Runzo, J., Martin, N. M. Ethics in the World Religions. Oxford : One World, 2001.
Stark, R. One True God : Historical Consequences of Monotheism. Princeton : University Press, 2001.
Stark, R. Exploring the Religious Life. Baltimore : The Johns Hopkins University Press, 2004.
Woodhead, L. Religions in the Modern World. London : Routledge, 2002.

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema uvjeta.

Naziv predmeta: Sociologija rizika

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Ognjen Čaldarović, red. prof., dr. sc. Krešimir Kufrin, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: U okviru predmeta, polaznici se upoznaju s temeljnim znanjima iz područja osnovnim kategorijama i određenjima, sociološkim teorijama rizika, položaju discipline unutar korpusa sociologije te drugih društvenih i humanističkih disciplina, s rezultatima socioloških i srodnih istraživanja rizika, aspektima percepcije rizika, rizičnim aspektima proizvodnje i uporabe energije, metodama socijalne prosudbe i upravljanja rizicima, socijalnoj konstrukciji genske tehnologije, socijalnim aspektima primjene genske tehnologije u različitim područjima, odnosu javnosti prema genskoj tehnologiji, stanju i regulaciji primjene genske tehnologije u Hrvatskoj, mehanizmima sudjelovanja javnosti u odlučivanju o genskoj tehnologiji.

Cilj: Polaznici će kroz navedeni predmet usvojiti potrebna znanja o tome što su to rizici u suvremenoj civilizaciji, kako ih prepoznati, kako ih razumjeti, kako voditi istraživanja o rizicima te kako razumijevati suvremenu tehnološki ustrojenu civilizaciju u kojoj je rizik njen strukturni element.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno

Način provjere znanja: Pisani ispit (predviđena je i mogućnost usmenog ispita u slučaju da studentica/student želi višu ocjenu); u dogovoru sa studentom/studenticom, konačna ocjena može se odrediti i vrednovanjem/obranom istraživačkog rada ili tematskog eseja (provođenje manjeg istraživanja / prihvatljive su različite metode anketa, analiza sadržaja itd. / koje će rezultirati odgovarajućim izvještajem i izlaganjem u seminaru.; pisanje tematskog rada, formata znanstvenog članka, opsega 15–25 kartica).

Popis obavezne literature:

Čaldarović, O. Socijalna teorija i hazardni život. Rizici i suvremeno društvo. Zagreb : Hrvatsko sociološko društvo i zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta, 1995.

Čaldarović, O., Rogić, I. Kriza energije i društvo Sociološka istraživanja o upotrebi energije. Zagreb : CITRA, 1990.

Čaldarović, O., Rogić, I., Subašić, D. Kako živjeti s tehničkim rizikom. Zagreb : APO–Agencija za posebni otpad, 1997.

Popis preporučene dopunske literature:

Andrews, L., Nelkin, D. Body Bazar The Market for Human Tissue in the Biotechnology Age. New York : Crown Publishers, 2001.

Burningham, K. Using the Language of NIMBY : a Topic for Research, Not an Activity for Researchers. // *Local Environment*, 5(1)(2000), str. 55–67.

Cutter, S. L. Living With Risk. London : Edward Arnold, 1993.

Čaldarović, O. Energija i društvo : sociološke rasprave o upotrebi energije u društvu. Zagreb : Zavod za istraživanje sigurnosti, 1991.

Čaldarović, O. Socijalne dimenzije strukture ekološkog rizika. // *Sigurnost*, 38, 3(1996), str. 203–215.

Čaldarović, O. Kriza energije i socijalna teorija. // *U susret ekološkom društvu* / urednik Ivan Cifrić. Zagreb Sociološko društvo Hrvatske, 1990. Str. 45–69.

Čaldarović, O. Stavovi stanovništva prema nuklearnim elektranama od nepoznavanja prema kritičkoj prosudbi?. // *Socijalna ekologija*, 3, 1(1994), str. 1–18.

Čaldarović, O. Opasnosti i javnost informiranje i osobne reakcije prema rizičnim situacijama. // *Socijalna ekologija*, 4, 2–3(1995), str. 191–205.

Fukuyama, F. Kraj čovjeka? Naša poslijeljudska budućnost : posljedice biotehnološke revolucije. Zagreb : Izvori, 2003.

Harris, J. Clones, Genes, and Immortality. Ethics and the Genetic Revolution. Oxford ; New York : Oxford University Press, 1998.

Kolata, G. Clone. The Road to Dolly and the Path ahead. London : Penguin Books, 1997.

Kruszewska, I. Genetički preinačena hrana i usjevi u Hrvatskoj prijetnja ekološkoj poljoprivredi. Izvješće. Amsterdam ANPED; Zagreb : Hrvatski centar "Znanje za okoliš" : Zelena akcija, 2000.

Kufrin, K. Stavovi o genetičkom inženjerstvu. // *Socijalna ekologija*, 6, 3(1997), str. 235–251.

Kufrin, K. Odnos prema rizicima gen–tehnologije i povjerenje u autoritete. // *Socijalna ekologija*, 7, 1–2(1998), str. 1–16.

Kufrin, K. Sociološka istraživanja odnosa javnosti prema genskoj tehnologiji od deskripcije ka dekonstrukciji?. // *Socijalna ekologija*, 9, 3(2000), str. 205–218.

McGee, G. The Perfect Baby. A Pragmatic Approach to Genetics. Lanham : Rowman ; Littlefield Publishers, Inc. 1997.

Orešković, S. Novi društveni ugovor : medicinska sociologija i znanosti o životu. Zagreb : Hrvatsko sociološko društvo i Zavod za sociologiju, 1997.

Perrow, C. Normal Accidents. New Haven : Yale University Press, 1983.

Polšek, D., Pavelić, K. Društveni značaj genske tehnologije. Zagreb : Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, 1999.

Rifkin, J. Biotehnološko stoljeće : trgovina genima u osvjetljenje novog svijeta. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk ; Hrvatsko sociološko društvo, 1999.

Silver, L. M. Remaking Eden. How Genetic Engineering and Cloning Will Transform the American Family. New York : Avon Books, 1997.

Smerić, T. Osobni strahovi i percepcija opasnih stanja – reakcije na hazardne situacije i stanja. // Socijalna ekologija. 2, 1(1993), str. 19–29.

Škanata, D., Čaldarović, O. "O percepciji rizika od različitih sistema za proizvodnju električne energije". Zagreb HND (Hrvatsko nuklearno društvo), 1994. Str.75–91.

Škanata, D. Prezentacija rizika kao osnovni element komuniciranja o rizicima. // Socijalna ekologija. 5, 2(1996), str. 197–213.

Šućur, Z. Komunalni otpad i socijalni konflikti – analiza jednog slučaja. // Socijalna ekologija, 1, 4(1992), str. 555–571.

Walker Ch. et al. Too Hot to Handle? New Haven ; London : Yale University Press.

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema uvjeta.

Naziv predmeta: Sociologija roda

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Branka Galić, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: Spolne razlike i društveni utjecaji; rodni identitet i učenje rodnih uloga; socijalizacija u obitelji i širem društvu; spolna podjela rada; sociobiološki determinizam; teorije roda u sociologiji; socijalni konstruktivizam; muške studije i rod; feminizacija siromaštva; socijalna stratifikacija i seksizam na tržištu rada; majčinstvo, rad u kući; rod, politika i globalizacija; rod, nasilje i pravda; rod i razvoj u 21. stoljeću

Cilj: Studente će se uputiti u kritičke analize, teorijske i empirijske radove značajne za područje rodnih odnosa i uloga, te društvene asimetrije uvjetovane sociokulturnim vrijednostima, simbolima i društvenom praksom na mikro i makro razini društva, tj. u socio-kulturne konstrukcije roda u najširem smislu. Kroz rad u seminarima studenti će sami pridonijeti izgrađivanju vlastite spoznaje o rodnom identitetu kako bi se profesionalno osposobili za kvalitetnije razumijevanje rodnih odnosa unutar sociokulturnih obrazaca društva, stekli zadovoljavajuću profesionalnu i osobnu promociju te tako pridonijeli uspješnijem razvijanju rodno egalitarnih koncepata razvoja kako hrvatskog društva, tako i šire unutar Eropske Unije i globalne svjetske zajednice.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata saminara tjedno.

Način provjere znanja: Ukupna ocjena usmenog ispita, izlaganja u seminaru, te predanog seminarskog rada (uvjet za izlazak na usmeni ispit).

Popis obavezne literature:

Kraj patrijarhalnosti Društveni pokreti, obitelji i spolnost. // Moć identiteta / Manuel Castells. Zagreb : Golden marketing, 2002.

Galić, B. Moć i rod. // Revija za sociologiju. 33, 3-4(2002), str. 225-238.

Spol i rod. // Sociologija : teme i perspektive / Michael Haralambos, Martin Holborn. Zagreb : Golden marketing, 2002. Str. 126-196.

Tomić- Koludrović, I. i Kunac, S. Rizici modernizacije žene u Hrvatskoj devedesetih. Split : Udruga građana Stope nade, 2000.

Popis preporučene dopunske literature:

Anselmi, D. L., Law, A. L. Questions of Gender. perspectives & paradoxes. The McGraw-Hill Companies, 1998.

de Beauvoir, S. Drugi pol I i II. Beograd : BIGZ, 1981.

Butler, J. Nevolje s rodom. Zagreb : Ženska infoteka, 2002.

Jackson, S., Scott, S. Gender. A Sociological Reader. London ; New York : Routledge, 2002.

Pateman, C. Spolni ugovor. Zagreb : Ženska infoteka., 2000.

The Polity Reader in Gender Studies. Cambridge : Polity Press, 1994.

Saltzman Chafetz, J. Handbook of the Sociology of Gender. New York : Kluwer Academic / Plenum Publishers, 1999.

Topolčić, Davor Muškarci to ne rade rodno segregirana podjela rada u obitelji. // Društvena istraživanja. 10, 4-5(2001), str. 767-789.

Yuval-Davis, N. Rod i nacija. Zagreb Ženska infoteka, 2002.

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema uvjeta

Naziv predmeta: Sociologija sela

Nastavnik dr. sc. Ivan Cifrić, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Nasljeđe i razvoj sociologije sela u Hrvatskoj. Odrednice seljačkog i seoskog načina života. Selo i seljaštvo narodna i seljačka kultura. Seljačke pobune i revolucije. Seosko društvo institucije i socijalna struktura u selu. Ruralni okoliš, rad i obitelj. Modernizacija društva i ruralnih sredina (industrijalizacija, deagrarizacija i urbanizacija). Tipologije tradicionalno, modernizirano i «novo selo». Hrvatsko ruralno nasljeđe. Ruralno društvo i selo u tranziciji. Vrijednost ruralnog svijeta.

Cilj: Predmetna nastava omogućuje studenti/ca/ma stjecanje dodatnih teoretskih i empirijskih znanja iz posebnog područja sociologije, koja će pridonijeti boljem razumijevanju socijalnih promjena u prostornoj organizaciji društva u ruralnoj prošlosti i suvremenosti. Osim znanja o teoretskim pristupima stječu se i konkretna znanja o sociokulturnim obilježjima ruralnog društva, posebno hrvatskog. Polaznici postižu veću stručnu kompetentnost u tumačenju društvenih promjena i ruralnog razvoja, te u sudjelovanju u empirijskim istraživanjima.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Tijekom nastave znanje se provjerava putem vrednovanja izlaganja u seminaru (ili pisanog rada) a nakon odslušanog predmeta usmenim ispitom.

Popis obvezne literature:

Mendras, H. Seljačka društva. Elementi za jednu teoriju seljaštva. Zagreb : Globus, 1986.

Šuvar, S. Sociologija sela 1 i 2. Zagreb : Školska knjiga, 1988.

Popis preporučene dopunske literature:

Bićanić, R. Kako živi narod. Zagreb Globus; Pravni fakultet u Zagrebu, 1996.

Cifrić, I. Ruralni razvoj i modernizacija. Zagreb : IDIS, 2003. Str. 355-432.

Puljiz, V. Eksodus poljoprivrednika. Zagreb : IDIS, 1977.

Rogić, I. i M. Štambuk (ur.). Duge sjene periferije. Zagreb : Institut društvenih znanosti "Ivo Pilar".

Rogers, E. M., Burdge, R. J. Social Change in Rural Societies. New York : Prentice-Hall, Inc., 1972.

Sociologija sela – časopis. Zagreb : IDIS

Sorokin, P. A., Zimmerman, C. C., Galpin, C. A Systematic Source Book in Rural Sociology. New York : Russel & Russel, 1965. Vol. 1-3.

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema uvjeta.

Naziv predmeta: Sociologija spolnosti

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Aleksandar Štulhofer. izv. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Nastava se temelji na interdisciplinarnom (seksološkom) pristupu koji uključuje biološke i psihosocijalne determinante seksualnog ponašanja. Kolegij uključuje i studentska istraživanja; tema u akademskoj godini 2004 / 2005. jesu oblici i značenja Internet seksualnosti. U predavanjima se obrađuju sljedeće teme anatomija, fiziologija i endokrinologija ljudske spolnosti; uvod u dijakronijsku (povijesnu) i sinkronijsku (antropologijsku) analizu seksualnosti; povijest seksologijskih istraživanja; metodologijske specifičnosti istraživanja seksualnosti; suvremene psihosocijalne i sociologijske teorije seksualnosti; seksualne manjine; komercijalizirana seksualnost (prostitucija i pornografija); povijest i smisao seksualne edukacije; seksualno zdravlje i poremećaji; trend medikalizacije ljudske seksualnosti; te uvod u seksualnu terapiju.

Cilj: Cilj je kolegija upoznati studente s teorijama i istraživanjima vezanim uz ljudsku seksualnost. Studente se nastoji osposobiti za razumijevanje i analizu psihosocijalnih i sociokulturnih odrednica ljudske seksualnosti, te pripadajućih društvenih kontroverzi.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Ocjenjivanje seminarskih radova i pisani ispit (predviđena je i mogućnost usmenog ispita u slučaju da studentica/student želi višu ocjenu).

Popis obavezne literature:

Abramson, P., Pinkerton, S. O užitku razmišljanja o naravi ljudske spolnosti. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk ; Hrvatsko sociološko društvo, 1998.

Ajduković, D., Ajduković, M., Prišlin, R. Aids i mladi. Zagreb : Medicinska naklada, 1991.

Freud, S. Nelagodnost u kulturi. Beograd : Rad, 1988. (ili druga izdanja).

Izbor spolnog partnera i konflikt među spolovima. // Evolucija i ljudsko ponašanje / I. Kardum. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2003. Str. 55 - 96.

Popis preporučene dopunske literature:

Volja za znanjem. // Znanje i moć / M. Foucault. Zagreb : Globus, 1994. I. dio; do str. 111.

McNair, B. Striptiz kultura seksualnost, mediji i demokratizacija žudnje. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2004.

Greene, B., Herek, G. Psihologija ženske i muške homoseksualnosti. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 1999. Poglavlja 1, 8, 9 i 10.

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema uvjeta.

Naziv predmeta: Sociologija vojske i rata

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Ozren Žunec, red prof.; Petra Klarić Rodik, asist.; Kruno Kardov, asist.

Okvirni sadržaj predmeta: U prvoj tematskoj cjelini proučavaju se temeljne značajke oružanih snaga kao što su njihova struktura i organizacija, osoblja, oblici karijera, utjecaj oružanih snaga na politiku i društvo u cjelini itd. Druga tematska cjelina kolegija posvećena je ratu, njegovim oblicima i regulaciji te socijalnim posljedicama koje izaziva, a osobita je pozornost posvećena ratu u Hrvatskoj i na području bivše Jugoslavije, dok treća tematska cjelina daje pregled teorija i stanja međunarodnih odnosa i izgradnje sustava nacionalnih sigurnosnih sustava.

Cilj: Upoznati studente s vojskom i ratom kao institucijom i fenomenom i osposobiti ih za istraživanja u širokom području nacionalne sigurnosti. Preporuča se i studentima povijesti, filozofije, psihologije i dr.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Jedan pisani rad tijekom semestra (3 kartice) i završni pisani rad (10 kartica) te razgovor o radu.

Popis obavezne literature:

Aron, R. Mir i rat među narodima. Prev. Bosiljka Brlečić. Zagreb : Golden marketing, 2001.

Waltz, K. N. Čovjek, država i rat : teorijska analiza. Prev. Damir Grubiša. Zagreb : Barbat : Institut za međunarodne odnose, 1998.

Žunec, O. Rat i društvo : ogledi iz sociologije vojske i rata. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk : Hrvatsko sociološko društvo, 1998.

Popis preporučene dopunske literature:

Bahrtdt, H. P. Die Gesellschaft und ihre Soldaten. Zur Soziologie des Militaers. Muenchen : C. H. Beck, 1987.

- Collins, John M. Grand Strategy. Principles and Practices. Annapolis, Maryland : Naval Institute Press, 1973.
- Creighton, C., Shaw, M. The Sociology of War and Peace. Dobbs Ferry, N.Y. : Sheridan House, 1987.
- Finer, S. E. The Man on Horseback. The Role of the Military in Politics. Second, Enlarged edition, Revised and Updated. Boulder, Colorado - London Westview Publishers - Pinter Publishers. (1988.)
- Huntington, S. P. The Soldier and the State. The Theory and Politics of Civil Military Relations. Cambridge ; London : The Belknap Press of Harvard University Press. (111994., 11957.)
- Janowitz, M. Military Institutions and Coercion in the Developing Nations. (Prošireno izdanje knjige The Military in the Political Development of New Nations, 1964.) Chicago : University of Chicago Press, 1977.
- Janowitz, M. The Professional Soldier : a Social and Political Portrait. New York ; London : The Free Press : Collier Macmillan, 1964.
- Janowitz, M. The New Military. Changing Patterns of Organization. New York : Russell Sage Foundation, 1964.
- Kagan, D. On the Origins of War and the Preservation of Peace. New York : Doubleday, 1995.
- Meyer, P. Kriegs- und Militaersozologie. Muenchen : Wilhelm Goldmann Verlag, 1977.
- Nordlinger, E. A. Soldiers in Politics : Military Coups and Governments. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1977.
- Schoessler, D. Militaersozologie. Koenigstein/ Ts. : Athenaeum, 1980.
- Wiatr, J. J. Sociologija vojske. Prev. Nikola Zurovac. Beograd : VINC, 1987.

Uvjeti za slušanje predmeta: Završena I. godina studija.

Naziv predmeta: Sociologija znanja i znanosti

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Davorka Matić, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: Predmet se bavi fenomenom socijalne organizacije znanja – u terminima «informacija», «ideologija», «činjenica» i «znanosti». Polazi se od specifične koncepcije znanja prema kojoj znanje predstavlja onaj skup ideja i vjerovanja koji je prihvaćen od strane određenih društvenih grupa ili društva u cjelini kao ispravan, realan ili istinit. U skladu s tim shvaćanjem, sociologija znanja i znanosti bavi se ispitivanjem i analizom širokog spektra pitanja koja se tiču dosega i granica socio-kulturne uvjetovanosti našega znanja o svijetu.

Nastava je organizirana oko sljedećih tema klasična sociologija znanja i teorija ideologije; socijalna determinacija znanja i socijalni konstruktivizam; funkcije znanja; odnos znanja i društvene moći; znanost i društvo; znanost kao ideologija; feministička kritika znanosti, etika znanosti; društvena odgovornost znanosti.

Cilj: Namjera je ovog predmeta upoznati studente s različitim pristupima problemu znanja i spoznaje i potaknuti ih na promišljanje veze između različitih sistema znanja i društvenog konteksta u kojem znanje nastaje, institucionalizira se i prenosi na sljedeće generacije. Drugim riječima, proučavati će se društvena uvjetovanost svih oblika znanja, od ideologija do znanosti, s ciljem da se pokaže u kojoj je mjeri i znanost društveni proizvod, te na koje sve načine ona sudjeluje u konstrukciji, legitimaciji, održanju, ali i promjeni društvenog poretka i postojećih odnosa moći u društvu.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Pismeni ispit u formi eseja. Studenti moraju održati jedan seminar.

Popis obavezne literature:

Ben-David, J. Uloga znanstvenika u društvu. Zagreb : Školska knjiga, 1986. Pogl. 2,3,4 i 9 (str. 41-96, 208-229).

Kuhn, T. Struktura znanstvenih revolucija. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 1999. Pogl. 10, 11 i 12 (str. 166-221).

Sociologija znanja. // Ideologija i utopija / Karl Mannheim. Beograd : Nolit, 1987.

Polšek, D. Peta Kantova antinomija o autonomiji i uvjetovanosti znanja. Zagreb : HFD, 1993.

Polšek, D. Sociologija znanstvene spoznaje : strogi program i Edinburška škola. Rijeka : Hrvatski kulturni dom, 1995.

Popis preporučene dopunske literature:

Bloor, D. Knowledge and Social Imagery. Chicago ; London : The University of Chicago Press, 1976.

Foucault, M. The Order of Things An Archeology of the Human Sciences. New York : Vintage Books, 1970.

Foucault, M. The Archeology of Knowledge. New York : Pantheon Books, 1972.

Gould, S. J. Čovjek po mjeri kvocijent inteligencije i druge zablude. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2003.

Harding, S., O'Barr J. F. Sex and Scientific Inquiry. Chicago : The University of Chicago Press, 1975.

Keller, E., Longino, H. E. Feminism & Science. Oxford : Oxford university Press, 1996.

Matić, D. Ratovi znanosti pogled unatrag. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2001.

Njemačka ideologija. // Rani radovi / Karl Marx. razna izdanja.

Merton, R. K. The Sociology of Science. Chicago ; London : The University of Chicago Press, 1973.

Ravetz, J. R. Scientific Knowledge and Its Social Problems. New Brunswick ; London : Transaction Publisher, 1971.

Rifkin, J. Biotehnološko stoljeće. Zagreb : Naklada Jesenksi i Turk : HSD, 1999.

Uvjeti za slušanje predmeta: Odslušane prve dvije godine.

Naziv predmeta: Sociološke teorije moći

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Rade Kalanj, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Pojam moći i različita određenja pojma u tradiciji filozofske i socijalno-znanstvene misli (Platon, Aristotel, Akvinski, Machiavelli, Bacon, Hobbes, Rousseau); država, moć, suverenitet (Bodin); moć spram prirode, društvena i politička moć; sociološka tematizacija moći (Weber); izvori, oblici i upotreba moći (De Jouvenel, Wrong); antinomije moći koncentracija/difuzija, ekspanzija/redukcija, monizam/pluralizam; dva lica moći (Bachrach/Baratz); demokracija i moć (Dahl); problem totalitarne moći (Arendt); elite i moć (Mills); decentriranje i mikrofizika moći (Foucault); nasilje i moć (Sorel); masovno društvo i moć (Gasset, Canetti); bogatstvo, siromaštvo, moć (Landes); mediji, "društvo spektakla", ideologija i moć (Debord, Baudrillard, Marger); Globalizacija i konstelacija moći (Chomsky, Stiglitz, Held, Beck).

Cilj: Cilj se predmeta sastoji u tome da, pregledom glavnih teorijskih i istraživačkih uvida, studente potakne na promišljanje problema moći kao jednog od ključnih tvorbenih elemenata društvenog života i političkog procesa. Predmet je stoga, uz nužnu rekapitulaciju teorijske baštine, usredotočen na suvremene sociološko-analitičke prinose teoriji moći, kako bi studentima sociologije omogućio da se pripreme za razumijevanje i istraživanje tog problema u suvremenim društvenim okolnostima.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Provjera znanja obavlja se ne samo studentskim seminarskim radovima nego i povremenim studentskim esejima o različitim predmetnim temama te, na kraju, usmenim ispitom.

Popis obavezne literature:

Modernost i moć. // Moderno društvo i izazovi razvoja / Rade Kalanj. Zagreb : Hrvatsko sociološko društvo; Zavod za sociologiju Filozofskog fakulteta, 1994.

Wrong, D. Power. Its Forms, Bases, and Uses. Oxford : Basil Blackwell, 1979.

Galbraith, J. K. Anatomija moći. Zagreb : Stvarnost, 1987.

Popis preporučene dopunske literature:

Olsen, M. E., Marger, M. N. Power in Modern Societies. Oxford : Westview Press, 1993.

Mann, M. The Sources of Social Power. Cambridge : University Press, 1986.

Uvjeti za slušanje predmeta: Predmet mogu slušati studenti treće i četvrte godine, pod uvjetom da su položili propisane ispite iz prethodnih studijskih godina.

Naziv predmeta: Suvremene sociološke teorije

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Ognjen Čaldarović, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: razvoj, pravci, teorijski pristupi u suvremenoj sociologiji u posljednjoj trećini dvadesetog stoljeća (strukturalizam, neofunkcionalizam, postmoderna sociologija, sociologija interneta, sociologija vremena, najznačajnije rasprave, autori i dileme u suvremenoj sociološkoj teoriji (pravci, paradigme, orijentacije, perspektive)

Cilj: apsolviranjem ovog temeljnog kolegija studenti stječu kompleksna znanja o posebnosti i preplitanju socioloških orijentacija, teorijskih pravaca, uz pomoć čega se mogu nesmetano kretati kroz zamršenu sliku i praksu sociološke teorije, primjenjujući pojedine teorijske modele i postulate obzirom na različite predmete svojih bavljenja i istraživanja

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan kolegij

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Usmeni ispit.

Popis obavezne literature:

Kuvačić, I. Funkcionalizam u sociologiji. Zagreb : Naprijed, 1990.

Merton, R. K. O teorijskoj sociologiji. Zagreb : CDD, 1979.

Ritzer, G. (1997). Suvremena sociologijska teorija. Zagreb : Globus, 1997.

Popis preporučene dopunske literature:

Baudrillard, J. Simulacija i zbilja. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2002.

Bauman, Z. Is There a Postmodern Sociology. // Theory, Culture and Society. 5, 1-2(1988).

Berger, P., Luckmann, Th. Socijalna konstrukcija zbilje. Zagreb : Naprijed, 1992

Blumer, H. Symbolic Interaction. New Jersey : Harvey and Penn, 1969.

Buckley, W. Sociology and Modern Systems Theory. Chicago : Chicago University Press, 1967. Pogl. 1-3.

Čaldarović, O. O pristupima klasifikaciji suvremenih socioloških teorija. // Kulturni radnik. XLIII, 2(1990).

- Douglas, J. D., Johnson, J. *Existential Sociology*. Los Angeles : The UCLA Press, 1977.
- Featherstone, M., Burrows, R. *Cyberspace/ Cyberbodies/ Cyberpunk*. London : Sage, 1996.
- Giddens, A. *The Consequences of Modernity*. London : London School of Economics Press, 1990.
- Giddens, A. *Social Theory and Modern Sociology*. Stanford, Ca. : Stanford University Press, 1987.
- Giddens, J., Turner, R. *Social Theory Today*. New York : Polity Press, 1990.
- Goffman, E. *The Presentation of Self in Everyday Life*. New York : The Free Press : London : Collier-Macmillan 1959.
- Goffman, E. *Behavior in Public Places*. London : Penguin, 1963.
- Goffman, E. *Stigma*. Harmondsworth : Penguin Books, 1976.
- Habermas, J. *Znanost i tehnika kao "ideologija"*. Zagreb : Školska knjiga, 1986.
- Harvey, D. *The Condition of Postmodernity*. London : Basic Blackwell., 1989.
- Hassard, J. *The Sociology of Time*. Houndmills : Macmillan, 1990.
- Jones, S. G. *Cybersociety Computer-Mediated Communication*. London : Sage, 1995.
- Katunarić, V. *Frankfurtska škola u sociologiji*. Zagreb : Naprijed, 1990
- Kuvačić, I. *Suvremene sociološke teorije*. Zagreb : Sociološko društvo Hrvatske, 1990.
- Lash, S. *Sociology of Postmodernism*. London : Sage, 1990.
- Luhmann, N. *Teorija sistema*. Zagreb : Naprijed, 1981.
- Mead, G. H. *Mind, Self and Society*. Chicago : Chicago University Press, 1962.
- Mead, G. H. *Um, osoba i društvo : sa stajališta socijalnog bihevorista*. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk ; Hrvatsko sociološko društvo, 2003.
- Merton, R. K. *Social Theory and Social Structure*. New York : Polity Press, 1978. (ili druga izdanja).
- Mouzelis, N. *Sociologijska teorija - što je pošlo krivo?* Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2000.
- Parsons, T. *Društva : evolucijski i poredbeni pristup*. Zagreb. August Cesarec, 1991.
- Psathas, G. *Phenomenological Sociology*. New York : John Wiley & Sons, 1978.
- Ritzer, G. *Expressing America. A Critique of the Global Credit Card Society*. Thousand Oaks : Pine Forge Press, 1995.
- Ritzer, G. *The McDonaldization Thesis Explorations and Extensions*. London : Sage Publications, 1998.
- Ritzer, G. *Enchanting a Disenchanted World Revolutionizing the Means of Consumption*. London : Sage, 1999.
- Ritzer, G. *Mekdonaldizacija društva*. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 1999.
- Shields, R. *Cultures of Internet : Virtual Spaces, Real Histories, Living Bodies*. London : Sage, 1996.
- Smart, B. *Modern Conditions, Postmodern Conntroversis*. London : Sage, 1992.

Turner, R. Ethnomethodology. London : Penguin, 1974.

Zerubavel, E. Privatno i javno vrijeme. // III program hrvatskog radija. 42(1993).

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan V. semestar.

Naziv predmeta: Teorije industrijske demokracije

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Vesna Pusić, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Osnovne teme jesu: povijest radničkih pokreta i industrijski odnosi; društveni odnosi moći i radnička prava; industrijalizacija rada i radnički sindikati; stvarni i "žuti" sindikati; međunarodni pokret radničkih sindikata i industrijska demokracija; profesionalizacija rada i promjena prirode industrijske demokracije; iskustva Njemačke. Mitbestimmung; participacija; jugoslavenski eksperimenti sa samoupravljanjem; budućnost rada i industrijskih odnosa – promjenjena priroda rada; rad kod kuće; industrija elektronike i društvene posljedice; "silikonska dolina" i industrijska demokracija.

Cilj: Studenti u sklopu ovoga predmeta stječu znanja o razvoju ideja demokracije u industrijskim odnosima te o promjeni prirode rada i radničkih sindikata u suvremenome svijetu. Studenti će biti osposobljeni za razumijevanje i suverenu primjenu stečenoga znanja u nastavku njihova profesionalnog rada.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Izborni predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata seminara tjedno.

Način provjere znanja: Pismeni ispit.

Popis obavezne literature:

Drucker, P. Nova zbilja. zagreb : Novi Liber, 1992.

Pusić, V. Industrijska demokracije i civilno društvo. Zagreb : Hrvatsko sociološko društvo, 1986.

Pusić, V. Vladaoci i upravljači. zagreb : Novi Liber, 1992.

Popis preporučene dopunske literature:

Held, D. Modeli demokracije. Zagreb : Školska. knjiga, Zagreb 1990.

Naisbitt, J. Megatrendovi. Zagreb : Globus

Weiss, D. Industrijska demokracija : suupravljanje ili radnička. kontrola? zagreb : Globus, 1980.

Županov, J. Poslije potopa. zagreb : Globus, 1995. (drugi, treći i četvrti dio)

Uvjeti za slušanje predmeta: Nema.

Naziv predmeta: Uvod u akademski studij sociologije

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Ozren Žunec, red. prof.; Petra Klarić Rodik, asist.; Kruno Kardov, asist.

Okvirni sadržaj predmeta: Upoznavanje studenata prve godine s temeljnim znanjima i vještinama potrebnim za stručni i akademski razvoj studenata. Temeljne teme jesu sociologija kao profesija; smisao i svrha akademskog studija sociologije; pretpostavke uspješnog studiranja; strategije nabave opreme i sredstava rada (npr. osobna priručna knjižnica); resursi i njihovo korištenje; elementi knjige i drugih pisanih izvora te načini njihova korištenja; tehnike čitanja; internetski izvori i informacijske tehnologije te načini njihova korištenja u studiju i profesionalnom radu; masovni mediji i načini njihova korištenja; izrada pisanih radova (vrste pisanih radova i njihovi elementi; koncipiranje, oblikovanje i izrada pisanih radova; tehnički i jezični standardi); koncipiranje i izvedba prezentacija i nastupa; etički standardi rada u profesiji; zakonska regulativa znanstvenog i visokoškolskog rada; mogućnosti rada u profesiji i izvan nje.

Cilj: Upoznavanje studenata prve godine s temeljnim znanjima i vještinama potrebnim za stručni i akademski razvoj studenata. Osposobljavanje studenata za kvalitetniji rad na cijelom studiju i u kasnijem profesionalnom djelovanju.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 1 sat seminara 1 sat vježbi (terenski rad institucije, skupovi) tjedno.

Način provjere znanja: Izrade više kraćih pisanih radova i drugih zadaća (u pravilu jedna tjedno) i sudjelovanje u terenskom radu i u drugim oblicima rada koji se mogu odvijati i izvan vremena nastave (prisustvovanje stručnim skupovima, konzultacije s nastavnikom itd.).

Popis obavezne literature:

Silobrčić, V. Kako sastaviti, objaviti i ocijeniti znanstveno djelo. Zagreb : Medicinska naklada, 2003.

Vujević, M. Uvođenje u znanstveni rad u području društvenih znanosti Zagreb : Školska knjiga, 2002.

Popis preporučene dopunske literature:

Šamić, M. Kako nastaje naučno djelo. Sarajevo : Svjetlost., 1988.

Vujević, M. Uvod u znanstveni rad Zagreb : Školska knjiga, 2000.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan I. semestar studija sociologije.

Naziv predmeta: Uvod u metodologiju društvenih istraživanja

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Miroslav Jilek, doc.

Okvirni sadržaj predmeta: Svrha i ciljevi znanosti i znanstvenih istraživanja, Konceptualizacija i operacionalizacija istraživanja, Nacrti istraživanja i koraci u istraživanju.

Metode – Metodologija; Odredbe i osobine pojedinih metoda; Promatranje, Intervju, Analiza sadržaja, Anketa, Eksperiment.

Sistematika metodologije, Fokus grupe, Case study, Kompleksna metodologija, Metoda SWOT analize za strateško planiranje, Hipoteze, Mjerenja, Uzorci.

Cilj: Usvajanje općih i osnovnih znanja o osnovama znanstvenih istraživanja u polju sociologije i antropologije. Usvajanje osnovnih znanja o karakteristikama i dometima pojedinih metoda i ukupnosti metodologije. Usvajanje osnovnih znanja iz metodologije u svrhu osposobljenosti za daljnji produbljeni studij metodologije. Osposobljenost studenata za razvoj vlastitih početnih istraživačkih koncepata i valorizaciju i evaluaciju drugih empirijskih istraživanja

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obavezan predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja i 2 sata vježbi tjedno.

Način provjere znanja: Pismeni ispit i samostalna studija.

Popis obavezne literature:

Vujević, M. Uvod u znanstveni rad. Zagreb : Školska knjiga, 2000. (ili druga izdanja).

Supek, R. Ispitivanje javnog mnijenja : Zagreb : Naprijed, 1968. (ili druga izdanja)

Popis preporučene dopunske literature:

Zvonarević, M. Socijalna psihologija, Zagreb : Školska knjiga. 1974. Dio II., str. 59 – 181.

Gilli, G. A. Kako se istražuje. Zagreb : Školska knjiga, 1974.

Milić, V. Sociološki metod. Beograd : Nolit, 1965. (ili druga izdanja).

Šušnjić, Đ. Kritika sociološke metode. Niš : Gradina, 1973. (ili druga izdanja).

Neuman, W. L. Social Research, Qualitative and Quantitative Approaches. Boston : Allyn and Bacon, 1996

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan II. semestar dvopredmetnoga studija sociologije.

Naziv predmeta: Uvod u znanstveno istraživanje

Nastavnik, suradnici: dr. sc. Vjekoslav Afrić, red. prof.

Okvirni sadržaj predmeta: Kolegij obuhvaća slijedeće teme

- Znanost (Što je znanost; Razlikovanje znanstvena - neznanstvena spoznaja; Kodifikacija osnovnih principa znanosti.; Znanost i filozofija; Pretpostavke društvenih znanosti; Ciljevi znanosti - predviđanje, objašnjenje i kontrola; Odnos teorije i prakse, teorije i činjenica, teorije i empirijskog istraživanja)
- Prema znanstvenom istraživanju (Izvori znanstvenog istraživanja; Strategija znanstvenog istraživanja; Proces istraživanja i njegove osnovne faze)
- Jezik i znanost (Pojmovi i definicije; Tipologije; Konstrukcija deskriptivnih sistema; Preliminarna klasifikacija; Generalizacija na temelju velikog broja situacija; Razvojni stupnjevi ili stupnjevi na kontinuumu; Tipologija kao interakcioni efekt varijabli; Redukcija, substrukcija i transformacija)
- Mjerenje (Opći problemi mjerenja; Opći principi mjerenja Osnovne mjerne tehnike skale, indeksi, pojmovna analiza)
- Hipoteze
- Osnovni principi uzorkovanja
- Istraživačke strategije (Kvantitativna i kvalitativna istraživačka strategija).

Cilj: Upoznavanje s temeljnim problemima metodologije znanstvenih istraživanja u društvenim znanostima kao i razumijevanje temeljnih principa istraživačkih postupaka u metodologiji društvenih znanosti koje omogućuje razumijevanje i predstavljanje (prikaz) znanstvenih istraživanja.

ECTS-bodovi: 6

Trajanje: Jedan semestar

Status: Obvezan predmet

Oblik provođenja nastave: 2 sata predavanja tjedno.

Način provjere znanja: Seminarski rad i usmeni ispit.

Popis obavezne literature:

Vujević, M. Uvođenje u znanstveni rad. Zagreb : Informator, 1986.

Supek, R. Ispitivanje javnog mnijenja : Zagreb : Sveučilišna naklada Liber, 1981. (ili druga izdanja).
Odabrana poglavlja.

Zvonarević, M. Socijalna psihologija, Zagreb : Školska knjiga. 1974. Dio II., str. 59 – 181.

Milić, V. Sociološki metod. Beograd : Nolit, 1965. (ili druga izdanja). Pogl. VI-XVI.

Šušnjić, Đ. Kritika sociološke metode. Niš : Gradina, 1973.

Popis preporučene dopunske literature:

Elster, J. Uvod u društvene znanosti. Zagreb : Naklada Jesenski i Turk, 2000.

Kuvačić, I. Rasprave o metodi. Zagreb : Naprijed, 1988.

Merton, R. K. O teorijskoj sociologiji. Zagreb : CDD, 1979.

Đurić, M. Problemi sociološkog metoda. Beograd : Savremena škola, 1962. Poglavlja V i VI.

T. Kuhn Struktura znanstvenih revolucija. Naklada Jesenski i Turk ; HSD Zagreb, 1999.

Eckberg, D. L., Hill, L. Koncept paradigme i sociologija. // Revija za sociologiju. 3(1988).

Feyerabend, P. Protiv metode. Sarajevo : Veselin Masleša, 1987.

Uvjeti za slušanje predmeta: Upisan II. semestar. Odslušane Osnove sociološke statistike.